

***Kemijärven kaupungin
talousarvio 2020
ja
taloussuunnitelma
2021-2022***

Sisällys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
1. TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT	4
1.1. Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät	4
1.1.1. Julkinen talous	4
1.1.2. Kuntatalous	7
1.2. Kemijärven toimintaympäristö ja kehitysnäkymät.....	11
1.2.1 väestökehitys	11
1.2.2. Elinkeinot ja työllisyys	15
1.2.3. Kemijärven talous	17
1.2.4. Kemijärven talouden tasapainottaminen.....	18
1.3. Kaupunkistrategia	21
1.3.1. Strategian sitovat tavoitteet.....	22
1.3.2. Liikelaitokselle asetetut erillistavoitteet	22
1.3.3. Konserniyhteisöille asetetut erillistavoitteet	23
1.3.4. Hyvinvointikertomus 2017-2020	24
1. 4. Talousarvion ja suunnitelman rakenne, sitovuus ja seuranta	26
1.4.1. Talousarvion rakenne ja sitovuus	26
1.4.2. Talousarvio, sisäinen valvonta ja riskien hallinta	26
1.4.3. Tilivelvolliset	27
1.4.4. Henkilöstö	28
2. KÄYTTÖTALOUSOSA	30
2.1. Hallinto- ja tukipalvelut palvelualue	31
2.2. Hyvinvointipalvelut palvelualue.....	33
2.2.1. Vastuualue: varhaiskasvatuspalvelut.....	35
2.2.2. Vastuualue: perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut.....	38
2.2.3. Vastuualue: kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	40
2.2.4. Vastuualue: perhepalvelut	43
2.2.5. Vastuualue: sairauksien ehkäisy ja hoito	45
2.2.6. Vastuualue: aikuisten psykososiaaliset palvelut	48
2.2.7. Vastuualue: vammaisten palvelut	50
2.2.8. Vastuualue: ikäihmisten palvelut	52
2.3. TEKNISET PALVELUT VASTUUALUE.....	55
2.4. KEMIJÄRVEN TILAPALVELUT LIIKELAITOS	59
3. TULOSLASKELMAOSA.....	62
3.1. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma sis. kaupunki + liikelaitos (ulkoinen)	62
3.2. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma sis. kaupunki + liikelaitos (sisäinen/ulkoinen)	63
3.3. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma 2020 (ulkoinen) kaupunki, liikelaitos ja yhteensä	64
3.4. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma 2020 (sisäinen/ulkoinen) kaupunki, liikelaitos ja yhteensä	65
3.5. Kaupungin tuloslaskelman perustelut (sis. liikelaitos)	66

4. INVESTOINTIOSA	71
5. RAHOITUSOSA	75
6. TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS	79
6.1. Kemijärven lämpö ja vesi Oy	79
6.2. Koillis-Lapin Sähkö Oy	81
6.3. Itä-Lapin Energia Oy.....	83
6.4. Keski-Lapin Voima Oy	84
6.5. Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot	85
6.6. Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli	86
6.7. Kemijärven Roikka Oy	87
6.8. Kiinteistö Oy Kemijärven Kaarlonkeskus.....	88
6.9. Kemijärven Kehitys Oy	89
6.10. Elwira Oy	90
6.11. Kemijärven Jäähalli Oy.....	91
6.12. Saura-säätiö	92

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kemijärvi on jo yli kymmenen vuoden ajan kipuillut taloutensa kanssa. Kattamatonta alijäämää on kertynyt aiemmilta vuosilta 4,1 M€, ja näyttää siltä, että vuonna 2019 alijäämää kertyy vielä lisää. Tämä alijäämä on katettava vuoden 2022 loppuun mennessä.

Tytäryhtiöiden tuloutukset tuovat alijäämien kattamiseen hieman helpotusta vuonna 2019, mutta pysyviä talouden sopeuttamisvaikutuksia näillä ei ole. Perlacon Oy on yhdessä luottamus- ja virkamiesten loppuvuonna 2019 tehnyt Kemijärven talouden sopeuttamisohjelmaa. Ohjelma koostuu useista erilaisista ja eritasoisista sopeutustoimista. Tämä ohjelma on tarkoitus saada päätöksentekoon alkuvuonna 2020. Ohjelmassa tavoitellaan 5 M€:n pysyviä toiminnallisia säästöjä vuosien 2020 - 22 aikana. Ohjelmaan ei sisälly satunnaisia eritä kuten myyntivoittoja. Investointeja on jo monena vuonna jouduttu karsimaan, ja ainoastaan välttämättömimmät investoinnit on voitu tehdä.

Tulo- ja kiinteistöveroon ei tehty muutoksia.

Kaupungin yksi suurista haasteista on, kuten monissa kunnissa ympäri Suomea, syntyvyyden ja väestön väheneminen ja kuntalaisten ikääntyminen. Tämä kehitys voidaan pysäyttää saamalla alueelle merkittävästi uusia työpaikkoja ja saamalla lapsiperheitä kaupungin asukkaiksi.

Boreal Bioref Oy:n biojalostamo hanke etenee. Yhtiö on jo saanut toiminnan aloittamiseen tarvittavat ympäristöluvut viranomaisilta. Tämä hanke toisi kaivattuja uusia työpaikkoja alueelle. Biojalostamoon tuloon on varauduttu useilla eri hankkeilla. Tämän lisäksi on meneillään ekopuistohanke, jossa alueella toimivan Keitele Group'in ja tulevan biojalostamon ympärille suunnitellaan ekopuisto, jossa tehtaiden tuottamat sivuvirrat saataisiin hyötykäyttöön ja jalostukseen.

Yhteistyö Rovaniemen Koulutuskuntayhtymän kanssa on toiminut hyvin. Yhdessä Redun kanssa on tehty valmiussuunnitelmia biojalostamon koulutustarpeita varten. Lisäksi 2.asteen koulutusuudistus tuo merkittäviä mahdollisuuksia oppilaille yksilöllisen opintosuunnitelman tekemiseen ja toteuttamiseen. Tällä uudistuksella uskon, että myös yli 50-vuotiaille työttömille saadaan koulutuksen kautta paremmat mahdollisuudet työllistyä.

Kemijärvi on ollut mukana työllistämiskokeilussa, joka loppui vuodenvaihteessa 2019. Nyt on haku uudesta kokeilusta menossa. Tässäkin kokeilussa Kemijärvi haluaa olla mukana. Työttömyys on alueella laskenut 11 %:n tasolle.

Kaupunki on jatkanut hyvää yhteistyötä paikallisten yrittäjien ja yritysten kanssa. Suomen kehittäminen on päässyt hyvään vauhtiin.

Kemijärven tilaliikelaitoksen aloittamista 1.1.2020 on valmisteltu koko vuosi. Tavoitteena siinä on keskittää kiinteistöihin liittyvät toimet yhden johdon alle, ja sitä kautta tehostaa toimintaa ja saada läpinäkyvyyttä toimintoihin.

Uskon vahvasti, että Kemijärven tulevaisuus näyttää positiiviselta. Meidän on yhdessä tehtävä töitä paremman huomisen eteen. Meidän on sopeuduttava toimintaympäristön muutoksiin ja haettava eri sidosryhmien kanssa Kemijärvelle sopivat ratkaisut ja palvelut. En sano, että se on helppoa, mutta pitkäjänteisellä työllä se varmasti onnistuu.

Kemijärvi 20.11.2019

Atte Rantanen

1. TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1. YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT

1.1.1. JULKINEN TALOUS

Valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan talouskasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvulle korostuu varsinkin ensi vuonna.

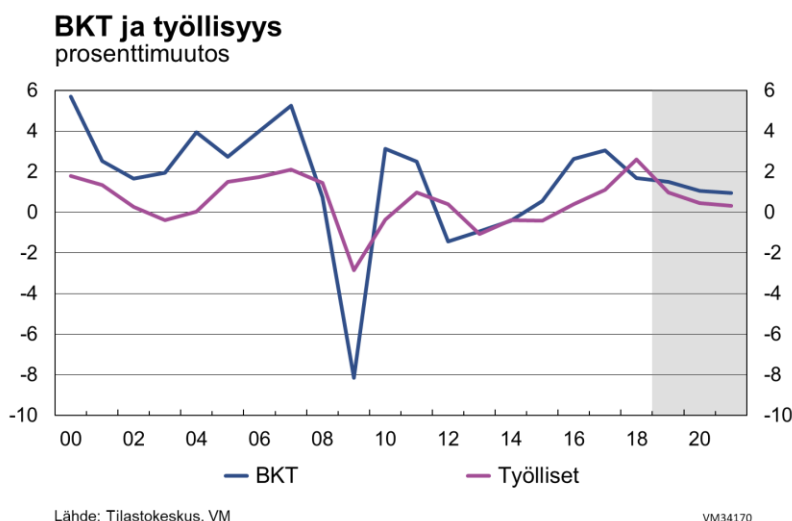
Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeneva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menonlisäykset.

Vuonna 2019 Suomen BKT kasvaa 1,5 %. Viennin kasvu on vaisua Euroopan talousnäkökymien säilyessä epävarmoina. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu ansiotason nousun sekä korkean työllisyyden tukemana.

BKT kasvaa 1,0 % v. 2020 ja 0,9 % v. 2021. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu kotitalouksien säästämisasteen noustessa. Investointien osuus BKT:sta laskee. Keskeisten talouksien väliset kauppajännitteet heijastuvat maailmankauppaan ja vaikuttavat välillisesti Suomen vientiin.

Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu alkavat asteittain heikentää työllisyyden kasvua. Työllisyysaste nousee 73,4 prosenttiin vuoteen 2021 mennessä työikäisen väestön edelleen vähentyessä. Työttömyysaste laskee hitaasti 6,2 prosenttiin v. 2021.

Taulukko 1. Bruttokansantuote ja työllisyys Suomessa

Maailmankaupan hitaampi kasvu heijastuu Suomen viennin kasvuun. Näkymät Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla ovat heikentyneet, vaikka ensi vuodesta eteenpäin vientikysyntä kehittyikin suotuisammin kuin tänä vuonna. Talouskasvun odotetaan hidastuvan jopa alle yhteen prosenttiin johtuen talouden rakenteellisista tekijöistä. Työikäisen väestön määrän laskua seuraa työmäärän panoksen supistuminen. Työpanoksen kasvua rajoittaa myös korkea rakenteellinen työttömyys.

Julkisen talouden rahoitusasema vahvistuu ensi vuonna, mutta alkaa sen jälkeen vähitellen heikentyä. Myös julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kääntyy 2020-luvun alkuvuosina uudelleen kasvuun. Inflaatio vuonna 2019 on 1,2 %. Yksityisen kulutuksen kasvu pysyy vakaana inflaation maltillisesta kiihtymisestä huolimatta. Reaalitulojen kasvu säilyy nopeana ansiotason nousun jatkuessa.

Hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita on julkisen talouden tasapainottaminen v. 2023 siten, että työllisten määrä kasvaa 60 000 henkilöä suuremmaksi kuin ennusteessa ja työllisten osuus 15-64-vuotiaasta väestöstä nousee 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Tähän mennessä sovituin toimin tavoitteisiin ei vielä päästä. Ennusteen mukaan työllisyysaste nousee niukasti yli 73 prosenttiin ja julkisen talouden rahoitus on 1,4 % alijäämäinen suhteessa BKT:hen v. 2023. Valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä on lähes 5,5 mrd. euroa.

Tämä tarkoittaa, että julkinen talous velkaantuu ja tukee talouden kysyntää lähivuosina. Finanssipolitiikan elvyttävä viritys voi hyvinkin osoittautua tarkoituksenmukaiseksi, jos ennustettua hitaamman kasvun riski toteutuu ja talous sukeltaa jyrkempään laskusuhdanteeseen tai taantumaan.

Tämä tarkoittaa myös, että julkinen talous ei tasapainotu ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon ja palvelutuotannon tuottavuutta kohentavia uudistuksia. Ja jotta lakisääteiset julkiset etuudet kyettäisiin rahoittamaan ja palvelut tuottamaan vielä tulevinakin vuosikymmeninä, julkisen talouden pitäisi oikeastaan olla nyt selvästi ylijäämäinen. Siksi pyrkimyksen vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä pitäisi olla keskeinen valmistelua ohjaava tavoite kaikissa suurissa pidemmällä aikavälillä vaikuttavissa uudistuksissa.

Taulukko 2. Keskeiset ennusteluvut

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BKT:n määrän muutos, %	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Työttömyysaste, %	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Työllisyysaste, %	71,7	72,5	73,0	73,4	73,4	73,1
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹, % BKT:sta	-0,8	-1,0	-1,4	-1,5	-1,5	-1,4
Valtionhallinto	-1,2	-0,9	-1,2	-1,1	-1,0	-0,9
Paikallishallinto	-0,9	-1,2	-0,9	-1,1	-1,2	-1,2
Sosiaaliturvarahastot	1,3	1,0	0,8	0,7	0,6	0,7
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä, % BKT:sta	-1,0	-1,3	-1,4	-1,6	-1,6	-1,4
Julkisyhteisöjen velka², % BKT:sta	58,9	58,8	58,8	59,7	60,6	61,6
Valtionvelka³, % BKT:sta	44,8	44,4	43,9	44,3	44,5	44,9
Paikallishallinnon velka², % BKT:sta	8,8	9,7	10,4	11,2	12,0	12,9

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut eivät sisällä puolustusvoimien laiva- ja hävittäjähankintoja. Hankinnat kirjaautuvat kansantalouden tilinpidon alijäämään suoriteperusteisesti eli hankintojen toimitusajankohtana. Valtion velassa ne kuitenkin näkyvät.

² EDP-velka

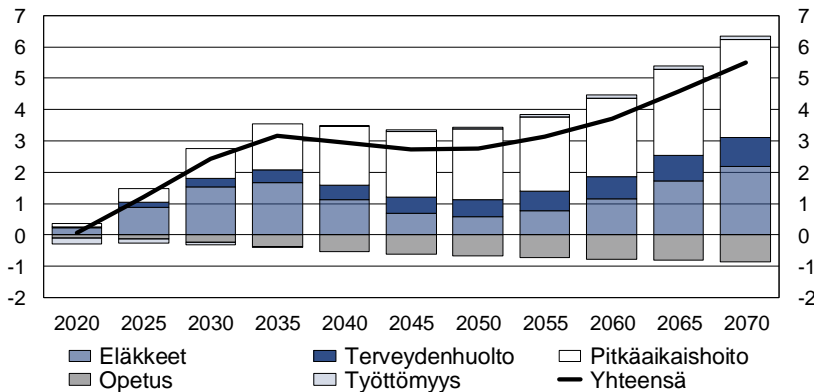
³ Valtiokonttorin liikkeelle laskema velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

Taulukko 3. Väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja

Ikäsidonnaisten menojen muutos

vuodesta 2018, suhteessa BKT:een, %

Kuvio on laadittu STM:n kehittämällä SOME-mallilla

Lähde: VM

VM34098

Valtion menokehyksessä on varauduttu menolisäyksiin, jotka toteutuessaan kasvattaisivat alijäämää. Kaikista tulevaisuusinvestointiohjelman menolisäyksistä ei ole vielä päätetty; kehyksessä on varauduttu lisäpanostuksiin noin 0,85 mrd. eurolla vuosina 2021-2022. Lisätalousarviota varten on varattu 300 milj. euroa v. 2020-2022 ja 100 milj. euroa v. 2023. Tavoiteltu työllisyyden ja tuottavuuden koheneminen vahvistaisi toteutuksessaan julkista taloutta.

Taulukko 4. Muut keskeiset julkisen talouden tunnusluvut

	2016	2017	2018	2019**	2020**	2021**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	217	226	234	242	249	257
Palvelut, määrän muutos, %	1,6	2,4	1,8	1,2	1,0	1,1
Koko teollisuus, määrän muutos, %	4,1	8,4	0,1	3,0	1,8	1,4
Työn tuottavuus, muutos, %	2,0	2,8	-0,9	0,7	0,6	0,8
Työlliset, muutos, %	0,4	1,1	2,6	1,0	0,5	0,3
Työllisyysaste, %	68,7	69,6	71,7	72,5	73,0	73,4
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,4	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	0,9	0,2	1,7	2,7	3,1	2,9
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,6	-1,6	-3,7	-3,0	-3,2	-3,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,7	-1,6	-1,2	-1,3	-1,2
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,4	0,5	0,7	0,0	-0,2	-0,1
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	55,6	53,7	53,1	52,7	53,1	53,0
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	43,8	43,0	42,3	41,9	42,2	42,1
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,7	-0,7	-0,8	-1,0	-1,4	-1,5
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-2,6	-1,8	-1,2	-0,9	-1,2	-1,1
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	62,6	60,8	58,9	58,8	58,8	59,7
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	47,1	46,8	44,8	44,4	43,9	44,3

(Lähde VM:n julkaisu 2019:48)

1.1.2. KUNTATALOUS

Suomen kunnat eroavat kooltaan, olosuhteiltaan ja kantokyvyltään merkittävästi toisistaan. Viime vuosina väestörakenteen erot kuntien välillä ovat kasvaneet ja kiihdyttäneet entisestään kuntien eriytymiskehitystä. Väestönkehitys vaikuttaa voimakkaasti niin kuntien taloudelliseen kantokykyyn, elinvoimaan kuin mahdollisuuksiin järjestää palveluita. Muutokset nostavatkin esiin kysymykset kansalaisten lakisääteisten palveluiden ja niiden rahoituksen turvaamisesta sekä julkisten varojen tehokkaasta käytöstä. Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelman mukaan kuntien tilanteesta laaditaan kokonaisvaltainen tuoreimpiin väestöennusteisiin, tilastoihin sekä tutkimustietoon ja selvityksiin perustuva yhtenäinen kansallinen arviointi syksyllä 2019.

Kuntien taloudellinen tila heikkeni vuonna 2018 johtuen ennen kaikkea toimintakatteen heikkenemisestä ts. toimintakulujen kasvusta ja verotulojen vähenemisestä poikkeuksellisen hyvän edellisvuoden jälkeen. Vuonna 2018 kuntien verokertymä pienensivät vuodelta 2017 maksetut ennätyskellisen suuret ennakonpalaukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu. Lisäksi kuntien palkkausmenojat nostivat vuonna 2018 kunta-alan sopimusneuvotteluissa sovitut korotukset.

Vuonna 2019 kuntien verotulokertymä heikentävät verokorttiudistuksen vaikutukset ennakonpidätyksissä ja tulorekisterin käyttöönoton ongelmat alkuvuodelta 2019 sekä myös talouden suhdanteiden huonontumisesta johtuen. Verokorttiudistuksessa on kyse siitä, että uudessa ennakoperintämenettelyssä on luovuttu palkkakausikohtaisista tuloajoista ja sivutulokorteista, jonka johdosta ennakonpidätykset on toimitettu alkuvuodesta huomattavasti aiempaa käytäntöä alhaisempina.

Taulukko 5. Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut milj. euroa:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Laskennalliset valtionosuudet	9 493	9 666	8 098	8 117	8 208	8 497
VM, peruspalvelujen valtionosuus	8 577	8 729	7 074	7 118	7 157	7 411
OKM	916	928	1 024	999	1 050	1 066
Muut valtionavut	1 112	1 006	3 468	3 693	3 857	3 712
Valtionavut yhteensä	10 605	10 662	11 565	11 809	12 064	12 209

*) sisältää vuodesta 2020 lähtien valtion korvauksen kuntien verotulomenetyksistä

Kuntien valtionavut nousevat vuonna 2020 noin 11,6 mrd. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus on noin 7,1 mrd. euroa. Peruspalvelujen valtionosuus nousee noin 0,6 mrd. euroa johtuen

- lomarahojen leikkaukseen liittyvän valtionosuuden vähennyksen päättymisestä vuoteen 2019 (264 milj. €),
- hallitusohjelman mukaan väliaikaiset valtionosuusleikkaukset kunnille päättyvät 2020. Indeksikorotus lisää vuosia n. 166 milj. eurolla,
- valtion ja kuntien välinen vuotuinen lakisääteinen kustannustenjaon tarkistus lisää peruspalvelujen vuosia n. 102 milj. eurolla,
- hallitusohjelman mukaiset tehtävämuutokset lisäävät vuosia 36 milj. euroa,
- laskentatekijöiden vaikutus 18 milj. euroa.

Kasvu selittyy pääosin kertaluonteisilla ja kustannusneutraaleilla korotuserillä, jotka eivät suoraan vahvista kuntataloutta.

Hallitus tekee sekä pysyviä että määräaikaisia lisäyksiä peruspalveluihin (vuoden 2020 TA-esitys):

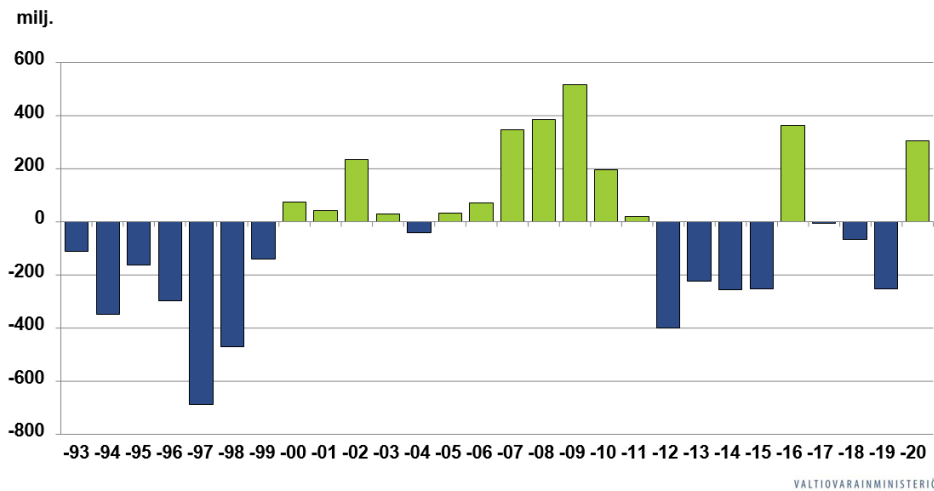
- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistus 90 milj. euroa,
- lukiokoulutuksen yksikköhinnan vahvistaminen 7,5 milj. euroa, josta kuntatalouteen 7,2 milj. euroa,
- varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon kehittäminen 25 milj. euroa, josta kuntatalouteen 23,8 milj. euroa,
- perusopetuksen laadun ja tasa-arvon vahvistaminen 60 milj. euroa, josta kuntatalouteen 57 milj. euroa,
- ammatillisen koulutuksen opetuksen ja ohjaajien palkkaaminen sekä tukitoimet 80 milj. euroa, josta kuntatalouteen 55,7 milj. euroa,
- harrastusmahdollisuus kaikille 5 milj. euroa,
- subjektiivisen varhaiskasvatuksen laajentaminen 7,1 milj. euroa v. 2020 ja 17 milj. euroa v. 2021 alkaen ja
- varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen 6,7 milj. euroa v. 2020 ja 16 milj. euroa v. 2021 alkaen.

Vuodelle 2021 kohdentuvia toimenpiteitä ovat mm:

- oppivelvollisuuden laajentaminen 22 milj. euroa,
- oppilas- ja opiskelijahuolto 10 milj. euroa ja
- asiakasmaksulain kokonaisuudistus 45 milj. euroa.

Taulukko 6. Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen verrattuna edellisen vuoden talousarvioon:

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston laatiman kehitysarvion perusteella kuntatalouden kehitysnäkymät pysyvät huolestuttavan heikkoina koko kehyskauden 2020-2023, ja tulojen ja menojen epätasapaino pysyy vuosina 2020–2023 mittavana. Toimintamenojen kasvun arvioidaan jatkuvan keskimäärin 3,4 prosentin vuosivauhdilla. Menojen kasvua lisäävät niin sosiaali- ja terveyspalvelujen kysynnän kasvu, hallitusohjelman toimenpiteet, ansiotason oletettu kasvu kuin kuntien investointipaineet. Samanaikaisesti verotulojen arvioidaan kasvavan keskimäärin 2,7 prosentin ja valtionapujen 4,2 prosentin vuosivauhdilla. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on kehitysarviossa kehyskaudella 1,9–2,7 mrd. euroa negatiivinen.

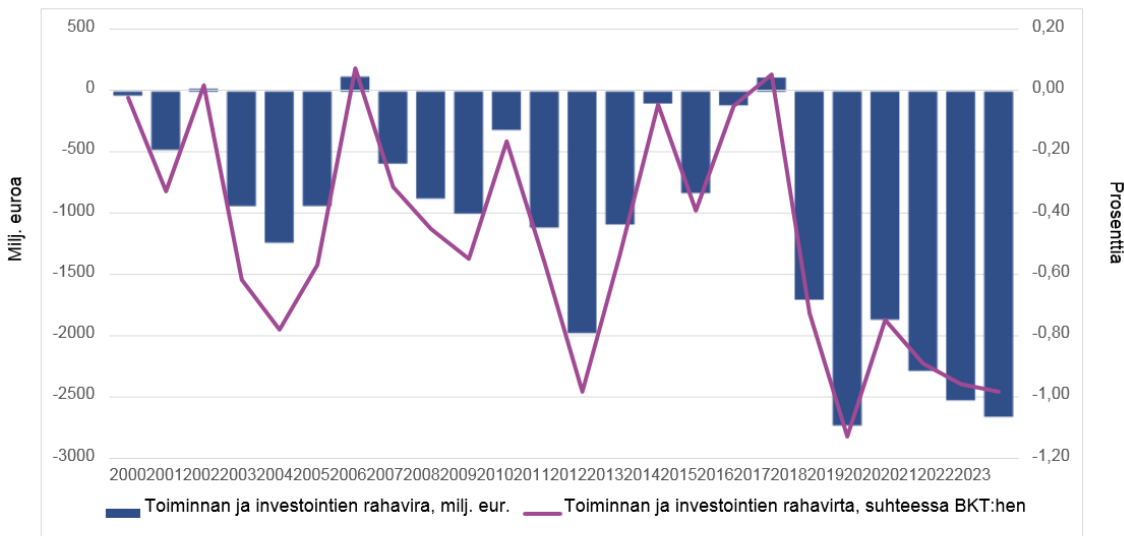
Kuntatalouden toimintakulut kasvoivat v. 2018 tilinpäätöstietojen mukaan 3,4 % edellisvuodesta. Kemijärvelä toimintakulut pienenivät 1,1 % edellisvuoteen nähden.

Taulukko 7. Kuntatalouden kehitys 2018-2023, mdr. euroa

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-28,6	-29,9	-31,3	-32,5	-33,7	-34,8
2. Verotulot	22,4	22,9	24,4	25,0	25,8	26,5
3. Valtionosuudet, käyttötalous	8,5	8,5	9,4	9,9	10,3	10,7
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2
5. Vuosikate	2,7	2,0	3,0	2,7	2,6	2,5
6. Poistot	-2,8	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	-0,1	-0,9	0,0	-0,3	-0,5	-0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	2,7	2,0	3,0	2,7	2,6	2,5
10. Satunnaiset erät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
12. Tulorahoitus, netto	2,2	1,4	2,5	2,2	2,1	2,0
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,8	-5,2	-5,4	-5,5	-5,6	-5,6
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
15. Investoinnit, netto	-3,9	-4,2	-4,3	-4,5	-4,7	-4,7
16. Rahoitusjäämä (tulorah.-invest.)	-1,7	-2,7	-1,9	-2,3	-2,5	-2,7
17. Lainakanta	19,4	22,2	24,2	26,5	29,1	31,9
18. Kassavarat	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	13,4	16,2	18,2	20,5	23,1	25,8

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

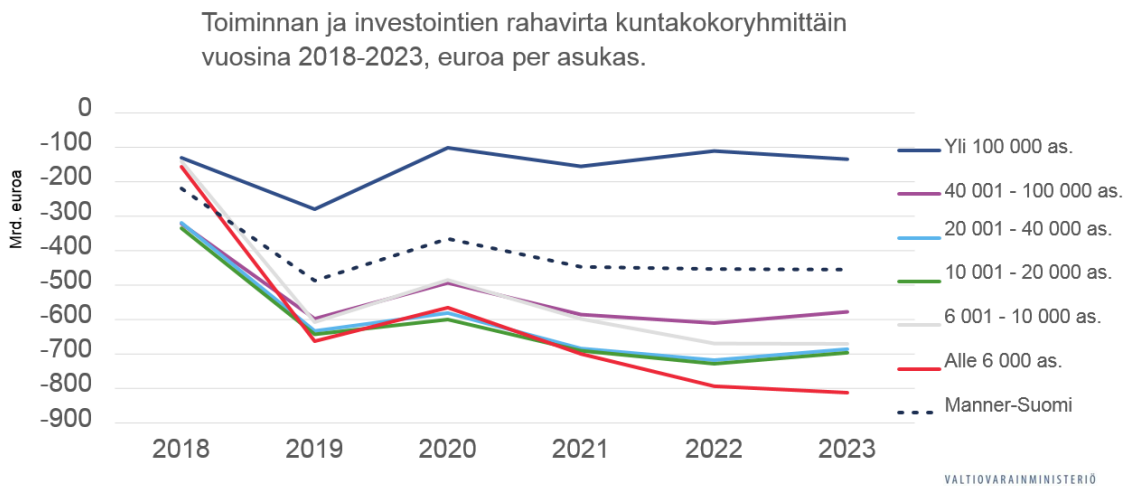
Taulukko 8. Kuntatalouden rahoitusasema; toiminnan ja investointien rahavirta

Lähde: TK, VM

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntalain mukaan kuntatalousohjelmassa kuntien rahoitusaseman muutosta arvioidaan koko maan näkyvien ohella myös kuntakoryhmittäin. Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan toiminnan ja investointien rahavirta –käsitteen avulla. Tunnusluku ilmaisee paineen lainakannan kasvattamiseen (negatiivinen tunnusluku) tai laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen (positiivinen luku)

Taulukko 9. Toiminnan ja investointien rahavirta kuntakokoryhmittäin v. 2018-2023

Painelaskelman keskeisin havainto on kuntien eriytyminen. Ilman rakenteellisia uudistuksia kuntien eriytymiskehitys uhkaa jatkua kiihtyvänä, samoin veroprosenttien ääripäiden erot uhkaavat kasvaa. Vuonna 2020 tuloveroprosentin korotuspainetta olisi yli kahdella kolmasosalla kunnista, ja viidesosalla kuntia korotuspaine olisi 3 prosenttiyksikköä. Tilanne näyttäisi heikkenevän entisestään vuodesta 2021 lähtien ja vuonna 2023 noin puolella kunnista veroprosentin korotuspaine olisi yli 3 prosenttiyksikköä.

Taulukko 10. Tuloveroprosentin korotuspaine on melkein 90 %:lla kunnista vuonna 2020.

Kuntatalousohjelmassa rahoitusperiaatteen toteutumista arvioidaan tarkastelemalla yksittäisen kunnan poikkeamaa rahoituksellisesta tasapainosta (toiminnan ja investointien rahavirta) veroprosentiksi muunnettuna.

% -yksikköä	Laskennallinen tuloveroprosentin korotuspaine ja alentamismahdollisuus			
	2020 kuntien lkm	2021 kuntien lkm	2022 kuntien lkm	2023 kuntien lkm
Korotuspaine yli 3	157	185	190	187
Korotuspaine välillä 2-3	51	43	43	47
Korotuspaine välillä 1-2	33	26	23	20
Korotuspaine välillä 0-1	22	21	20	18
Korotuspaine, yhteensä	263	275	276	272
Alentamismahdollisuus välillä 0-1	17	7	5	9
Alentamismahdollisuus välillä 1-2	9	8	10	8
Alentamismahdollisuus välillä 2-3	4	3	3	5
Alentamismahdollisuus yli 3	1	1	0	0
Alentamismahdollisuus, yhteensä	31	19	18	22
Yhteensä	294	294	294	294

V. 2020 tuloveroprosentin korotuspainetta on melkein kaikilla kunnilla ja yli puolella kunnista korotuspaine olisi yli 3 prosenttiyksikköä. Tilanne näyttäisi heikkenevän entisestään vuodesta 2021 eteenpäin.

V. 2020 veroprosentin korotuspainetta on kaikissa kuntakokoryhmissä. Suurin paine on alle 6000 asukkaan kunnilla, ja vähiten painetta nostamiseen on yli 100.000 asukkaan kunnilla.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

(Lähde VM:n julkaisu 2019:30 ja + VM:n verkkosivut)

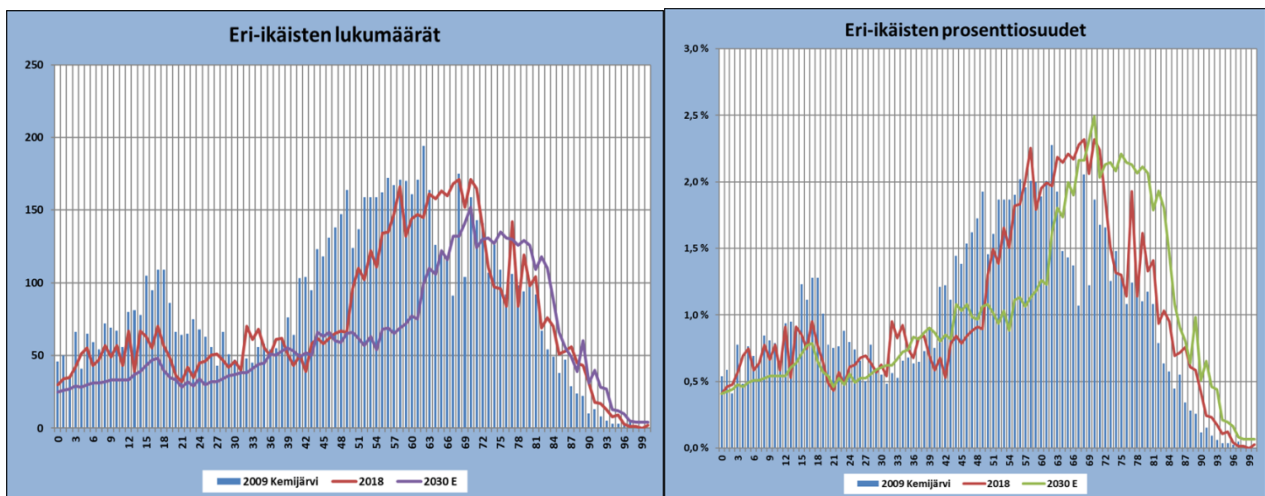
Kuntaliiton tietojen mukaan veroja korotti vuodelle 2020 yhteensä 53 kuntaa, joissa asuu yhteensä 1,1 miljoonaa asukasta. Seitsemän kuntaa laski ja 250 kuntaa piti ennallaan. Keskimääräinen tuloveroprosentti on 19,97 % , korkein 23,5 % ja alhaisin 17,00 %.

1.2. KEMIJÄRVEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA KEHITYSNÄKYMÄT

Kemijärven kaupunki kuuluu Lapin maakuntaan. Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla ja Savukoski muodostavat Itä-Lapin seutukunnan. Itä-Lapin viidellä kunnalla on virallinen ja oikeustoimikelpoinen yhteistyö - ja edunvalvontaelin: Itä-Lapin kuntayhtymä. Kemijärven pinta-ala on 3 931,48 km², josta maa-pinta-ala 3504,98 km² ja sisävesi-pinta-ala 426,5 km². Väestötiheys on 1,85 as/ km². Metsää on noin 3 050 km² ja peltoa noin 4 500 ha, josta viljeltyä noin 2 000 ha.

Kaupungin väestörakenteen vinoutumisesta johtuen palvelurakenne on ikäihmispainotteista. Kaupungin syntyvyys on alhaista ja demografinen huoltosuhde on noussut. Toisaalta paluumuutto on vahvistunut, mutta se ei näy vielä nettomuutossa. Paluumuuttoa voidaan vahvistaa kaupungin palveluiden houkuttelevuudella.

Taulukko 1. Eri-ikäisten lukumäärät ja prosenttiosuudet Kemijärvellä (Perlacon Oy)

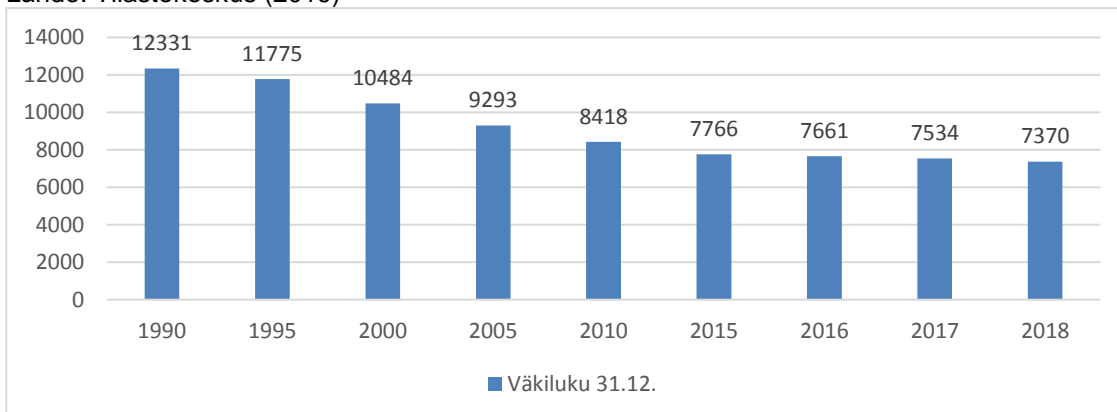
Kemijärvi toimii Itä-Lapin alueellisena keskuksena. Vaikka haasteena ovat kuntatalouden heikkous ja lainamäärän korkea taso, ovat työllisyysnäköymät parantuneet. Kaupungin uudella Onnen tunne -brändillä, yhdessä yrittäjien, järjestöjen, yhdistysten ja kylätoimikuntien kanssa, voidaan vaikuttaa myönteisesti kaupungin elinkeinorakenteeseen, palveluihin ja asukkaiden hyvinvointiin.

1.2.1 VÄESTÖKEHITYS

Tilastokeskuksen arvioiden mukaan kaupungin asukasluku laskee edelleen nopeasti. Työikäisten määrän lasku vaikuttaa negatiivisesti verotettavan tulon kehitykseen. Ikääntyminen taittuu 2030. Huoltosuhde Kemijärvellä on selvästi suurempi kuin verokkikunnissa ja koko maassa. Huoltosuhteen ennustetaan heikkenevän tulevaisuudessa. Mediaani-ikä on verrokia ja koko maata korkeampi.

Taulukko 1. Kemijärven kaupungin väkiluku vuosina 1990-2018

Lähde: Tilastokeskus (2019)

Taulukko 2. Kemijärven kaupungin väestönmuutokset vuosina 2012 - 2019

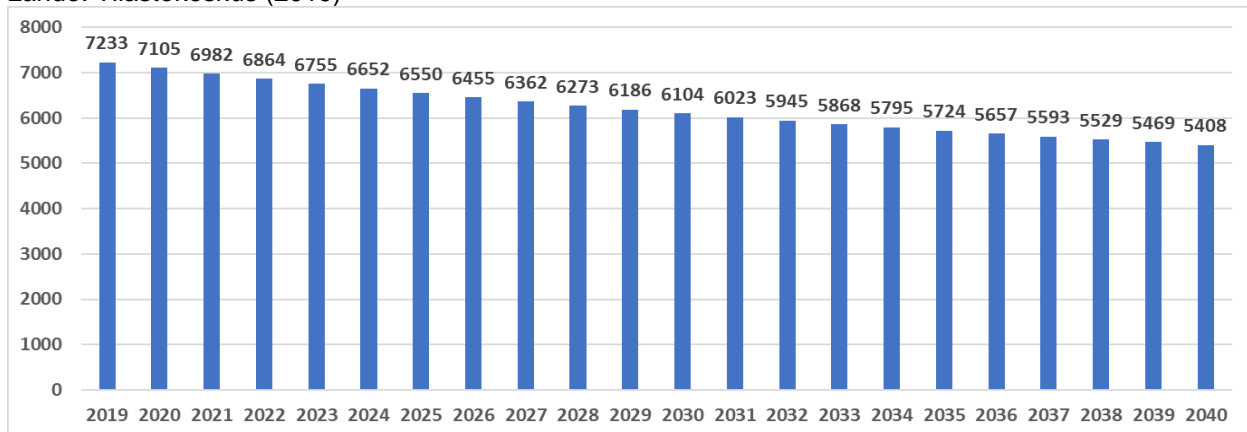
Lähde: Tilastokeskus (2019)

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Väestö	8 295	8 093	7 983	7 892	7 766	7 661	7 534	7 370
Syntyneet	46	50	45	44	35	31	29	40
Kuolleet	128	128	106	145	134	140	151	120
Synt. Ja kuoll. erotus	-82	-78	-61	-101	-99	-109	-122	-80
Kuntaan muuttaneet	254	308	295	314	332	326	306	285
Kunnasta muuttaneet	374	340	325	339	338	344	348	305
Muuttotase	-120	-32	-30	-25	-6	-18	-42	-20
Väestömuutos ed. vuodesta	-202	-110	-91	-126	-105	-127	-164	-100
Väestö vuoden lopussa	8 093	7 983	7 892	7 766	7 661	7 534	7 370	7 270

*=arvio 2019

Taulukko 3: Tilastokeskuksen väestöennuste 2019 – 2040, Kemijärven kaupunki

Lähde: Tilastokeskus (2019)

Taulukko 4. Kemijärven kaupungin ikärakenne vuonna 2018 (31.12) ja tilastokeskuksen ennuste vuosille 2019- 2025

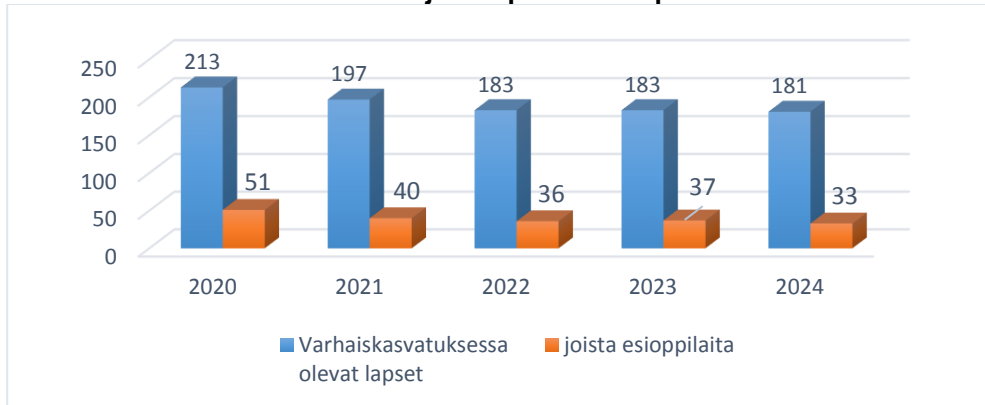
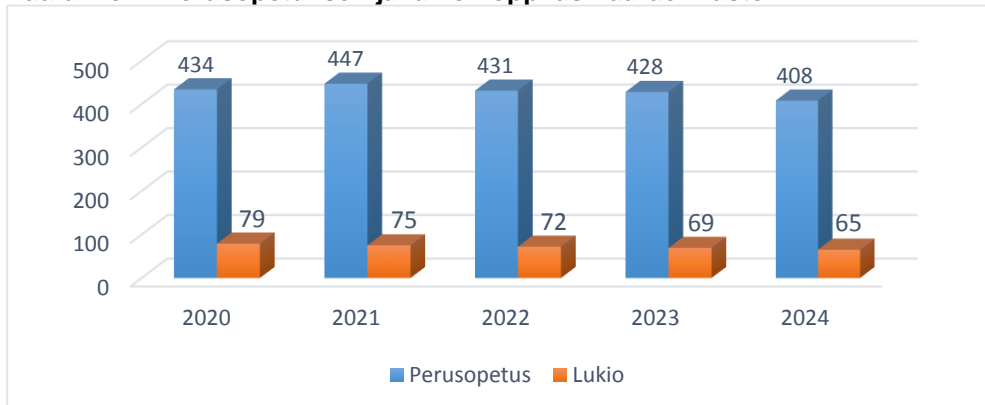
Lähde: Tilastokeskus (2019)

Ikäluokka	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-6	290	280	256	237	227	221	215	212
7-14	426	401	418	402	399	379	365	342
15-64	3 864	3 730	3 574	3 469	3 347	3 249	3 160	3 053
65-74	1 497	1 532	1 559	1 546	1 514	1 479	1 455	1 444
75-	1 293	1 290	1 298	1 328	1 377	1 427	1 457	1 499
Yhteensä	7 370	7 233	7 105	6 982	6 864	6 755	6 652	6 550

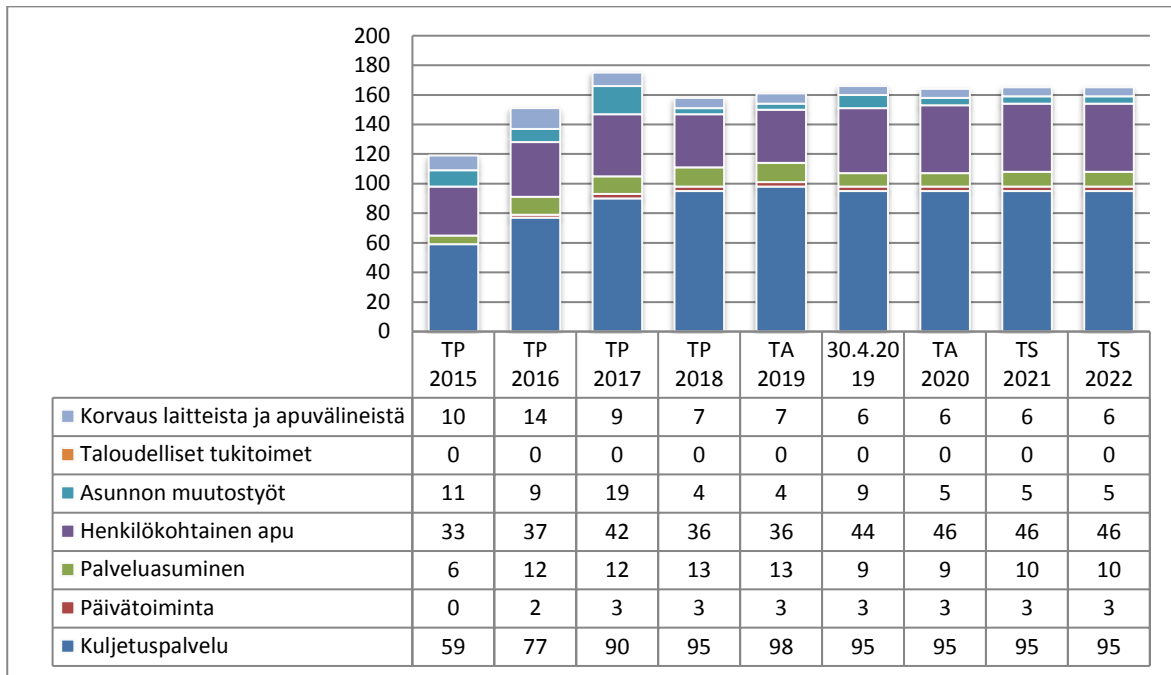
Taulukko 5. Kemijärven kaupungin väestön ikärakenne osa-alueittain vuonna 2018 (31.12)

Lähde: Tilastokeskus (2019)

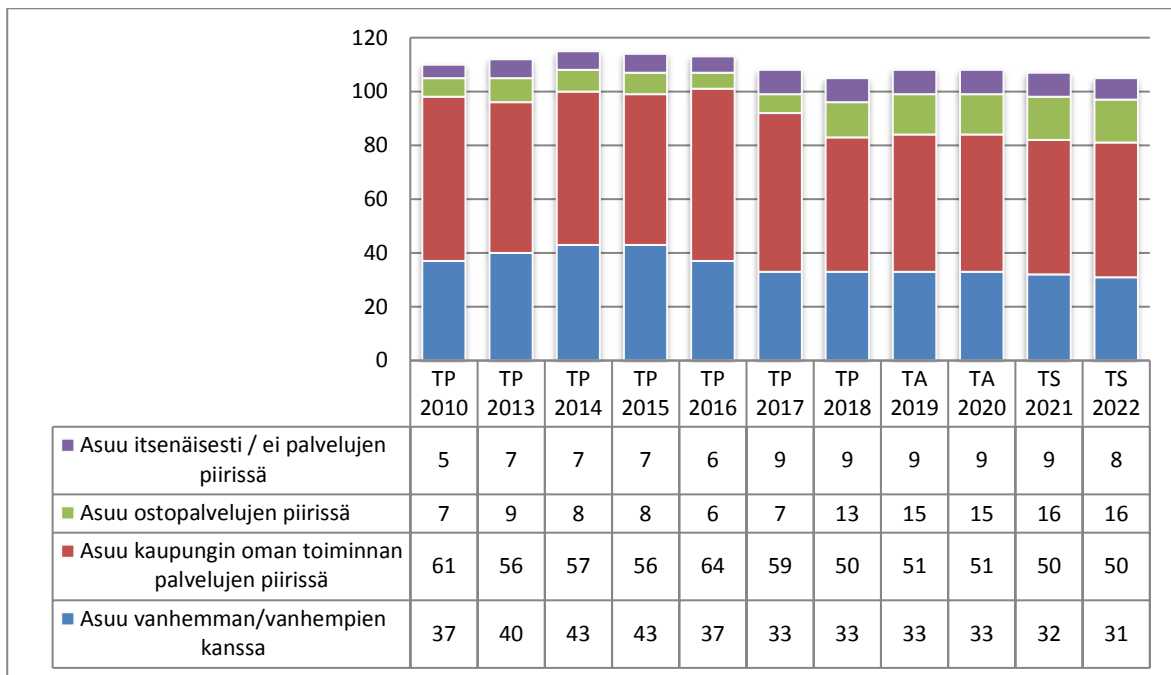
Osa-alue	0-14 v. %	0-14 v. abs.	15-64 v. %	15-64 v. abs.	65 v.- %	65 v.- abs.	Yht.
Särkikangas	9,1	160	55,1	972	35,8	632	1 764
Pöyliövaara	10,0	106	55,3	584	34,7	366	1 056
Keskusta	5,4	56	40,7	420	53,8	555	1 031
Kallaanvaara-Sipovaara	15,4	120	53,0	414	31,6	247	781
Tohmo	13,9	67	50,7	244	35,3	170	481
Isokylä	13,3	65	59,6	292	27,1	133	490
Soppela	10,9	22	62,9	127	26,2	53	202
Halosenranta	9,2	17	57,6	106	33,2	61	184
Kostamo	9,8	15	57,5	88	32,7	50	153
Vuostimo	8,9	15	50,0	84	41,1	69	168
Tapionniemi	10,2	15	44,2	65	45,6	67	147
Luusua	7,4	10	47,1	64	45,6	62	136
Lehtola	10,3	12	62,4	73	27,4	32	117
Juujärvi	1,9	2	40,8	42	57,3	59	103
Raajärvi-Ulkuniemi	3,1	3	51,0	50	45,9	45	98
Joutsijärvi	4,3	4	58,1	54	37,6	35	93
Räisälä	6,6	6	51,6	47	41,8	38	91
Hyypiö-Kuusivaara	8,4	7	49,4	41	42,2	35	83
Leväranta	1,3	1	58,4	45	40,3	31	77
Oinas-Kalkiainen	10,5	8	48,7	37	40,8	31	76
Javarus	12,8	5	38,5	15	48,7	19	39
Yhteensä	9,7	716	52,4	3 864	37,9	2 790	7 370

Taulukko 6. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsimääräennuste**Taulukko 7. Perusopetuksen ja lukion oppilasmääräennuste**

Taulukko 8. Vammaispalvelulain mukaiset asiakkuudet

Taulukko 9. Kehitysvammaiset henkilöt asumisen mukaan

1.2.2. ELINKEINOT JA TYÖLLISYYS

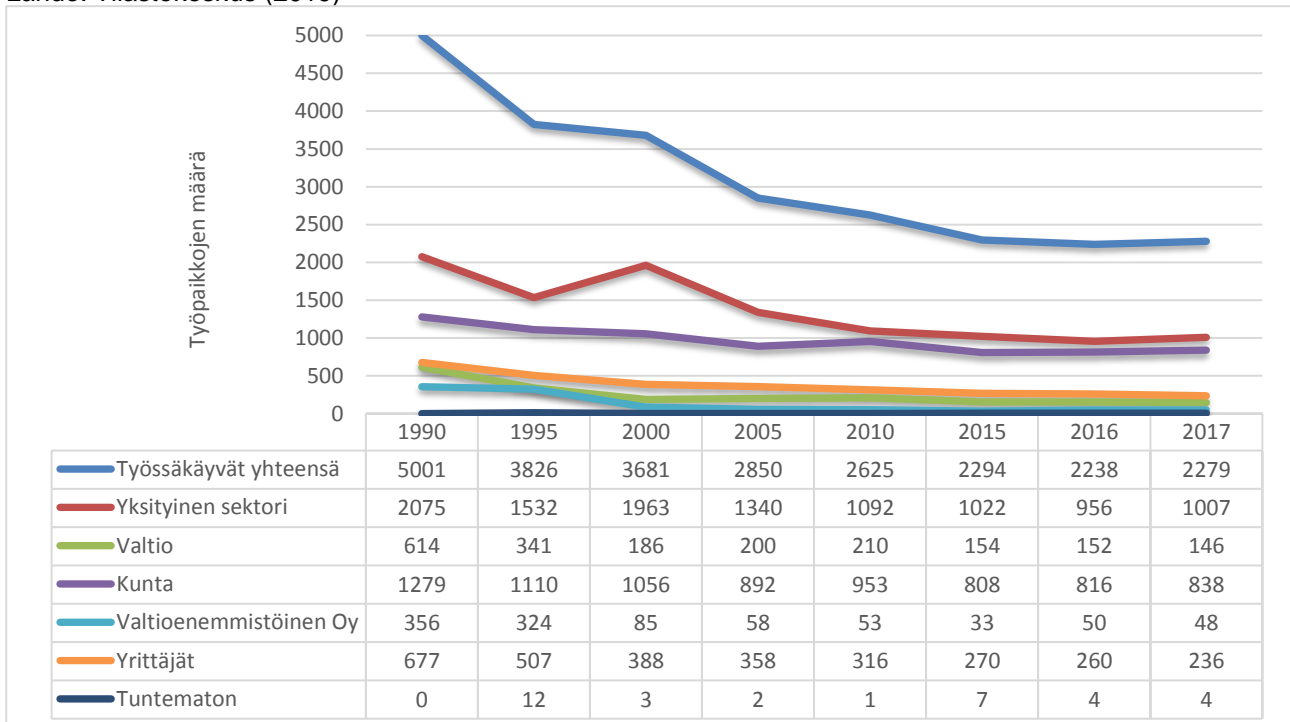
Taulukko 1. Kemijärven kaupungin työpaikat vuonna 2017 (31.12.) ja suunnitelma vuodelle 2022

Lähteet: Tilastokeskus (2019) ja kaupungin suunnite (10/19)

Elinkeino	Työpaikat 2017	%	Työpaikat, BB 2022	Työpaikat 2022	% BB	%
Maa- ja metsä- ja kalatalous	134	5,9	180	160	7,3	6,3
Teollisuus ja kaivostoiminta	256	11,2	450	250	11,4	15,7
Sähkö-, lämpö-, vesihuolto, jäähdytys- toiminta	55	2,4	70	50	2,3	2,4
Rakentaminen	95	4,2	150	90	4,1	5,2
Kauppa	266	11,7	350	250	11,4	12,2
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	80	3,5	150	130	5,9	5,2
Kuljetus ja varastointi	124	5,4	180	150	6,8	6,3
Informaatio ja viestintä	9	0,4	30	15	0,7	1,0
Rahoitus-, vakuutus-, kiinteistötoimi	35	1,5	40	30	1,4	1,4
Ammatillinen, tekninen, tieteell. toiminta	83	3,6	100	80	3,6	3,5
Julkinen ym. hallinto, tukipalvelutoiminta	325	14,3	320	280	12,8	11,2
Koulutus	152	6,7	180	140	6,4	6,3
Terveys- ja sosiaalipalvelut	551	24,2	500	450	20,5	17,5
Taiteet, viihde virkistys	18	0,8	30	20	0,9	1,0
Muu palvelutoiminta	62	2,7	80	60	2,7	2,8
Kotitalouksien toiminta työntekijäinä	16	0,7	20	20	0,9	0,7
Toimiala tuntematon	18	0,8	30	20	0,9	1,0
Yhteensä	2 279	100,0	2 860	2 195	100,0	100,0

Taulukko 2. Kemijärven kaupungin työpaikat työnantajasektorin mukaan 1990-2017

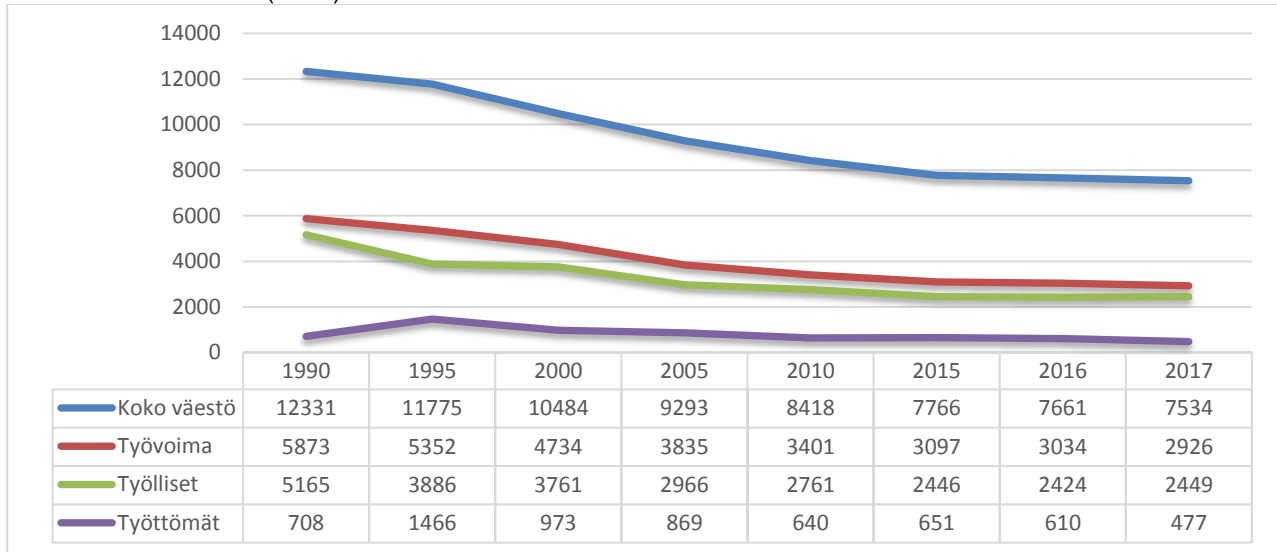
Lähde: Tilastokeskus (2019)

Taulukko 3. Kemijärven kaupungin työvoima 1990-2017

Lähde: Tilastokeskus (2019)

Taulukko 4. Kemijärven kaupungin työttömyys vuonna 2019 (tammi-elokuu) keskimäärin

Lähde: Tilastokeskus (2019)

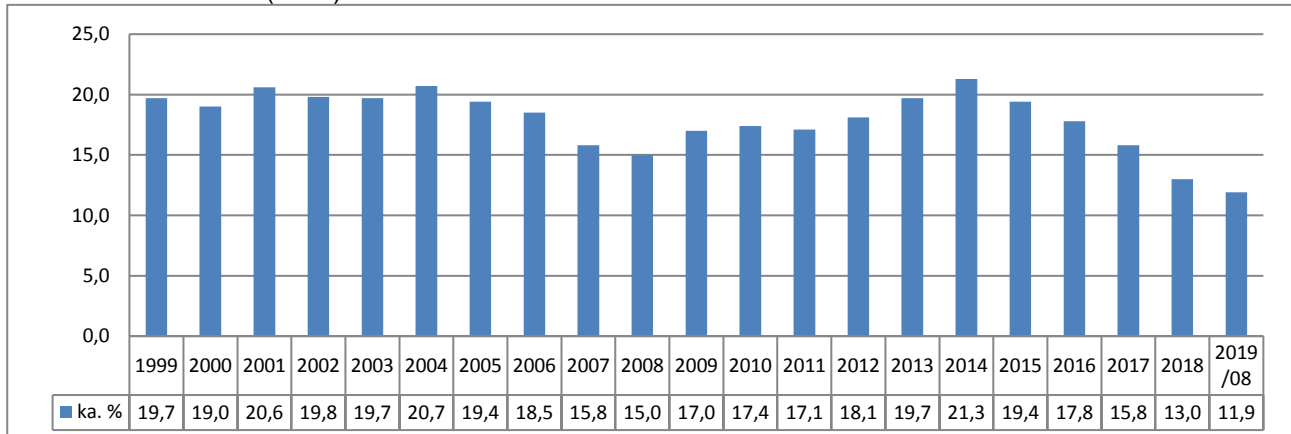
Lähde: Ely-keskus	ikm	%	
Työttömät	391	13,4	(% työvoimasta 2926)
- miehet	270	61,0	(% työttömistä)
- naiset	121	31,0	(% työttömistä)
- alle 25 v. työttömät	26	6,5	(% työttömistä)
- yli 50 v. työttömät	231	59,1	(% työttömistä)
- pitkäaikaistyöttömät	60	15,2	(% työttömistä)

Lapin työttömyysaste on ollut vuonna 2019 11,3 % ja koko maan 9,3 %, joten Kemijärven työllisyystilanne on ollut 2,1 %-yksikköä huonompi kuin Lapissa keskimäärin ja 4,1 %-yksikköä huonompi kuin maassa keskimäärin.

Vuonna 2019 Kemijärven keskimääräinen työttömyysaste on noussut vuodesta 2018 0,1 %-yksiköllä. Elokuun 2019 lopussa työttömiä oli 348 (11,9 %).

Taulukko 5. Työttömät työnhakijat ja työttömien %-osuus työvoimasta (ka %)

Lähde: Tilastokeskus (2019)

1.2.3. KEMIJÄRVEN TALOUS

Kemijärven kaupunki on ollut suuren rakennemuutoksen paikkakunta jo vuosia. Tämä on vaikuttanut kaupungin talouskehitykseen voimakkaasti. Väestö on siirtynyt koulutuksen tai työn perässä muualle Suomeen ja ikärakenne on samassa yhteydessä vääristynyt. Samaan aikaan on kuitenkin tapahtunut myös positiivista kehitystä uusien työpaikkojen ja palvelujen kautta sekä paluumuuton muodossa. Merkittäviä työnantajia kaupungin lisäksi ovat alueella toimivat Huurre Group, Kelan yhteyskeskus sekä Keitele Group.

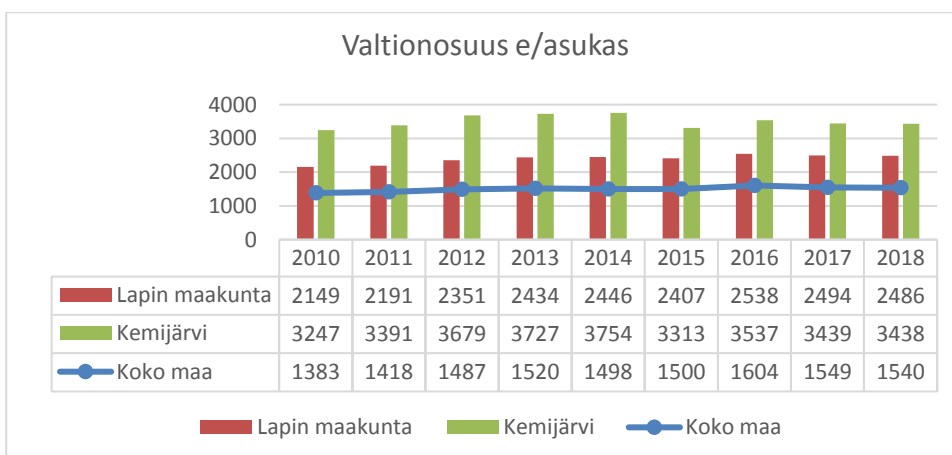
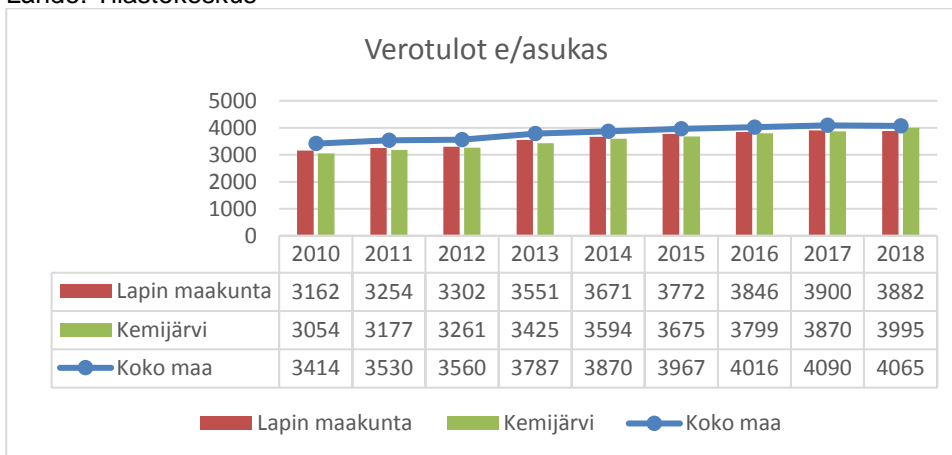
Työllisyyskehitys on ollut positiivista useita vuosia peräkkäin. Kaupunki on panostanut pitkäaikaistyöttömien hoitoon vuosittain noin miljoonalla eurolla. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on vähentänyt pitkäaikais-työttömien määrää, mutta samaan aikaan ns. sakkomaksut ovat pysyneet varsin korkealla tasolla. Kaupunki on lisäksi tukenut myös pitkäaikaistyöttömän palkkaavaa yrityksiä ja yhteisöjä 500 €/kk.

Kemijärveläisistä yrityksistä 92,5 % on mikroyrityksiä, joissa työskentelee alle 10 henkilöä. Kaupungin tulee huolehtia yrittämisen edellytyksistä varmistamalla, että toimintaympäristö pysyy yritysmönteisenä. Päätöksenteossa tulee huomioida yritysvaikutukset. Hankinnat tulee jakaa osiin mahdollisuuksien mukaan lainmukaisesti ja kilpailuttaa avoimesti. On tärkeää, että työntekijöille annetaan valmiudet ymmärtää yrittäjyyttä ja kannustetaan kysymään yrittäjien näkemyksiä. Strategiset valinnat muuttuvat teoiksi kun jokainen työntekijä toimii niiden mukaan.

Kaupungin talous on ollut alijäämäinen vuodesta 2012 lähtien, lukuun ottamatta vuotta 2016, jolloin kaupunki teki vesi- ja viemärilaitoskaupan vuoksi ylijäämäisen tuloksen. Valtuustosopimuksen linjausten mukaisesti taloutta on pyritty eri keinoin saamaan tasapainoon. Talouden tasapainottamistoimenpiteet jatkuvat nykyisellä valtuustokaudella. Valtuustosopimus on allekirjoitettu 2018 ja valtuustoryhmät saavat keskusteltavakseen isoja talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joista toivotaan ratkaisut valtuustokauden aikana.

Boreal Biorefin biojalostamon investointisuunnitelmat ovat edenneet ja toiminnan kannalta tarvittavat ympäristöluvut on saatu. Koko Lapin kannalta merkittävää investointipäätöstä ei kuitenkaan ole vielä tehty.

Lähde: Tilastokeskus

1.2.4. KEMIJÄRVEN TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Kuntalain mukaan vuodesta 2015 lähtien kunnan taseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ilman mahdollisuutta taloussuunnitelmassa lykätä alijäämän kattamista myöhempään ajankohtaan. Jos kunnan taseen kertynyt alijäämä on tilikauden 2015 tilinpäätöksessä kuitenkin yli 500 euroa asukasta kohden, tulee alijäämän olla katettu viimeistään tilikauden 2022 tilinpäätöksessä. Mikäli alijäämää ei ole säädettyssä määräajassa katettu, kunta voi joutua kuntalain 118 §:n mukaiseen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn (niin sanottu kriisikuntamenettely).

Vuodesta 2017 lähtien kriisikuntamenettely perustuu kunnan taseen kertyneen alijäämän lisäksi myös kuntakonserneja koskeviin tietoihin. Kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää kuntakonsernin taseen kertyneen alijäämän tai muiden rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavien kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnuslukujen perusteella.

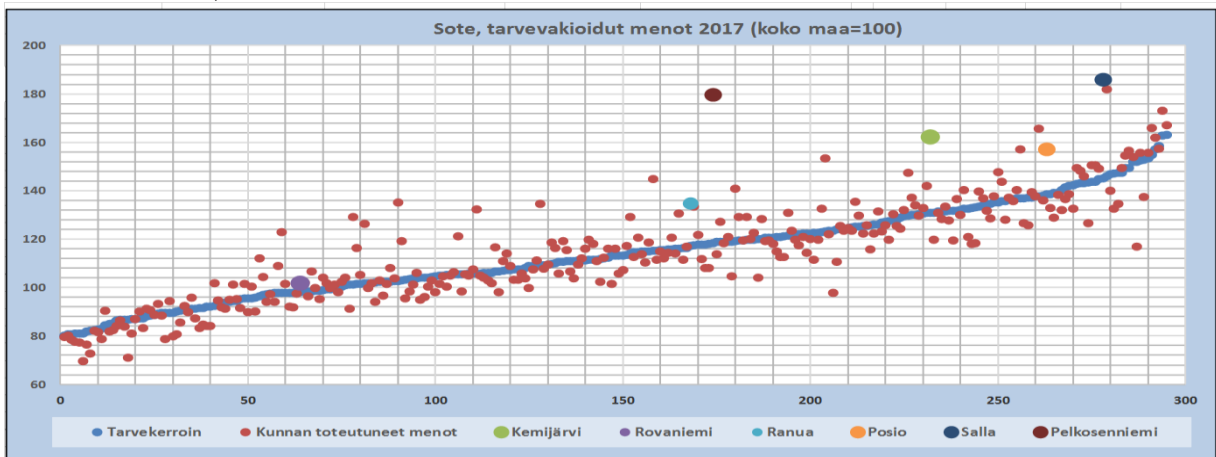
Kunnan tehtävien ja talouden tulee olla kestävällä pohjalla ja tasapainossa. Tämä edellyttää pidemmän aikavälin strategista näkemystä toimintaympäristön kehityksestä ja tulevaisuudesta sekä toiminnan ja talouden tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Valtuusto hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toimintaa ja taloutta koskevat tavoitteet. Toiminnalliset tavoitteet liittyvät rakenteisiin, tuotantotapoihin ja palveluiden sisältöihin ja vaikuttavuuteen. Taloudellisilla tavoitteilla ohjataan kunnan talouden tasapainoa, tulo- ja pääomarahoitusta sekä resurssien jakoa. Tavoitteet on pyrittävä asettamaan siten, että ne kattavat tehtäväalueen lakisäätöiset ja muut tehtävät ja ovat toteutettavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Koska kunnat järjestävät entistä enemmän palveluja tytäryhtiöidensä ja kuntien yhteistoiminnan kautta, myös konserninäkökulmaa kunnan taloussuunnitteluprosessissa tulee vahvistaa.

Yhteisen rakenteen määrittelyllä edistetään uuden kuntalain kunnille luomaa velvoitetta (§ 109) julkaista talousarvio- ja taloussuunnitelmatiedot yleisessä tietoverkossa sekä varmistetaan osaltaan tiedon julkaisu yhdenmukaisessa formaatissa tiedon jatkohyödyntämistä varten. Erityisesti yhdenmukaista tietojen esittämistä jatkohyödyntämistä varten tarvitaan kuntatalousohjelman tietopohjaan liittyen.

Kemijärven kaupunkia kohdanneet 2000-luvun alun suuret teolliset rakennemuutokset ovat vaikuttaneet ja edelleen vaikuttavat voimakkaasti kaupungin väestöön, talouteen ja palveluihin. Muuttoliike on ollut negatiivinen ja väestön ikärakenne on painottunut ikäihmisiin. Tämä kehitys on lisännyt tarpeita muuttaa kaupungin palvelurakenteita. Lasten ja nuorten palveluita on vähennetty ja ikäihmisten palveluita vastaavasti lisätty. Lisäksi painopistettä on pyritty suuntaamaan ennaltaehkäisevään toimintaan, vaikka näiden resurssien lisääminen onkin ollut vaikeaa kaupungin taloudellisessa tilanteessa. Kaupungin palveluita joudutaan arvioimaan uudelleen talouden, valtion edellyttämien rakennemuutosten, väestöpohjan, toiminta-alueen laajuuden, vapaaehtoisuuden sekä esim. niiden lakisäätöisyyden tai ei-lakisäätöisyyden perusteella.

Kaupungin talouden tasapainottamisohjelma 2015-2019 toteutui alkuvuosien osalta hyvin ja jatkona ohjelmalle on laadittu tasapainottamisohjelma 2019-2022, joka on liitetty VM:lle lähetetyn harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusanomuksen liitteeksi. Ohjelma yhdistetään syksyllä 2019 käynnistyneen Perlaconin tekemän kaupungin talouden saneerausohjelman kanssa. Talouden saneerausohjelmalla tavoitellaan 1,5-2,5 milj. euron kustannussäästöjä vuosittain palvelutasoon ja palveluverkkoon liittyvinä muutoksina ja niin, että palvelut kohdennetaan 7 000 asukkaan väestöpohjalle ja -rakenteelle. Talouden saneerausohjelma käsitellään kaupunginvaltuustossa joko joulukuussa 2019 tai tammi-helmikuussa 2020. Tämä sopeutusohjelma pohjautuu Perlaconin keväällä 2019 tekemään painelaskelmaan, jossa havaittiin, että osa kaupungin toiminnoista toteutetaan selvästi kalliimmalla kuin vastaavankokoisissa verrokkikunnissa. Tähän talousarvioon tulee tehdä hyväksytyin ohjelman mukaiset muutokset ja käsitellä uusilla toimintaa ja taloutta kuvaavilla tiedoilla alkuvuonna 2020.

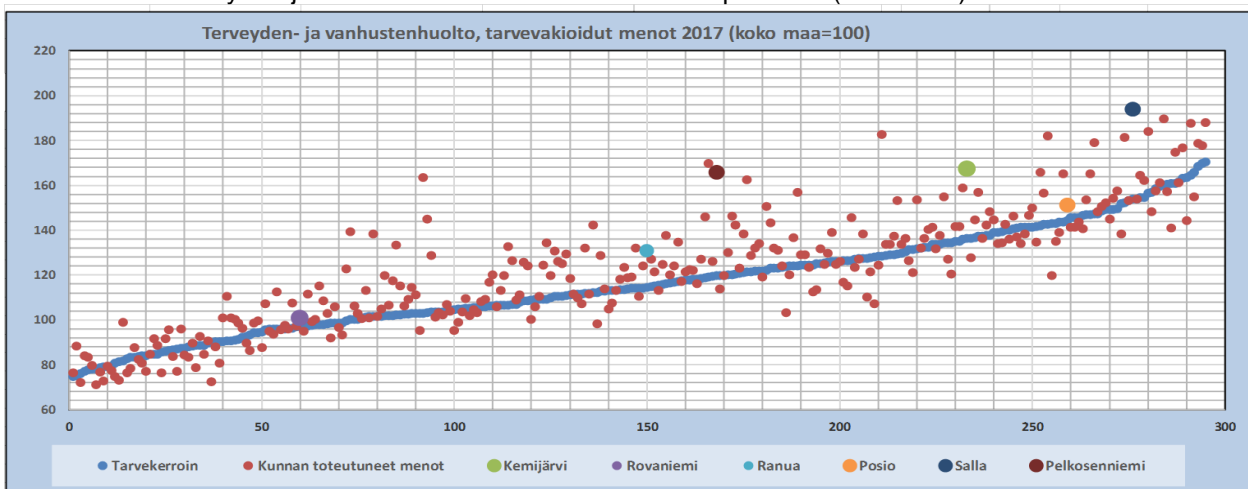
Taulukko 1. Sote, tarvekaioidut menot

Koko tarvekerroin				Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.
	Nettomenot	Nettomenot, indeksi	Tarvekerroin	netto	erotus	As luku	Ero		
	Euroa/asukas	Koko maa=100	Koko maa=1,00	Koko maa=100			tarpeesta e		
Kemijärvi	5 250	162,3	1,308	4 231	-1 018	7 370	-7 505 748		
Rovaniemi	3 290	101,7	0,981	3 172	-118	62 922	-7 429 484		
Ranua	4 357	134,7	1,172	3 792	-565	3 896	-2 202 467		
Posio	5 084	157,2	1,384	4 478	-606	3 237	-1 960 961		
Salla	6 009	185,8	1,450	4 691	-1 318	3 491	-4 601 214		
Pelkosenniemi	5 809	179,6	1,183	3 828	-1 981	954	-1 889 773		

Kun laskelmista poistetaan sosiaaliturva, on rahankulutus ylittänyt tarpeen huomattavasti. Terveydenhuolto käyttää rahaa tarvetta huomattavasti enemmän. Kemijärven sosiaali- ja terveystalvelujen kustannuksia on verrattu 44 kunnan viiteryhmään (+-20 % väestömäärä) ja Manner-Suomen kuntiin (Perlacon Oy:n selvitys).

Taulukko 2. Terveiden ja vanhustenhuolto suhteutettuna tarpeeseen (THL 2017)

Koko tarvekerroin				Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.	Tarvev.
	Nettomenot	Nettomenot, indeksi	Tarvekerroin	netto	erotus	As luku	Ero		
	Euroa/asukas	Koko maa=100	Koko maa=1,00	Koko maa=100			tarpeesta e		
Kemijärvi	4 521	167,6	1,363	3 677	-844	7 370	-6 219 963		
Rovaniemi	2 717	100,7	0,970	2 617	-100	62 922	-6 297 160		
Ranua	3 533	131,0	1,144	3 085	-448	3 896	-1 744 019		
Posio	4 083	151,4	1,444	3 895	-188	3 237	-607 356		
Salla	5 227	193,8	1,540	4 152	-1 075	3 491	-3 753 554		
Pelkosenniemi	4 471	165,8	1,197	3 228	-1 243	954	-1 185 903		

Kemijärven sosiaali- ja terveystalvelujen nettomenot asukasta kohden ovat huomattavasti korkeammat kuin viiteryhmän kuntien kustannukset.

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Perusterveydenhuolto, menot	6 762 000	6 984 000	7 856 000	6 578 000	7 186 000	7 509 000	6 870 000
Perusterveydenhuolto, tulot	1 400 000	1 458 000	1 585 000	1 498 000	1 140 000	1 273 000	1 425 000
Nettomenot eur	5 362 000	5 526 000	6 271 000	5 080 000	6 046 000	6 236 000	5 445 000
Perusterveydenhuolto, nettomenot eur/as	663	692	795	654	789	828	739
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	451	465	469	451	454	459	475
Viiter ryhmä, 44 kuntaa	448	468	482	469	483	474	492
Rahankulutus viiter ryhmän keskiarvoon nähden	-1 733 519	-1 788 208	-2 470 383	-1 435 075	-2 347 990	-2 663 399	-1 817 339

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Erikoissairaanhoito, menot	9 229 000	10 056 000	10 359 000	11 256 000	11 142 000	10 488 000	11 144 000
Erikoissairaanhoito, tulot	216 000	338 000	406 000	8 000	0	0	0
Nettomenot eur	9 013 000	9 718 000	9 953 000	11 248 000	11 142 000	10 488 000	11 144 000
Erikoissairaanhoito, nettomenot eur/as	1 114	1 217	1 261	1 448	1 454	1 392	1 512
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 090	1 213	1 245	1 287	1 310	1 315	1 349
Viiter ryhmä, 44 kuntaa	1 067	1 228	1 254	1 283	1 306	1 303	1 346
Rahankulutus viiter ryhmän keskiarvoon nähden	-378 266	88 753	-58 405	-1 282 954	-1 138 307	-669 699	-1 225 701

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hammaslääkäri, menot	918 000	916 000	992 000	957 000	1 049 000	1 033 000	1 104 000
Hammaslääkäri, tulot	222 000	255 000	306 000	308 000	359 000	308 000	300 000
Nettomenot eur	696 000	661 000	686 000	649 000	690 000	725 000	804 000
Hammaslääkäri, nettomenot eur/as	86,0	82,8	86,9	83,6	90,1	96,2	109,1
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	84,1	91,1	90,2	95,5	92,9	92,0	96,9
Viiter ryhmä, 44 kuntaa	78,9	89,5	91,3	92,4	88,6	88,5	91,0
Rahankulutus viiter ryhmän keskiarvoon nähden	-57 679	53 660	34 667	68 602	-11 480	-58 394	-133 117

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vammaishuollon laitospalvelut, menot	1 013 000	1 134 000	1 025 000	1 314 000	1 190 000	928 000	1 000 000
Vammaishuollon laitospalvelut, tulot	0	0	0	0	0	0	0
Nettomenot eur	1 013 000	1 134 000	1 025 000	1 314 000	1 190 000	928 000	1 000 000
Vammaishuollon laitospalvelut, nettomenot eur/as	125,2	142,1	129,9	169,2	155,3	123,2	135,7
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	44,7	45,8	44,7	44,3	40,6	35,8	37,1
Viiter ryhmä, 44 kuntaa	47,7	50,5	53,1	50,5	44,1	44,3	42,2
Rahankulutus viiter ryhmän keskiarvoon nähden	-626 950	-731 201	-605 720	-921 483	-852 083	-593 891	-689 178

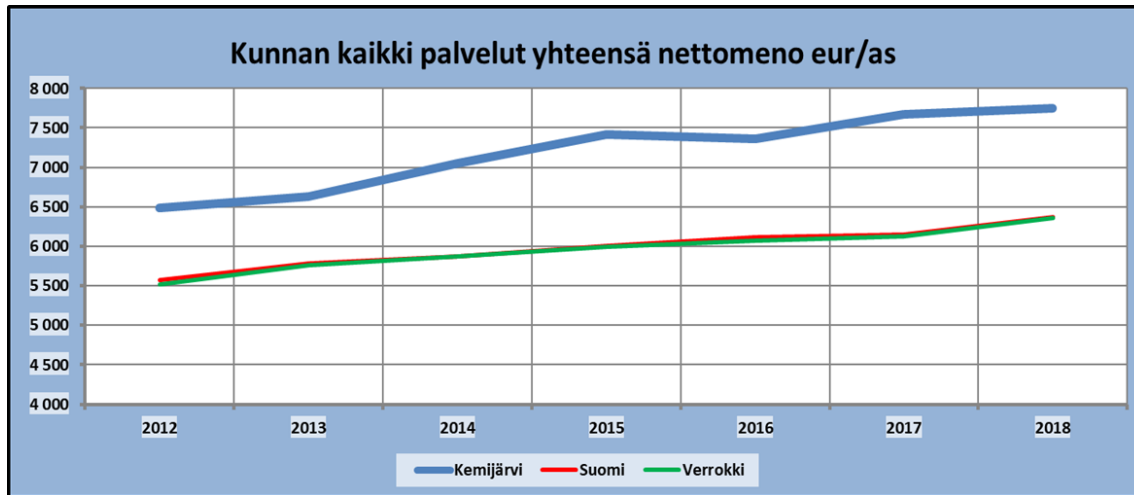
Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vammaisten työllistämistoiminnan sekä muiden vanhusten ja vanhuksien palvelus, menot	6 614 000	7 876 000	8 971 000	10 027 000	10 986 000	12 418 000	11 274 000
Vammaisten työllistämistoiminnan sekä muiden vanhusten ja vanhuksien palvelus, tulot	925 000	1 044 000	1 122 000	1 310 000	1 391 000	1 575 000	1 319 000
Nettomenot eur	5 689 000	6 832 000	7 849 000	8 717 000	9 595 000	10 843 000	9 955 000
Vammaisten työllistämistoiminnan sekä muiden vanhusten ja vanhuksien palvelus, nettomenot eur/as	703,0	855,8	994,6	1 122,5	1 252,4	1 439,2	1 350,7
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	610,3	677,1	731,6	790,9	841,7	894,5	946,7
Viiter ryhmä, 44 kuntaa	623,1	685,4	730,4	769,2	818,2	870,9	913,4
Rahankulutus viiter ryhmän keskiarvoon nähden	-645 858	-1 360 163	-2 084 347	-2 743 658	-3 326 628	-4 281 969	-3 223 493

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kotipalvelu, menot	2 345 000	2 530 000	2 658 000	2 735 000	2 687 000	2 751 000	3 022 000
Kotipalvelu, tulot	436 000	452 000	532 000	626 000	459 000	427 000	365 000
Nettomenot eur	1 909 000	2 078 000	2 126 000	2 109 000	2 228 000	2 324 000	2 657 000
Kotipalvelu, nettomenot eur/as	235,9	260,3	269,4	271,6	290,8	308,5	360,5
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	169,7	183,6	191,9	228,1	235,0	238,4	259,2
Viiter ryhmä, 44 kuntaa	161,2	180,6	189,6	218,0	225,9	240,6	259,2
Rahankulutus viiter ryhmän keskiarvoon nähden	-604 470	-636 072	-629 984	-415 845	-497 531	-511 266	-747 048

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vuodeosaston oma toiminta, menot	5 527 000	5 438 000	5 564 000	5 049 000	4 448 000	4 484 000	3 372 000
Vuodeosaston oma toiminta, tulot	1 142 000	1 355 000	1 403 000	1 009 000	1 013 000	742 000	544 000
Nettomenot eur	4 385 000	4 083 000	4 161 000	4 040 000	3 435 000	3 742 000	2 828 000
Vuodeosaston oma toiminta, nettomenot eur/as	542	511	527	520	448	497	384
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	252	252	251	243	232	218	223
Viiter ryhmä, 44 kuntaa	258	264	263	238	236	221	233
Rahankulutus viiter ryhmän keskiarvoon nähden	-2 299 263	-1 978 318	-2 084 652	-2 190 752	-1 628 991	-2 080 557	-1 107 952

Kaupungin kaikkien palvelujen kustannukset ovat yli 10 miljoonaa euroa suuremmat kuin viiteryhmän kuntien

Kemijärvi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Kaikki yhteensä eur/asukas	6 490	6 626	7 047	7 414	7 363	7 668	7 750	3 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	5 569	5 780	5 874	6 009	6 121	6 150	6 371	2 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	5 516	5 758	5 877	5 999	6 074	6 125	6 361	3 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-7 882 018	-6 927 027	-9 230 122	-10 986 033	-9 880 493	-11 629 362	-10 239 963	5 %

1.3. KAUPUNKISTRATEGIA

Kemijärven kaupunkistrategia on päivitetty ja hyväksytty valtuustossa 15.5.2017 § 53.

TAVOITETILA 2020

Kemijärven kaupunki on elinvoimainen palvelu- ja seutukuntakeskus, jonka asukkaiden mielestä se on turvallinen ja viihtyisä paikka elää.
Kemijärvi luo tilan ja mahdollisuuden kunkin asukkaan henkilökohtaiselle onnellisuudelle – onnentunteelle.

Suunnittelua ja toimintaa ohjaavat periaatteet:

Jatkuva kehittyminen
Avoin yhteistyö
Tasa-arvoisen vastuullisuus

Mittarit	Mittarit	Mittarit
Toimenpiteet	Toimenpiteet	Toimenpiteet
Tavoitteet <ul style="list-style-type: none"> Toimivat ja laadukkaat palvelut Viihtyisä elinympäristö ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen Saavutettavuus Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö 	Tavoitteet <ul style="list-style-type: none"> Tasapainoinen kuntatalous Aktiivinen elinkeinoelämä Tasapainoinen väestörakenne 	Tavoitteet <ul style="list-style-type: none"> Onnentunne-brändin lupaus ja lunastus toimivat Aktiivinen ja ajantasainen viestintä ja vuorovaikutus kaupunkilaisten kanssa Kehittyvä ja vahvistuva kemijärveläinen yhteisöllisyys
HYVINVOINTI	ELINVOIMA	IDENTITEETTI

Toimenpideohjelma -> 2018 asti

PERUS- TEHTÄVÄ

Kemijärven kaupunki mahdollistaa ja turvaa alueensa asukkaiden laadukkaan elämän toimimalla vastuullisesti, demokraattisesti ja pitkäjänteisesti – kemijärveläisten luottamuksen arvoisesti.

1.3.1. STRATEGIAN SITOVAT TAVOITTEET

Palvelualueiden ja oleellisten tukitoimintojen (yrityspalvelut, viestintä) osalta strategia on käyty läpi ja kukin vastuualue on omassa toimenpideohjelmassaan ottanut kantaa siihen, missä kattotason tavoitteissa ja millä toimenpiteillä ne pystyvät omalta osaltaan olemana mukana ja/tai kantamaan päävastuun toteutumisesta. Vuodelle 2020 on asetettu palvelualueille ja liikelaitokselle seuraavat sitovat tavoitteet strategian toteuttamisen osalta:

Hyvinvointi

Tavoitteet

- Toimivat ja laadukkaat palvelut
- Viihtyisä elinympäristö ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen
- Saavutettavuus
- Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö

Mittarit

- Hyvinvointikertomuksen tunnusluvut ja asiakaspalaute
- Suunnitellusti toteutuneet kaavat ja hankkeet, asiakaspalaute
- Liikenteen toimivuus ja kuituyhteyksien kattavuus
- Työhyvinvointi- ja työilmapiirikyselyiden tulokset, hlöstön vaihtuvuus, sairauspoissaolot

Elinvoima

Tavoitteet

- Tasapainoinen kuntatalous
- Aktiivinen elinkeinoelämä

Mittarit

- Talousarvion ja tilinpäätöksen tunnusluvut
- Yritysten määrä ja työpaikkaomavaraisuus, työllistymisaste

Identiteetti

Tavoitteet

- Aktiivinen ja ajantasainen viestintä ja vuorovaikutus kaupunkilaisten kanssa

Mittarit

- Systemaattinen, johdonmukainen ja kattava viestintä ajallisesti ja osastoittain

1.3.2. LIKELAITOKSELLE ASETETUT ERILLISTAVOITTEET

Liikelaitokselle on em. sitovien tavoitteiden lisäksi asetettu ensimmäiselle toimintavuodelle seuraavat kehittämistavoitteet:

Liikelaitos	Liikevaihto	Liiketulos	Lainamäärä	Omistajan tavoite v. 2020
Kemijärven Tilapalvelut liikelaitos	11 389 470	2 550 000	17 260 200	Liiketoimintasuunnitelman mukainen toiminta ja arviointi toiminnan tuloksellisuudesta raportoidaan kaupunginhallitukselle puolivuotisraportoinnin yhteydessä. Vuokrien määrittelyn avoimuus ja keskustelut tilojen käytöstä ja niistä perittävistä vuokrista eli vuokraustoiminnan prosessien kehittäminen ennen talousarvion 2021 valmistelun käynnistymistä.

1.3.3. KONSERNIYHTEISÖILLE ASETETUT ERILLISTAVOITTEET

Konserniyhteisöjä koskevat samat tavoitteet kuin kaupungin palvelu- ja vastuualueita sekä toimintayksiköitä. Lisäksi konserniyhteisöille on asetettu omistajapolitiittisen ohjelman mukaan seuraavia sitovia lisätavoitteita: (liikevaihto-, liiketulos- ja lainamäärätiedot koottu TA2020 esityksistä)

Tytäryhteisö	Liikevaihto	Liiketulos	Lainamäärä	Omistajan tavoite v. 2020
Kiinteistö Oy Kemijärven vuokratilat	1 980 000	0	10 200 000	Yhtiön saneerausohjelman käynnistyminen v. 2020-2023. Asuntojen kunto pidetään kohtuullisella tasolla. Velkasaneerauksen jatkaminen edellyttää omistajan panostusta 90.000 €. Yhden rakennuksen purku (purkuakordi) tai vaihtoehtoisesti pintaremontti ja määräaikainen vuokraus. Talouspalvelujen siirto kaupungin talouspalveluihin vuoden 2020 aikana.
Kemijärven Roikka Oy	1 600 000		100 000	Isännöinnin ja kiinteistöpalvelujen myynti kaupungin kiinteistöyhtiöille ja kaupungille kilpailukykyiseen hintaan (Inhouse yhtiö). Talouspalvelujen siirto kaupungin talouspalveluihin vuoden 2020 aikana.
Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli	940 000		2 446 000	Asuntojen kunto pidetään tulo-rahoituksella mahdollisimman kohtuullisella tasolla. Talouspalvelujen siirto kaupungin talouspalveluihin vuoden 2020 aikana.
Kemijärven lämpö ja vesi Oy	6,7 milj	592 000	7,65 milj Kuntarahoitus/ 10,355 milj. Kaupunki/OP Koronvaihtosopi- mus 500 000	Tuloutus omistajalle liiketoimintakaupasta ja v. 2019 tuloksesta 0,5 milj. € Varautuminen energiamarkkinoilla tapahtuviin muutoksiin. Selvitetään tuloutuksen eri vaihtoehtoja.
Koillis-Lapin sähkö Oy	7,7 milj.	145 000	6,0 milj.	Huoltovarmuuden turvaaminen, kanta-verkkoliittymän toteutus, toimitusvarmuusinvestointien toteutus ja rahoitus, kohtuullinen siirtohinta.
Itä-Lapin Energia Oy	837 000	0	6,9 milj.	Kemijoki osuuksien hallinta, osallistuminen biojalostamon voimalaitokseen, rahoitusratkaisut.
Keski-Lapin Voima Oy	302 000	14 000	0,7 milj.	Voimalaitoksen käynnissä pito, yhtiön omistus- ja rahoitusjärjestelyt
Elwira Oy	840 000	70 000	0	Työllistäminen, erityisesti ei avoimilla työmarkkinoilla olevat henkilöt tuloutus kaupungille vähintään 20 000 €
Kemijärven Kehitys Oy	726 000	200	0	Kaupungin palvelusopimuksen mukaiset tehtävät: 1. Kaupunkistrategian ja kehitys-yhtiön oman strategian toteuttaminen 2. Elinkeino- ja yritysneuvonnan tuottaminen 3. Valittujen kärkitoimialojen hanketoiminnan suunnittelu ja toteuttaminen 4. Matkailupalvelut 5. Kaupungin edustaminen sovituisissa yhteistyöverkostoissa, hankkeissa ja edunvalvonnassa 6. Elinkeino- palvelujen ja Visit Kemijärvi -sivustojen ja aiheisiin liittyvien somekanavien ylläpito ja kehittäminen 7. Joukkoliikennesuunnitelun toteuttaminen Kemijärven kaupungin osalta.

Saura säätiö sr	436 000	0	Konsernin sisäinen laina, jäljellä 19 000 € Maksuaikaa v. 2023 saakka, Takaisinmaksua voidaan nopeuttaa.	Kaupunkisopimus 160 000 euroa, jonka mukaisesti palveluita 3 200 tuntia. Kaupungin työllisyysohjelman laadinnassa mukana ml. toimenpideohjelma ja tiivis yhteistyö työllisyydenhoidon kanssa. Yleishyödyllisellä säätiöllä ei voiton tavoittelua.
Osuuskunta Uurto	450 000	10 000	0	Kaupungin työllisyysohjelman mukaiset toimenpiteet. Säätiön ja osuuskunnan roolien ja tehtävien selkeyttäminen v. 2020 aikana. Yhteiskunnallinen yritys, 70 % voitosta toiminnan kehittämiseen ja 30 % omistajalle.
Kemijärven Jäähalli Oy	22 000	0	0	Tarjota laadukas mahdollisuus harrastaa jääurheilua yhteistyössä seurojen kanssa, ja pitää kustannukset nykyisellä tasolla.

1.3.4. HYVINVOINTIKERTOMUS 2017-2020

Kaupungin yleinen tilanne on eri signaalien perusteella kohentunut. Paluumuutto on vahvistunut ja työllisyystilanne parantunut. Päivähoidon tarve on lisääntynyt voimakkaasti, mikä kertoo osaltaan elinvoiman vahvistumisesta. Elinkeinoelämä on tervehtynyt uusien investointien ja suunnitelmien myötä. Erityisesti suurinvestointi biojalostamoon tulee muuttamaan toimintaympäristöä monella tavalla. Rakentamisajan palvelut, paluumuuton vahvistaminen ja kaupungin houkuttelevuuden lisääminen merkitsevät suunnitelmien päivittämistä ja resurssien arviointia. Toisessa vaiheessa on tehtaan toiminnan aikaisten palveluiden arviointi. Tavoitteena on yleisen elinvoiman ja hyvinvoinnin paraneminen alueellisesti ja koko väestöä koskevasti.

Resursseja on kyettävä suuntaamaan elinkeinoelämän vahvistamiseen ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen. Vanhusväestölle ja heikommassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille on edelleen tarjottava moniammatillista tukea. Lasten syrjäytymisen ehkäisemiseen on panostettava ja vastuullista vanhemmuutta lisättävä. Lisäksi nuorten terveyttä ja hyvinvointia tulee edistää. Ennaltaehkäisevällä toiminnalla, varhaisella huomaamisella ja puuttumisella, hoidon porrastuksella, kuntoutuksella ja moniammatillisella toiminnalla tullaan edistämään kemijärveläisten hyvinvointia.

Lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Syrjäytymisen ehkäisy ja vastuullinen vanhemmuus	Raskausaikainen perhevalmennus ja neuvolan kotikäynnit myös ennen syntymää, vastuutaho; Hyvinvointipalvelut/neuvolapalvelut. Lapsiperheiden kotipalvelun lisääminen ja toiminnan kehittäminen lapsiperheille; vastuutaho; Hyvinvointipalvelut/ perhepalvelut Kodin, koulun ja muiden lasten ja perheiden kanssa toimivien toimijoiden yhteistyön lisääminen ja uusien toimintamallien kehittäminen, vastuutaho; Hyvinvointipalvelut Neuropsykiatrinen valmentaja-koulutuksen lisääminen koulun henkilöstölle ja muille lasten ja perheiden kanssa toimiville toimijoille, vastuutaho; Hyvinvointipalvelut Lapset puheeksi -toimintamalli otetaan käyttöön neuvolassa, päiväkodeissa ja kouluissa sekä sosiaali- ja terveystoimen yksiköissä.	Kaupunki Järjestöt Pohjois-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskus Seurakunta Kolmannen sektorin toimijat Koulutuksen järjestäjät	Kouluterveyskysely Käynnit/palvelu Koulutukset

	Toimintamallin koulutus poikkihallinnollisena henkilökunnalle, vastuutaho: Hyvinvointipalvelut/Perhe- ja mielenterveysklinikka Lapsi- ja perheretkien ja harrastusten järjestäminen, vastuutaho: Nuorisopalvelut, perhepalvelut Etsivän nuorisotyön jatkaminen, vastuutaho: Hyvinvointipalvelut/nuorisopalvelut		
--	---	--	--

Nuorten aikuisten ja työikäisten hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Elinkeinojen ja elinkeinorakenteiden edistäminen ja monipuolistaminen Yritysmuotoisuuden kasvattaminen	Markkinointi: kaikki palveluyksiköt Kaavoitus: tekniset palvelut Yritysneuvonta: Kemijärven Kehitys Oy Yritysvaikutusten arviointi: Kemijärven Kehitys Oy	Yritykset Kaupunki	Väestö (ikä rakenne) Huoltosuhde Lapsiperheiden määrä perheistä Työlliset väestöstä Työpaikkojen määrä

Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen ja kotona annettavien palvelujen monipuolistaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Laitospaikkojen määrän vähentäminen suositusten mukaiseksi Kotona asumisen tukeminen Kehitetään ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintatapoja	Monipuolistetaan hoidon porrastusta; kotihoito, perhehoito, pienkotiasuminen ja palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen, vastuutaho: Hyvinvointipalvelut/Ikäihmisten palvelut Palvelusetelit otetaan käyttöön, vastuutaho: Hyvinvointipalvelut/Ikäihmisten palvelut Palveluohjauksen ja -neuvonnan toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto, vastuutaho: Hyvinvointipalvelut/Ikäihmisten palvelut Kotikuntoutusmallin laajentaminen ja kehittäminen, vastuutaho: Hyvinvointipalvelut/Ikäihmisten palvelut Monipalveluauton hyödyntäminen, vastuutaho: Hyvinvointipalvelut	Kaupunki Järjestöt Monipalvelu-auto Toimiva kotihoitohanke Lappiin Yritykset Seurakunta ja muut yhteisöt	Laitospaikkojen määrä (enintään 2,0 % 75-vuotta täyttäneistä) Tehostetussa palveluasumisessa olevat 75 vuotta täyttäneet 5-6 % Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet 91-92 % Kotikuntoutussuunnitelma laadittu 100 %:sti jokaiselle uudelle kotipalvelun asiakkaalle sekä riskiryhmään kuuluvalla v. 2018 Perhehoito käynnistynyt vuoden 2018 aikana

Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Toimivat yhdistykset ja järjestöt	Toimivat tilat	Kaupunki (Kiehispiiritti)	Kävijämäärä
	Tiivis yhteistyö kaupungin kanssa	Foorumi	Kokoontumiskerrat

1. 4. TALOUSARVION JA SUUNNITELMAN RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

1.4.1. TALOUSARVION RAKENNE JA SITOVUUS

Talousarviorakenteessa noudatetaan kuntaliiton talousarviosuositusta. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskelmaosan ja rahoituksen näkökulmista. Käyttötalousoosassa palveluille asetetaan tavoitteet ja budjetoidaan niiden toteuttamisessa tarvittavat määrärahat. Investointeihin budjetoidaan pitkävaikutteiset kiinteistöjen uudisrakentamiset ja peruskorjaukset, muut käyttömaisuuden hankinnat/myynnit sekä osakkeiden ja osuuksien hankinnat/myynnit. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö. Mukaan liitetään omina kokonaisuuksina Tilapalvelut liikelaitoksen toiminta ja talous sekä konserniyh-tiöiden toiminta ja talous.

Talousarvion sitovuustasot		
Käyttötalous	Sitovuustaso	TA 2020 (1 000 €)
Hyvinvointilautakunta	Toimintakate	-49 170
Hyvinvointilautakunta	Nettoinvestoinnit	-650
Tekninen lautakunta	Toimintakate	-2 040
Tekninen lautakunta	Nettoinvestoinnit	-1 015
Kaupunginhallitus	Toimintakate	-5 469
Kaupunginhallitus	Nettoinvestoinnit	-489
Liikelaitoksen johtokunta	Toimintakate	2 550
Liikelaitoksen johtokunta	Nettoinvestoinnit	-3 870
Laskelmaosa (1 000 €)		
Rahoitus	Sitovuustaso	TA 2020 (1 000 €)
Rahoitustuotot ja -kulut	Netto	1 400
Pitkäaikaiset lainat	Uudet lainat	10 600

Kemijärven kaupunginvaltuuston hyväksymän organisaatorakenteen mukaisesti kaupungin talousarvion sitovuustaso valtuustoon nähden on palvelualue- ja hallintopalveluissa ja vastuu-alue- ja teknisissä palveluissa sekä liikelaitoksen osalta liikelaitos. Kaupunginvaltuusto on delegoinut määrärahojen jaon palvelualueiden alaisten vastuualueiden ja toimintayksiköiden (kustannuspaikat) osalta kaupunginhallitukselle ja lautakunnille sekä liikelaitoksen osalta johtokunnalle. Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunta käsittelevät kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion pohjalta palvelualueiden alaisten vastuualueiden ja yksiköiden (kustannuspaikat) käyttösuunnitelmat ja määräraha- jaon talousarviovuoden alussa.

1.4.2. TALOUSARVIO, SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Valtuusto päättää kunnan hallinnon ja talouden perusteista sekä hyväksyy kunnan johtosäännöt, joilla pääte-tään eri toimijoiden toimivallasta ja velvollisuuksista sekä siitä, voidaanko toimivaltaa delegoida organisaatiossa eteenpäin.

Valtuusto päättää strategisesta päätöksenteosta ja suunnittelusta sekä hyväksyy vuosittain talousarvion, joka kattaa kunnan koko toiminnan. Talousarviossa valtuusto asettaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, joiden toteutumista tulee valvoa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimintana kytkeytyvät siten talousarvioprosessiin ja kattaa kunnan koko tehtäväkentän. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallinnon toteutumista sekä niihin liittyen riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa. Parhaimmillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat kiinteä osa kaupunkikonsernin ja sen yksiköiden tavanomaisia suunnittelu-, päätöksenteko-, johtamis-, raportointi- ja toimintaprosesseja.

Käytännön vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta on siellä, missä riskit ensisijaisesti syntyvät. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet ja riskienhallinnasta koko henkilöstö prosessien mukaisesti.

1.4.3. TILIVELVOLLISET

Kuntalain 125 §:n mukaisia tilivelvollisia ovat:

kaupunginhallitus
keskusvaalilautakunta
hyvinvointilautakunta
tekninen lautakunta
rakennuslautakunta

Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat seuraavat viranhaltijat:

Hallinto- ja tukipalvelut

Kaupunginjohtaja	Rantanen Atte
Palvelualuejohtaja	Säärelä Marjo
Talous- ja kehittämisjohtaja	Kuvaja Tuula

Hyvinvointipalvelut

Palvelualuejohtaja	Narkilahti Juha
Varhaiskasvatuspäällikkö	Karjalainen Marja-Leena
Perusopetuksen ja lukion rehtori	Tervonen Ilpo
Kansalaisopiston rehtori	Laukkanen Heidi
Johtava terveyskeskuslääkäri	Poropudas Anne
Johtava sosiaalityöntekijä	Onkamo Merja
Perhe- ja mielenterveysklinikan johtaja	Virta Pertti
Hoiva- ja hoitotyönjohtaja	Piisilä Päivi
Vammaispalvelujohtaja	Myllykangas Antero

Tekniset palvelut

Kunnallistekniikan päällikkö	Jukka Kuisma
------------------------------	--------------

Kemijärven Tilapalvelut liikelaitos

Tilaliikelaitoksen toimitusjohtaja	Kankaanranta Markku
Ruokapalvelupäällikkö	Paavola Outi
Siivouspalvelupäällikkö	Hoisko Teija

1.4.4. HENKILÖSTÖ

Taulukko 1: Toistaiseksi voimassa olevien virkojen ja työsuhteisten tehtävien kokonaismäärän kehitys

Palvelualue	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Hallinto- ja tukipalvelut	45	45	46	42	39	38	38
Hyvinvointipalvelut	413	418	376	377	379	371	365
Tekniset palvelut	95	94	89	80	13	13	13
Tilapalvelut liikelaitos				0	50	47	47
Yhteensä	553	557	511	499	481	469	463

Henkilöstömäärät on kuvattu talousarvio- ja taloussuunnitelmassa nykyisen organisaatorakenteen mukaisesti siten, että lukuihin on sisällytetty arvio kaupungissa työskentelevästä vakituisesta henkilöstöstä huolimatta siitä, onko virka-/työsuhde päätoiminen vai sivutoiminen. Projektihenkilöstö ja tukityöllistetyt eivät ole luvuissa mukana. Määrät sisältävät arvion vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisesta henkilöstöstä.

Tukityöllistettyjä on tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2019 viimeisenä päivänä kaupungin palveluksessa yhdeksän. Määräaikaisia sivutoimisia (pääosin kansalaisopiston tuntiopettajat) on arviolta vuoden viimeisenä päivänä viisikymmentä (50). Kokonaisuudessaan arvio henkilöstömäärästä 31.12.2019 mukaan lukien määräaikainen henkilöstö on 606.

Taulukko 2: Palkkojen jakauma (ei sisällä liikelaitosta)

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Luottamushenkilöt	155 788	113 129	97 556	106 175	103 106	105 700	99 460
Kuukausipalkat	22 040 880	19 252 104	18 314 417	19 817 164	17 752 707	18 113 390	16 075 100
Tuntipalkat	948 736	856 512	761 950	600 026	542 946	623 290	372 880
Erilliskorvaukset	2 437 566	2 514 350	2 070 035	2 261 817	1 750 997	1 525 800	1 406 200
Sairaus- ja äit.loman sijaiset	372 386	271 725	243 595	258 639	269 447	119 000	107 000
Vuosiloma- ym. sijaiset	1 312 817	1 104 511	1 115 034	1 251 502	970 305	415 000	319 800
Tilapäinen työvoima	773 113	569 494	345 614	327 273	421 595	215 500	183 000
Jaksotetut ja aktivoituneet palkat	559 477	162 296	266 092	66 767	-128 764	0	0
Palkat yhteensä	28 600 763	24 519 528	22 701 882	24 689 354	21 682 339	21 117 680	18 563 440

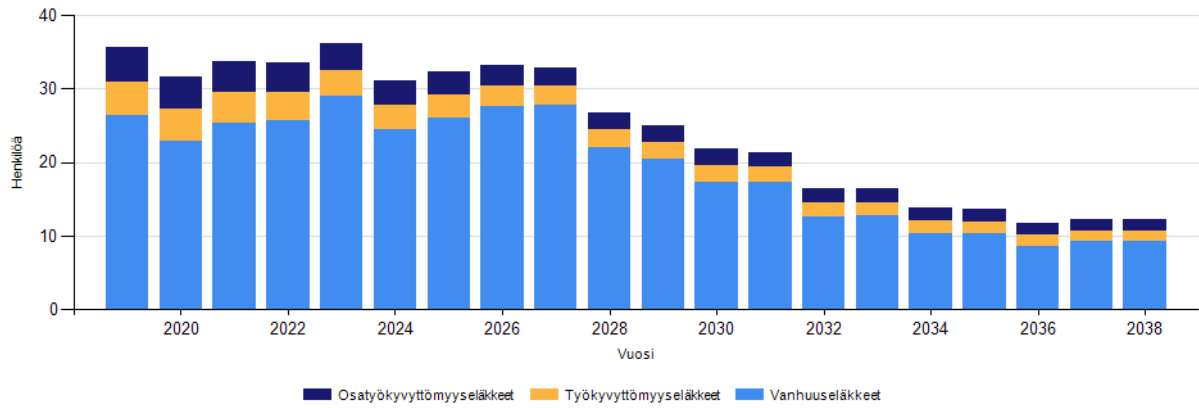
Taulukko 3: Henkilöstömenojen (palkat ja sosiaalikulut) kehitys asukasta kohden

Vuosi	Palkat / 1000 €	Sos.maksut 1 000 €	Yhteensä 1 000 €	Asukasluku	Palkat / asukas	Sos.maksut /asukas
TP 2011	27 747	8 497	36 244	8 295	3 345	1 024
TP 2012	29 015	8 635	37 650	8 093	3 585	1 067
TP 2013	27 631	8 671	36 302	7 984	3 461	1 086
TP 2014	28 601	8 775	37 376	7 882	3 629	1 113
TP 2015	24 520	7 722	32 242	7 769	3 156	994
TP 2016	22 702	7 251	29 953	7 661	2 963	947
TA 2017	23 229	6 727	29 957	7 600	3 056	885
TA 2018	20 778	6 420	27 198	7 550	2 752	850
TA 2019	21 118	6 153	27 271	7 300	2 893	843
TA 2020*	18 563	5 349	23 912	7 270	2 553	736

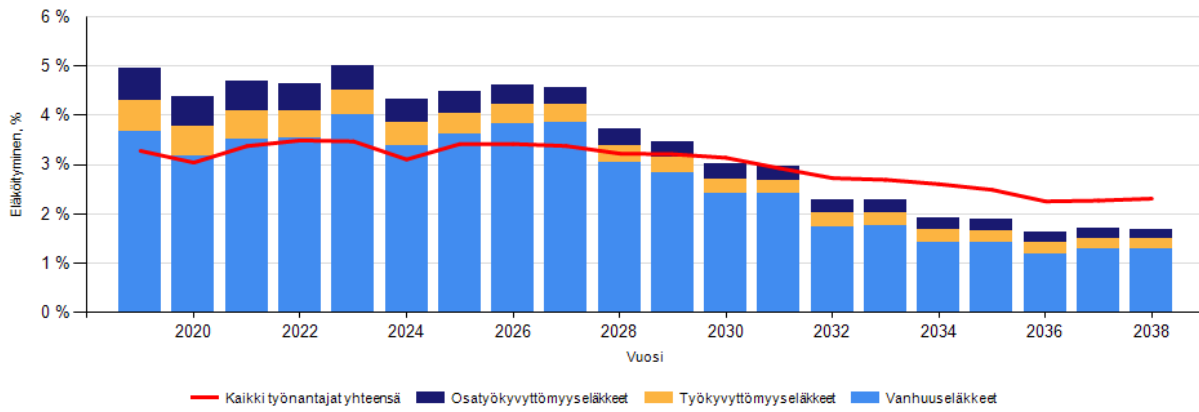
o v. 2020 Ei sisällä liikelaitoksen palkkakuluja

Taulukot 4: Kunta-alan eläkepoistuma / Kemijärven kaupunki 2019-2038

Eläköitymisennuste 2019 - 2038

Eläköitymisennuste 2019 - 2038

2. KÄYTTÖTALOUSOSA

TA 2019	TALOUSSUUNNITELMA PALVELUALUEET	TA 2020	TS 2021	TS 2022
-5 704 000	HALLINTO- JA TUKIPALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	-5 469 000	-5 295 000	-5 255 000
-48 715 250	HYVINVOINTIPALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	-49 170 000	-48 630 000	-48 000 000
-300 000	Johtaminen	-320 000	-300 000	-290 000
-2 796 800	Varhaiskasvatuspalvelut	-3 073 000	-3 080 000	-3 070 000
-6 539 580	Perusopetus- ja lukio- koulutuspalvelut	-6 725 000	-6 515 000	-6 280 000
-3 376 540	Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	-3 031 000	-2 950 000	-2 940 000
-1 616 210	Perhepalvelut	-1 601 000	-1 600 000	-1 595 000
-18 746 790	Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	-19 505 000	-19 300 000	-19 100 000
-2 633 500	Aikuisten psykososiaaliset palvelut	-2 595 000	-2 585 000	-2 575 000
-3 984 370	Vammaisten palvelut	-3 865 000	-3 860 000	-3 750 000
-8 721 460	Ikäihmisten palvelut	-8 455 000	-8 440 000	-8 400 000
290 860	TEKNISET PALVELUT VASTUUALUE YHTEENSÄ	-2 040 000	-2 030 000	-2 010 000
-54 128 390	KAUPUNGIN TALOUS- SUUNNITELMA YHTEENSÄ	-56 679 000	-55 955 000	-55 265 000
	KEMIJÄRVEN TILAPALVELUT LIIKELAITOS YHTEENSÄ	2 550 000	2 550 000	2 550 000
-54 128 390	KAUPUNGIN ja LIIKE-LAITOKSEN TALOUS-SUUNNITELMA YH- TEENSÄ	-54 129 000	-53 405 000	-52 715 000

2.1. HALLINTO- JA TUKIPALVELUT PALVELUALUE

1. Toiminta-ajatus

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa koko kaupungin hallinto- ja tukipalvelut, johtaa ja valvoa kaupungin hallintoa, huolehtia kaupungin kehittämisedellytyksiin liittyvistä asioista, edunvalvonnasta, Itä-Lapin maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta ja elinkeinopalveluista. Elinkeinopalveluja ja edunvalvontaa johtaa kaupunginjohtaja. Palvelualueen toimintaa ja toiminnan kehittämistä johtaa hallintosäännön mukaisesti palvelualuejohtaja.

Palvelualueen tehtävänä on lisäksi vastata koko kaupunkiorganisaation ja konsernin talouden ja toimintojen yhteensovittamisesta, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätöksenteon tuesta, päätösten toimeenpanosta ja viestinnästä.

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Edellistä hallituskautta hallinneen maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun päätyttyä kunnat odottavat hallitukselta uusia sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien linjauksien valmistumista. Kuntien taloudellinen tilanne on kireä ja Kemijärven kaupungin taloudensopeuttamisohjelman toimeenpano vuodesta 2020 eteenpäin tulee vaikuttamaan koko kaupungin toimintaan.

Hallinto- ja tukipalvelujen roolina on mahdollistaa kuntalaisten osallistuminen kaupungin palvelujen uudistamiseen, sillä kuntalaisille on jo kuntalain mukaankin taattava mahdollisuus mielipiteidensä ja kannanottojensa ilmaisemiseen ennen päätöksentekoa. Kemijärven aktiiviset kylät ja kyläläiset ovat kaupungin voimavara, josta pidetään huolta. Leader-toiminta tukee kylien kehittämistä ja kylissä järjestettäviä palveluja.

Elinkeinoelämän kehitysnäkymät ovat positiiviset, kehitys näkyy monella tapaa yksityisellä palvelusektorilla ja sitä kautta myös kaupungin verotulokertymässä. Kaupungin roolina on Kemijärven Kehitys Oy tuottamien elinkeinopalveluiden kautta sekä aktiivisilla maankäytön ratkaisuilla tukea yritysten sijoittumista Kemijärvelle ja liiketoiminnan edellytyksiä yritysten eri elinkaartilanteissa. Positiivista kehitystä lisää brändin mukaisen kaupunkikuvan vahvistuminen.

Toimintaprosessien ja palvelujen kehittämisessä voimakkaan muutosajurina toimii digitalisaation hyödyntäminen, sähköisiä prosesseja kehitetään niin sisäisten, kuin ulkoistenkin asiakkaiden käyttöön. Hallinto- ja tukipalvelut tuottaa palveluita koko kaupunkikonsernille ja tukee tytäryhtiöitä niiden tarpeiden mukaisesti.

3. Toiminnan painopistealueet

Kemijärvi – konsernin toiminnan ja asennekulttuurin vahvistaminen yhteistyön tavoitteita ja asiakasnäkökulmaa palvelevaksi. Hallinto- ja tukipalvelujen palveluprosessien kehittäminen ja toimintojen digitalisoiminen. Konsernijohtamisen järkevöittäminen ja palvelutoiminnan läpinäkyvyys. Brändin mukaisen kaupunkikuvan vahvistaminen sekä erilaisten viestintäkanavien ja keinojen hyödyntäminen. Työnantajakuva vahvistetaan vuonna 2019 käyttöön otetulla hyvinvointiedulla. Sortteerin toimintaa kehitetään vuoden 2020 aikana.

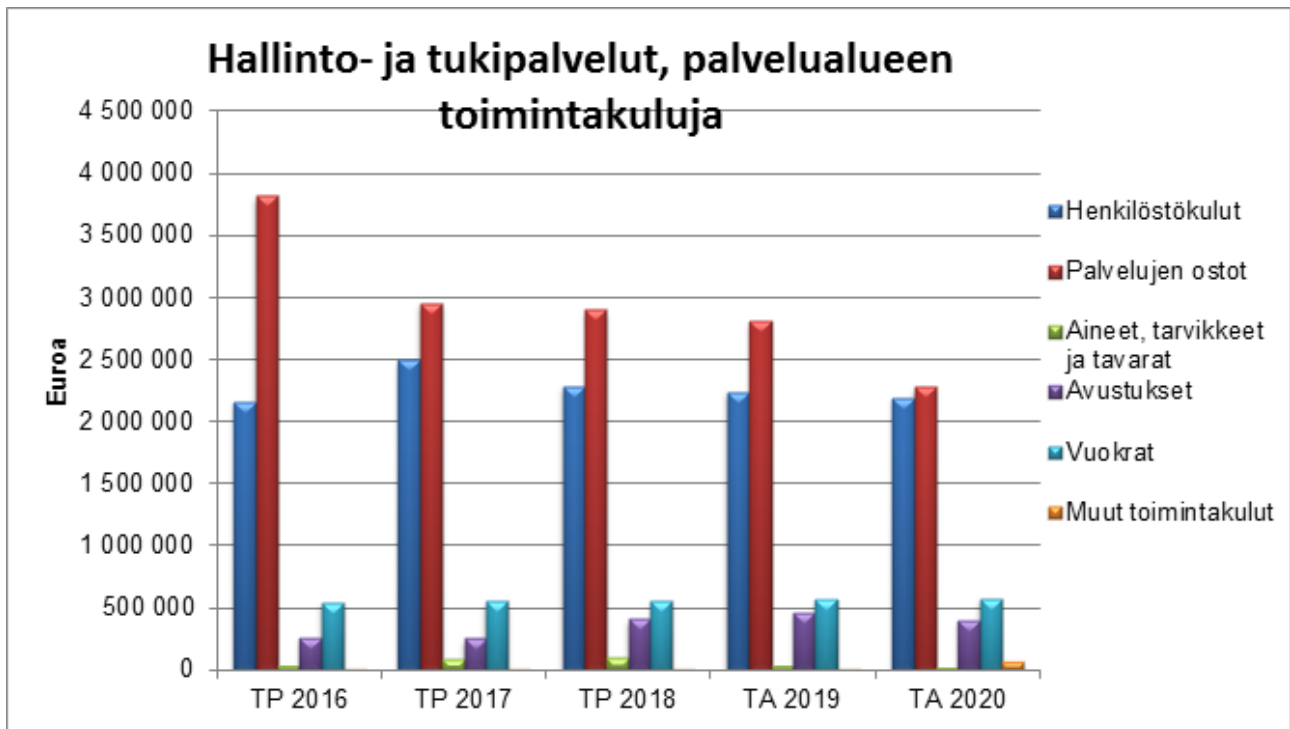
4. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-6 271 827	-6 214 240	-6 149 240	-5 975 240	-5 935 240
Toimintatulot	628 929	510 240	680 240	680 240	680 240
Toimintakate	-5 642 898	-5 704 000	-5 469 000	-5 295 000	-5 255 000

5.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	46	40	39	38	38
Henkilöstömenot €	-2 284 295	-2 240 910	-2 192 710	-2 115 600	-2 105 100
Muutos %	-8,4	-1,9	-2,1	-3,5	-0,5
Palvelujen ostot €	-2 899 737	-2 900 460	-2 882 770	-2 865 000	-2 855 000
Muutos %	-1,8	0,02	-0,6	-0,6	-0,3
Toimintakate €/asukas	-765	-773	-752	-727	-721

6. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Hallinto- ja tukipalvelujen tehtävänä on valvoa palvelualueiden hallinnon toimivuutta ja hallintosäännön sekä muiden ohjeiden noudattamista. Päätösten laillisuuden ja päätösten toimeenpanon sujuvuuden valvonta on keskeinen osa riskienhallintaa. Sisäistä valvontaa toteutetaan mm. seuraamalla palvelualueiden henkilöstöhallinnollisten päätösten tekoa ja tukemalla ja ohjaamalla esimiehiä päätöksenteossa.

2.2. HYVINVOINTIPALVELUT PALVELUALUE

1. Toiminta-ajatus

Palvelualueen toiminnan tarkoituksena on vastata ja huolehtia siitä, että Kemijärven kaupungissa on laadukkaita ja riittävät sosiaali-, terveys-, opetus-, sivistys- ja vapaa-ajan palvelut, jotka tukevat kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä edistävät väestön terveyttä.

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kemijärven kaupungin ja seutukunnan väestörakenne on painottunut ikäihmisiin ja ikääntyvän väestön osuus kasvaa edelleen. Syntyvyys on alhaista kuolleisuuteen verrattuna. Vuosittainen vaihtelu on kohtuullisen suurta syntyvien lasten osalta, mikä vaikeuttaa osaltaan palveluiden tarpeen ennakoimista. Kaupungin talustilanne on vaikea ja erilaisia konsulttiselvityksiä on teetetty tukemaan toiminnan kehittämistä ja palveluiden vähentämistä. Toimintojen kehittämisessä painopisteenä ovat ennaltaehkäisevät, kuntouttavat, kotiin annettavat ja sähköiset palvelut. Lisäksi tavoitteena on ei-pakollisten palvelujen vähentäminen sekä myös pakollisten palveluiden määrän sovittaminen nykyiselle asukas pohjalle. Seutukunnallista yhteistyötä on kyettävä lisäämään palveluiden turvaamiseksi sekä mm. alueen veto- ja pitovoiman vuoksi. Biosellutehtaan mahdollinen positiivinen investointipäätös tulee vaikuttamaan palvelualueen palveluiden kohdentamiseen ja resurssi-tarpeisiin.

3. Toiminnan painopistealueet

Tulevana vuonna painopisteenä on toimintojen ja palveluiden sovittaminen vastaamaan kaupungin asukasmäärää sekä ennakoimaan palvelutarpeiden muutokset. Seutukunnallista yhteistyötä jatketaan ja sitä pyritään lisäämään mm. erityisosaamisen jakamisella. Hankkeet tukevat toimintaa ja niistä on kyettävä ottamaan mahdollisimman paljon pysyvää, alueelle jäävää hyötyä. Näitä hankkeita ovat mm. Rohka-hanke päihde- ja mielenterveyspalveluissa, Hyvinvointilähete-hanke, Asukastupatoiminta, Itä-Lapin kuntayhtymän HighFive-hanke, keskitetty palveluneuvontahanke, Hyvinvointikeskus Lapponian toiminnan kehittäminen sekä lukuisat sivistyspalveluiden hankkeet.

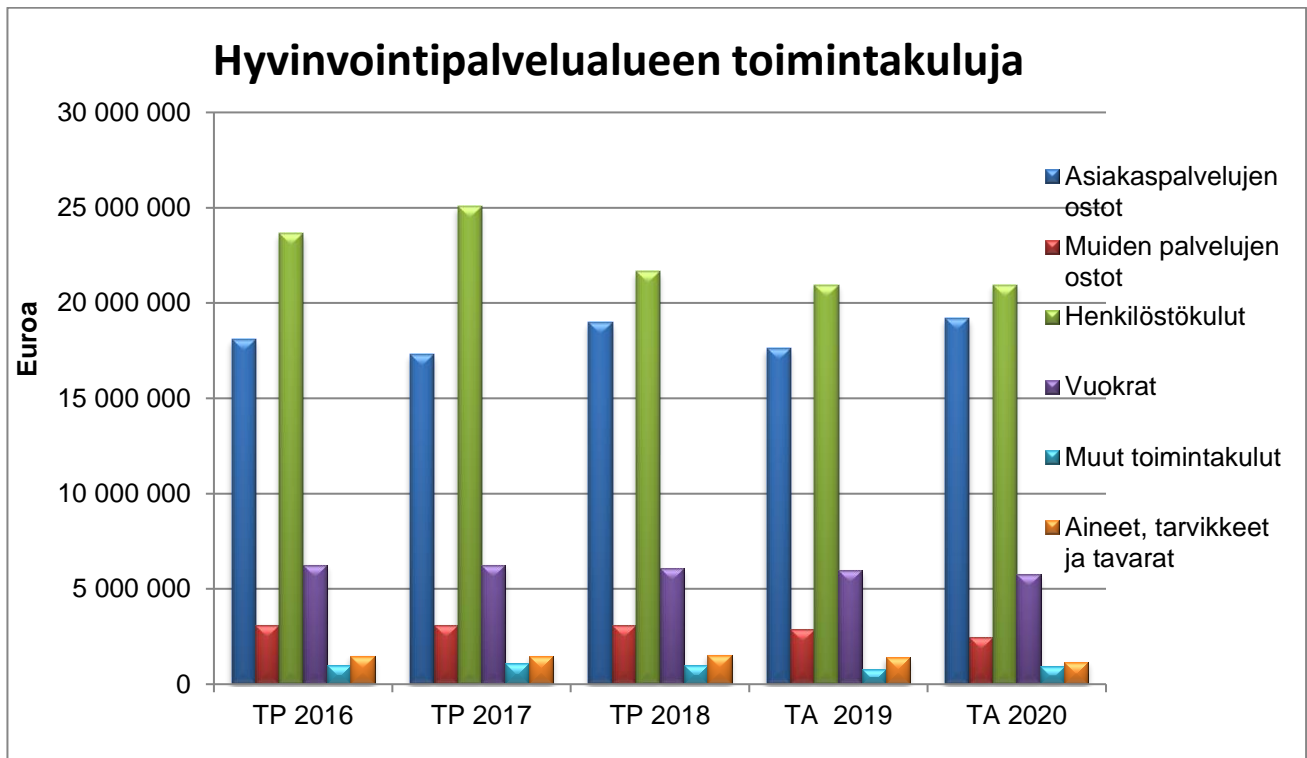
Palvelusetelin käyttöä laajennetaan harkitusti. Se lisää tarvetta toiminnan valvonnan resursointiin. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilahankkeet toteutetaan tavoitteena kustannustehokkaampi palvelurakenne.

4. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-55 888 467	-53 737 360	-54 645 520	-53 890 000	-53 165 000
Toimintatulot	5 645 932	5 022 110	5 475 520	5 260 000	5 165 000
Toimintakate	-50 242 535	-48 715 250	-49 170 000	-48 630 000	-48 000 000

5. Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	376	377	379	371	365
Henkilöstömenot €	-21 672 605	-20 953 080	-20 947 580	-20 630 000	-20 350 000
Muutos %	-13,6	-3,3	-0,02	-1,5	-1,4
Palvelujen ostot €	-22 035 954	-20 471 290	-21 658 980	-22 926 000	-23 509 000
Muutos %	7,7	-7,1	5,8	5,8	2,5
Toimintakate €/asukas	-6 817	-6 538	-6 763	-6 792	-6 809

6. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Valvonta jakaantuu sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan. Ulkoista valvontaa harjoittaa tarkastuslautakunta, kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, hyvinvointilautakunta, ministeriöt, opetushallitus sekä esim. Lapin ELY ja AVI. Palvelualueen sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet. Esimiehet vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista sekä ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa. Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa toteutetaan myös kehityskeskusteluissa ja henkilöstökokouksissa. Erityisenä valvonnan kohteena vuonna 2020 on ulkoistetut palvelut.

2.2.1. VASTUUALUE: VARHAISKASVATUSPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatusta päiväkodeissa. Esiopetusta toteutetaan Kallaan päiväkodissa, Särkelän koulun tiloissa sekä Kuumaniemenkatu 2:ssa 3/2020 saakka.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Opetushallitus on antanut valtakunnallisen määräyksen, jonka mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee laatia ja hyväksyä valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) pohjalta paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Suunnitelmat ovat velvoittavia ja niitä tulee arvioida ja kehittää. Varhaiskasvatussuunnitelma tulee laatia siten, että se määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2019 OPH:n määräyksen mukaisesti.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja – hankkeet

Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennusosa valmistuu suunnitelman mukaan 3/2020. Laajennuksen myötä nykyinen koko kaupunkia palveleva vuorohoitoryhmä jaetaan kahteen eri ikätasoiseen lapsiryhmään nykyisen liian suuren lapsimäärän vuoksi. Tämän myötä saadaan myös lisättyä vuorohoitopaikkoja, joiden tarve on kasvanut jatkuvasti.

Laajennusosan käyttöönoton myötä Metsämiehentien päiväkodin toiminta loppuu 1.8.2020. Henkilöstö ja osa ko. päiväkodin lapsista siirtyvät Jyväskylänpuistoon. Loput lapsista jää Särkelän päiväkotiin. Selvitetään Kallaan päiväkodin toiminnan mahdollinen siirtyminen yksityiselle toimijalle.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinointi, arviointi ja valvonta siirtyvät perusopetuksen alaisuuteen kokonaisuudessaan 1.1.2020 alkaen.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Toiminnan arviointi ja suunnittelu vastaamaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarpeisiin	Metsämiehentien päiväkodin toiminnan lopettaminen. Jyväskylänpuiston päiväkodin nykyisen vuorohoitoryhmän jakaminen kahteen eri ikärakenteen mukaiseen lapsiryhmään. Kallaan päiväkodin mahdollinen siirtyminen yksityiselle toimijalle.	Päätös toiminnan loppumisesta Molemmat vuorohoitoryhmät ovat toiminnassa. Tarvekartoitus ja neuvottelut yksityisten toimijoiden kanssa
2. Varhaiskasvatuslain- ja perusteiden mukainen laadukas kasvatus ja opetus.	Vuorohoidon laadun varmistaminen ja tarpeeseen vastaaminen. Varhaiskasvatuksen laadun arviointimenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto normivelvoitteiden mukaisesti.	Vuorohoidossa on kaksi lasten ikärakenteen mukaan jaettua lapsiryhmää. Arviointimenetelmät ovat käytössä.

3.	Riittävä määrä kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä	Kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön rekrytointi varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien tehtäviin.	Haettavana olleissa tehtävissä on kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstö.
----	--	---	--

4. Henkilöstösuunnitelma

Särkelän päiväkodissa aloittaa työnsä päiväkodin johtaja 1/2020. Särkelän päiväkodin lisäksi hän vastaa Kallaan päiväkodin lähiesimiestyöstä siihen saakka, kun ratkaisut päiväkodin siirtymisestä yksityiselle palveluntuottajalle on tehty. Päiväkodin johtajan pääasiallisiin tehtäväalueisiin kuuluvat päiväkotien pedagogisesta ja työnjohdollisesta toiminnasta vastaaminen. Lisäksi tehtävään sisältyy yksikön toimintaa ja henkilöstöä koskeva esimiestyö yhteistyössä varhaiskasvatuspäällikön kanssa.

Vuorohoitoryhmän kahta lastenhoitajan vakituista tarvetta on hoidettu eripituisilla määräaikaisilla sijaisuuksilla. Kyseiset lastenhoitajan tehtävät vakinaistetaan. Nykyisen vuorohoitoryhmän jakaminen kahdeksi eri lapsiryhmäksi on välttämätöntä. Tämä aiheuttaa kolmen lastenhoitajan palkkaamista, jotta molemmissa lapsiryhmissä on varhaiskasvatuslain- ja asetuksen mukainen henkilöstö kaikkina toiminta-aikoina.

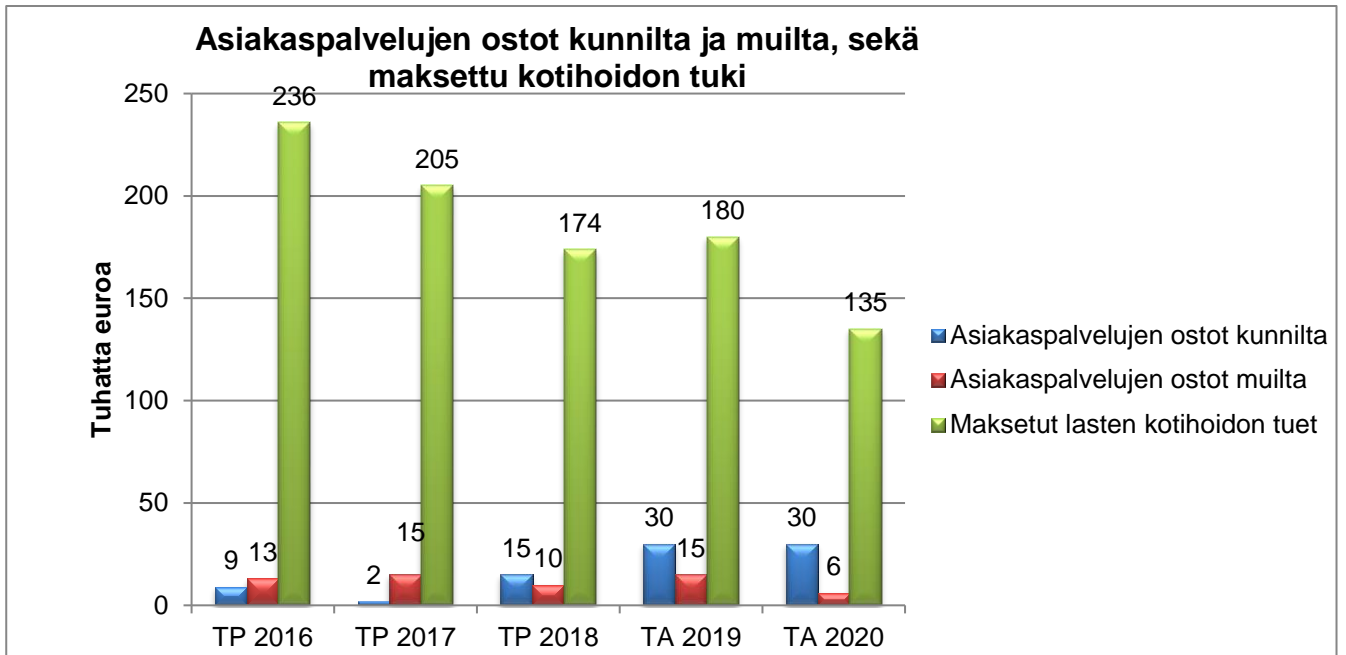
Metsämiehentien päiväkodin henkilöstö siirtyy 1.8.2020 alkavalla toimintakaudella Jyväskylänpuiston laajenusosaan tulevaan lapsiryhmään työntekijöiksi.

Mikäli Kallaan päiväkotit siirtyy v. 2020 aikana yksityiselle palveluntuottajalle, selvitetään henkilöstöjärjestelyihin liittyvät asiat.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-3 047 793	-3 046 400	-3 352 610	-3 355 000	-3 340 000
Toimintatulot	275 923	249 600	279 610	275 000	270 000
Toimintakate	-2 771 870	-2 796 800	-3 073 000	-3 080 000	-3 070 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	49	56	60	59	58
Henkilöstömenot €	-2 145 237	-2 131 090	-2 355 830	-2 349 000	-2 320 000
Muutos %	8,7	-0,6	10,5	-0,3	-1,2
Palvelujen ostot €	-218 995	-240 140	-229 440	-240 000	-245 000
Muutos %	14,1	9,6	-4,5	3,9	2,1
Toimintakate €/asukas	-376	-375	-423	-430	-435

Vakinaisissa viroissa ja toimissa on huomioitu henkilöstösuunnitelmassa lisätyt tehtävät sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön (3) siirtyminen perusopetuksen vastuualueelle.

2.2.2. VASTUUALUE: PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa lakisääteisen perusopetuksen toteuttamisesta Kemijärven kaupungin alueella. Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Lisäksi yksikkö vastaa Kemijärven lukio-opetuksen toteuttamisesta. Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko- opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Koulutuksen tulee tukea opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Tässä eriteltynä perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa käynnissä olevat hankkeet. Sulussa hankkeen loppusumma, joka sisältää sekä avustuksen että omavastuuosuuden. Lopussa hankkeen voimassaolo- tai päättymisai-ka.

- Kerhotoiminnan tukeminen 2019 (15 000 €), 1.8.2019 – 31.12.2020.
- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet 2019 (66 250 €), 1.8.2019 – 31.12.2020.
- Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen (26 347 €), 1.8.2019 - 31.7.2020 mennessä.
- Lapin #paraskoulu (10 000 €), 1.8.2019- 31.7.2020.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Hyvinvoiva koulu	Toimiva oppimisen tuki ja oppilas- huolto.	Toimiva oppimisen tuki. Toimiva (monialainen oppilashuol- totyö. Joustavat pienryhmämahdollisuu- det. Oppilas- ja opiskeluhuollon oh- jausryhmä toimiva. Kokoon- tumisten määrä. Oppilaiden ja opiskelijoiden vaiku- tusmahdollisuudet koulussa.
2. Opetussuunnitelman mukainen laadukas opetus	Opetussuunnitelmien päivitystyön jatkaminen. Opetushenkilöstön täydennyskou- lutus. Toiminnan kehittäminen han- keavustusten avulla.	Toteutunut päivitystyö. Koulutusten määrä. Haut ja päätökset.
3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjes- täminen osana perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluita.	Aamu- ja iltapäivätoiminnan toi- minnasta vastaaminen ja resurs- sin uudelleenorganisointi 1/2020 alkaen.	Toteutuminen

4.	Kouluverkon muutoksiin valmistautuminen.	Hillatien koulun syksyn 2021 toiminnan suunnittelu.	Toteutunut suunnittelutyö.

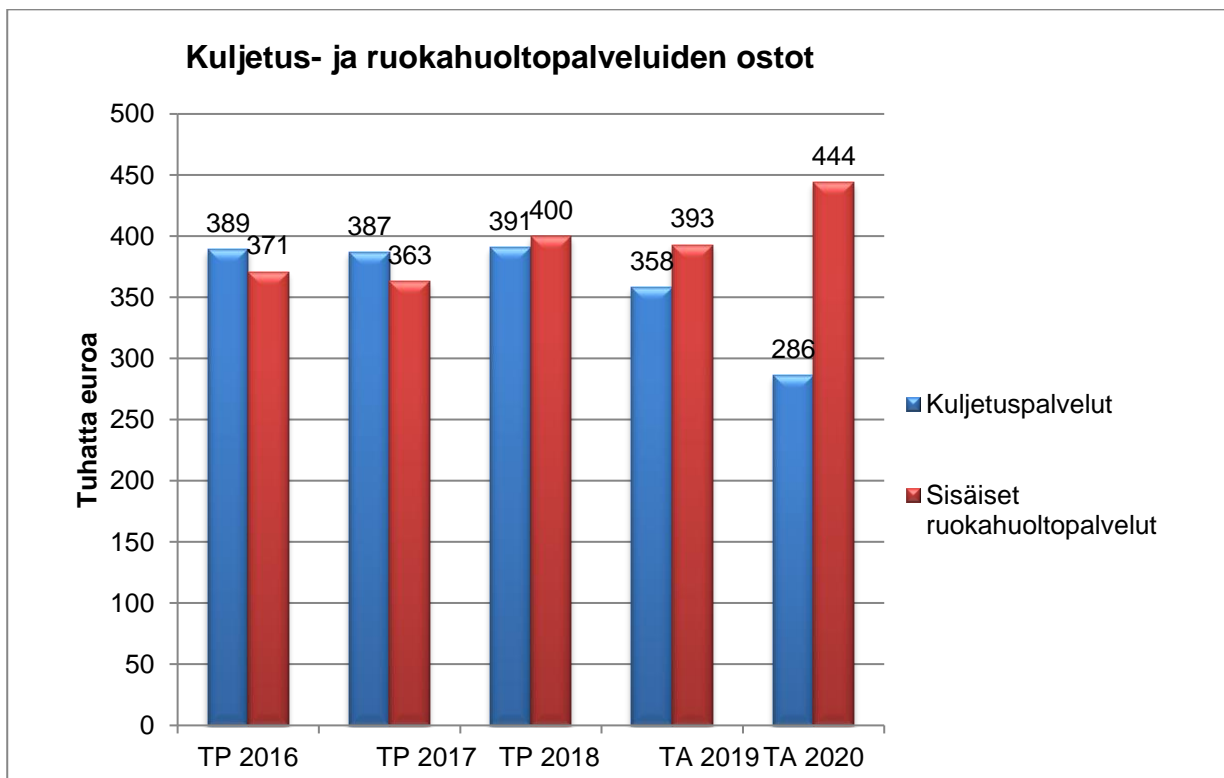
4. Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2020 ajalle on tiedossa yksi irtisanoutuminen henkilöstössä. Kun muutoksia tapahtuu, tarkastelemme ensisijaisesti mahdollisuutta hoitaa tehtävä sisäisillä järjestelyillä. Mikäli tämä ei onnistu, tulee miettiä palkkaaminen vakinaiseksi vai määräaikaisesti silmällä pitäen sitä, että syksyllä 2021 toimintansa aloittaa uusi keskustan koulu ja sitä myötä henkilöstötarve hieman supistuu.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-6 793 314	-6 752 830	-6 965 080	-6 700 000	-6 465 000
Toimintatulot	245 875	213 250	240 080	185 000	185 000
Toimintakate	-6 547 439	-6 539 580	-6 725 000	-6 515 000	-6 280 000

- kouluverkkopäätös KV 12.6.2018 § 55

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	71	65	67	65	61
Henkilöstömenot €	-4 096 927	-4 104 100	-4 425 580	-4 355 000	-4 145 000
Muutos %	0,1	0,2	7,8	-1,6	-4,8
Palvelujen ostot €	-1 094 021	-970 470	-968 810	-1 098 000	-1 085 000
Muutos %	4,5	-11,3	-0,2	13,3	-1,2
Toimintakate €/asukas	-888	-877	-925	-910	-891

2.2.3. VASTUUALUE: KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut tarjoavat seutukuntansa asukkaille, yhdistyksille ja matkailijoille monipuoliset kirjasto- kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikki- ja kansalaisopiston palvelut. Tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden lisääminen. Painopisteinä ovat toimintakulttuurien ja oppimisympäristön kehittäminen sekä luovuuden ja hyvinvoinnin tukeminen.

Kemijärven kansalaisopisto järjestää monipuolista vapaan sivistystyön kurssitoimintaa Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien alueella sekä kuvataiteen perusopetusta Kemijärvellä. Kansalaisopisto järjestää Kemijärven kaupungin työntekijöille sisäistä koulutusta.

Koillis-Lapin musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa ja tanssissa Kemijärvellä, Pelkosenniemellä, Sallassa ja Savukoskella. Musiikkiopisto tuottaa kelpoisuuden alan ammatti- ja korkeakouluopintoihin, ja opinnot voi lukea hyväksi seutukunnan toisen asteen oppilaitoksissa. Opistojen tavoitteena on tarjota mahdollisuus monipuoliseen harrastamiseen ja kouluttautumiseen.

Liikuntapalvelujen tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Toimipisteitä ovat uimahalli, liikuntahalli ja jäähalli.

Kirjastopalveluja tarjoavat pääkirjasto ja kirjastoauto Kyläluuta sekä kirjaston tarjoamat verkkopalvelut.

Kulttuuripalvelut tuottaa monipuolisia palveluja kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sekä tukee kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä. Kulttuuripalveluiden vastuulla ovat myös kaupungin taide-esineiden luettelointi ja valvonta.

Nuorisopalvelut vastaa Kemijärven nuorisolle suunnattujen nuorisotyöpalvelujen järjestämisestä, koordinoimisesta ja kehittämisestä. Ennaltaehkäisevä työote on mukana kaikessa nuorisopalvelun tuottamissa palveluissa.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Vastuualueen tavoitteena on toimitilojen kustannustehokas käyttö, etenkin päiväkäyttöä lisätään edelleen. Yhteisellä markkinoinnilla tuodaan esille tarjolla olevien palvelujen ja tapahtumien monipuolisuus. Hankerahoituksella kehitetään uusia ajanmukaisia toimintamuotoja.

Kirjasto: Yhteistyötä koulujen kanssa laajennetaan: pyritään saamaan tietyt luokka-asteet säännöllisesti vierailemaan kirjastossa tai kirjastosta vieraillaan kouluissa. Jatketaan tapahtumien ja vierailujen järjestämisessä budjetin suomissa puitteissa. Kirjastoauto on myynnissä. Kirjaston itsepalvelun kehittäminen.

Kansalaisopisto: Tikittääkö digi –hanke (12 700€ 1.1.2019-31.12.2020) ja Solekko tehä –hanke (21 000€ 1.1.2019-31.12.2020) sekä opettajien täydennyskoulutushankkeet jatkuvat yhteistyössä Lapin opistopiirin kanssa.

Kulttuuripalvelut: Yhteistyö Itä-Lapin kuntien Lastenkulttuurikeskushankeessa, jota hallinnoi Savukosken kunta, hankkeen rahoittaja OKM. Sekä Tapahtumaperustaisuus alueiden kehittämisessä, Lapin Yliopiston hanke

Liikuntapalvelut: Liikuntahallin toiminnan laajentamiseksi on suunnitteilla elektronien liikuntaharrastusmahdollisuus.

Musiikkiopisto: Ulkopuolisella hankerahalla kehitetään oppilaitoksen toimintaa. v. 2019 saatiin kaksi hankerahaa: soitinhankintaan ja -huoltoon (8799€), sekä musiikkitekniikan kehittämiseen (4739€). Kulttuuripalveluista huolehditaan järjestämällä konsertteja ja oppilasesiintyjä eri tilaisuuksiin. Tärkeitä painopistealueita ovat Taiteen perusopetuksen monipuolisuus, tasokkuus, saavutettavuus opiston koko toiminta-alueella, pedagoginen kehittäminen, luovuus ja uusien oppimisympäristöjen käyttö.

Nuorisopalvelut: Etsivä nuorisotyö sai erityisavustusta vuodelle 2019 Lapin AVI:lta 55 000 euroa kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen. Päätettiin luopua toisen etsivän palkkaamisesta, koska pätevää työntekijää ei löydetty ja tämän vuoksi haemme lapin AVI:lta toisen etsivän palkkausrahat siirrettäväksi vuodelle 2020. Lapin AVI myönsi erityisavusta lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan järjestämiseen 6 000 euroa. Tämän hankerahan käyttöaika on 1.6.2019 – 31.5.2020 välinen aika, sekä hankerahaa 8000 euroa, koulunuorisotyön sekä ennalta ehkäisevän nuorisotyön kehittämiseen. Hankerahalle pyydetään jatkoaikaa keväälle 2020, tämä hanke toimii nimellä Kemppa kartalla.

3. Toiminnalliset tavoitteet

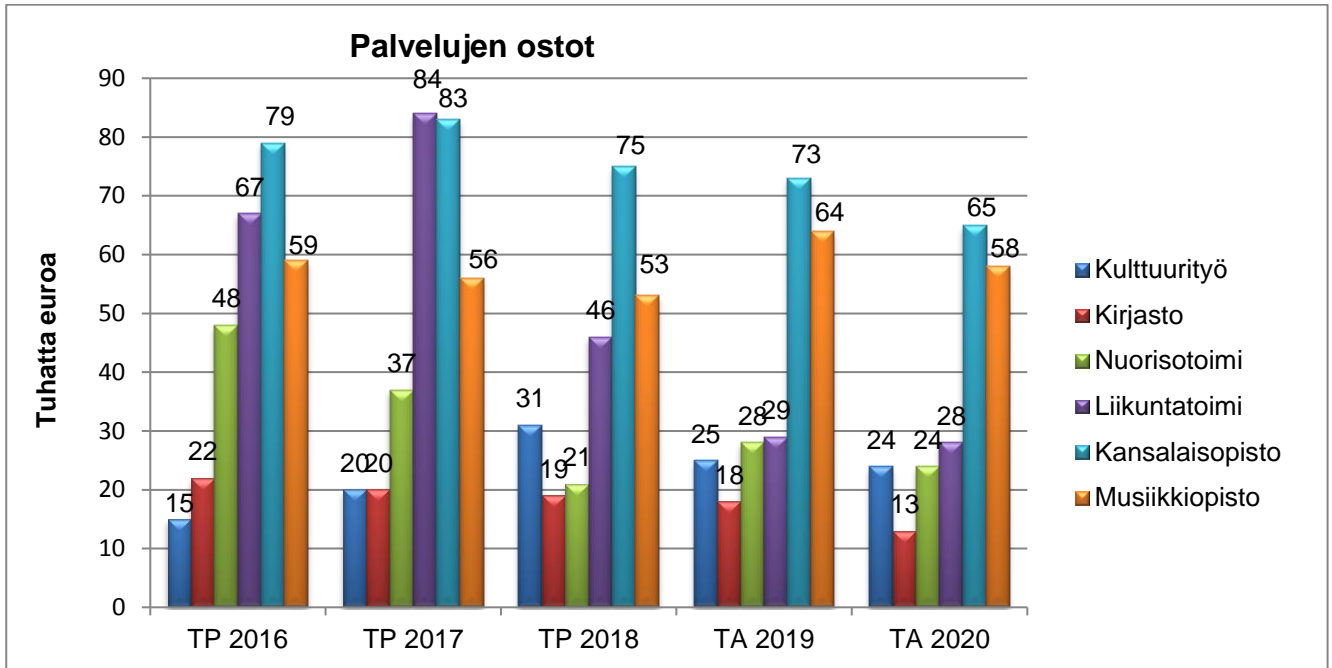
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Hyvinvoiva kuntalainen	Kattavat, aina saavutettavat ja laadukkaat palvelut kaiken ikäisille yhteistyössä eri toimijoiden ja kuntien kanssa. Alueellinen saavutettavuus.	Palvelutaksin käytön määrä kirjastopalvelujen käytössä: Kotihoidon palvelujen yhteiskäytön määrä: Yksiköiden käyttömäärät: Osallistujamäärät:
2. Toiminnan tehostaminen	Talouden ja toiminnan tasapainottaminen suhteutettuna väestömäärään. Viestittäminen esim. Blogit, nettisivut	Talousarvion seurannan tulokset Blogien ym. kävijämäärä. Nettisivut
3. Kehittyvä ja vahvistuva yhteisöllisyys/osallisuus	Yhteiset hankkeet ja tapahtumat	Hankkeiden määrä: Tapahtumien ja osallistujien määrä:

4. Henkilöstösuunnitelma

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden henkilöstömäärä on tällä hetkellä minimissään takaamaan turvallinen toiminta.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022
Toimintamenot	-3 848 840	-4 074 230	-3 772 500	-3 615 000	-3 600 000
Toimintatulot	672 979	697 690	741 500	665 000	660 000
Toimintakate	-3 175 862	-3 376 540	-3 031 000	-2 950 000	-2 940 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	35	33	34	34	34
Henkilöstömenot €	-1 754 227	-1 850 600	-1 622 590	-1 630 000	-1 635 000
Muutos %	-3,1	5,5	-12,3	0,4	0,3
Palvelujen ostot €	-249 698	-253 600	-225 920	-235 000	-238 000
Muutos %	-17,5	1,6	-10,9	1,7	1,3
Toimintakate €/asukas	-430	-453	-417	-412	-417

2.2.4. VASTUUALUE: PERHEPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Perhepalvelut vastaa perhe- ja aikuissosiaalityön palveluiden tuottamisesta. Perhesosiaalityön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja vanhempia heidän kasvatustehtävässään sosiaalityön keinoin. Perhesosiaalityöhön kuuluvat lapsiperheiden kanssa tehtävä sosiaalityö, lastensuojelu, lastenvalvojan palvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset tukitoimet perheille; perhetyö, tukiperhe ja –henkilö sekä lapsiperheiden kotipalvelu.

Aikuissosiaalityössä vahvistetaan tuen tarpeessa olevien kuntalaisten voimavaroja ja tuetaan yksilöiden omaehtoista toimintaa ja selviytymistä. Taloudellisissa vaikeuksissa voidaan tukea täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella sekä sosiaalisella luotolla. Sosiaalipäivystys järjestetään ympärivuorokautisesti vastaamaan kiireelliseen ja välttämättömään sosiaalipalvelujen tarpeeseen kaikenikäisille.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Sosiaalityöntekijät, perheohjaajat ja perheterapeutit osallistuvat lastensuojelun systemisen toimintamallin koulutukseen. Tavoitteena on ottaa toimintamalli käyttöön soveltuvin osin. Systemisen toimintamallin tavoitteena on lisätä palveluiden laatua, asiakas- ja verkostotyön toimivuutta sekä parantaa työhyvinvointia ja vähentää kuormitusta.

3. Toiminnalliset tavoitteet

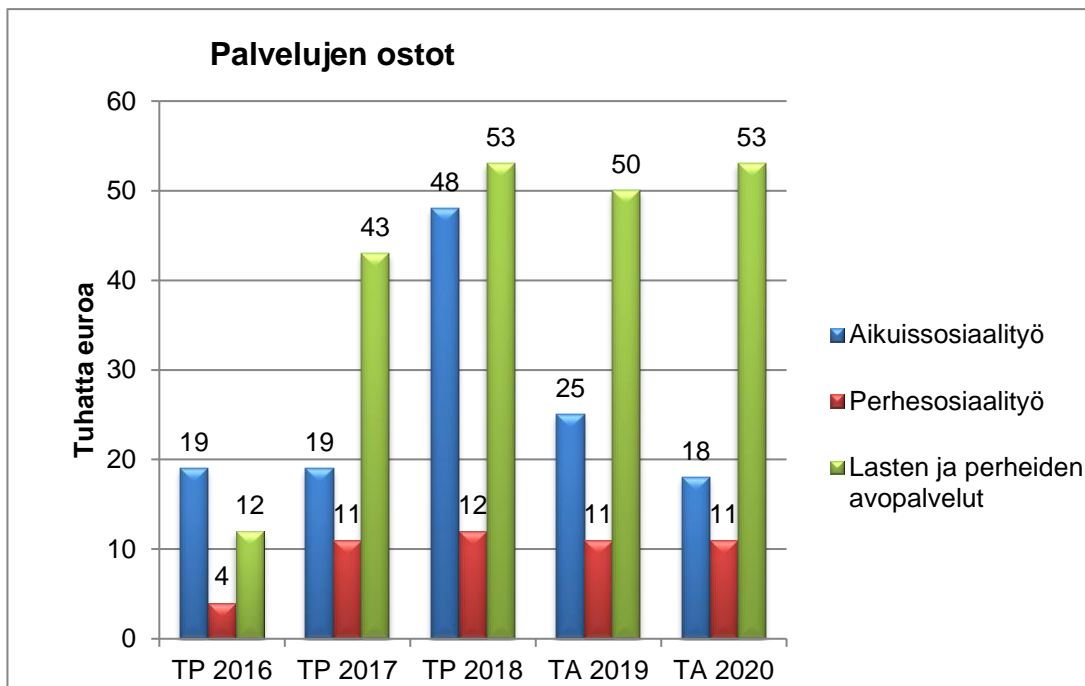
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Seudullisen yhteistyön vahvistaminen	Selvitetään mitkä palvelut olisi tarkoituksenmukaista tuottaa seudullisesti	Käydyt neuvottelut ja tehdyt sopimukset
2. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston (Kanta) käyttöönotto	Toimintatavat kirjaamisen, asiakasprosessien ja tietojärjestelmän osalta uudistetaan siten että Kanta-palvelun käyttöönotto mahdollistuu	Sosiaalihuollon Kanta on käytössä vuoden 2020 mennessä.
3. Toimivat, laadukkaat ja tarpeenmukaiset sosiaalityön palvelut	Asiakastyytyväisyyskysely Kehittäjäasiakastoiminnan jatkaminen Riittävä henkilöstö Ammattitaitoa ylläpitävät koulutukset	Kyselyn tulokset Lakisääteisten määräaikojen toteutuminen

4. Henkilöstösuunnitelma

Perhepalveluissa on johtavan sosiaalityöntekijän virka ja kuusi sosiaalityöntekijän virkaa. Sosiaalityöntekijät työskentelevät tehtävankuviensa mukaisesti eri vastuualueilla. Lisäksi perhepalveluissa työskentelee kaksi perheohjaajaa ja sosiaaliohjaaja-koulukuraattori. Lapsiperheiden kotipalveluun on palkattu määräaikainen kotipalvelutyöntekijä ja vuoden 2020 aikana selvitetään millä tavoin lapsiperheiden kotipalvelu jatkossa järjestetään.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-2 611 770	-1 758 210	-1 767 150	-1 720 000	-1 710 000
Toimintatulot	300 034	142 000	166 150	120 000	115 000
Toimintakate	-2 311 736	-1 616 210	-1 601 000	-1 600 000	-1 595 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	10	9	10	10	10
Henkilöstömenot €	-529 209	-425 830	-452 540	-455 000	-457 000
Muutos %	20,3	-19,5	6,3	0,4	0,4
Palvelujen ostot €	-1 799 153	-1 082 270	-1 062 870	-1 090 000	-1 085 000
Muutos %	75,5	-39,8	-1,8	2,6	-0,5
Toimintakate €/asukas	-313	-217	-220	-223	-226

2.2.5. VASTUUALUE: SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITO

1. Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on perusterveydenhuollon palveluiden tuottaminen kuntalaisille asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti siten, että saavutetaan optimaalinen terveyshyöty. Tavoitteena ovat joustavat ja saumattomat palveluketjut hyvässä yhteistyössä Kemijärven kaupungin muiden vastuualueiden ja erikoissairaanhoidon sekä yksityisten sosiaalihuollon palveluntuottajien kanssa. Terveystieteiden huollon palvelut tuotetaan tasapuolisesti, kustannustehokkaasti ja palveluprosessin läpinäkyvyyttä lisäämällä.

Palveluihin kuuluvat kiireellinen ja kiireetön hoito, neuvolatoiminta, vuodeosasto, kotiutustiimi, laboratorio, radiologia, lääkinällinen kuntoutus, lääkehoito, ensihoito, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto, erikoissairaanhoidon ja terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Kemijärven väestöstä n 40 % on yli 65-vuotiaita, mikä näkyy terveystieteiden palvelujen käytössä varsinkin vanhimmissa ikäluokissa. Suuren väestöosan sairastavuus vaikuttaa sekä avoterveydenhuoltoon että vuodeosastotoimintaan.

Lapponian vuodeosastotarve on n. 30 sairaansijaa vuodelle 2020. Todellinen tarve olisi 25 sairaansijaa, mutta koska ikäihmisten palveluista puuttuu tehostettua palveluasumista kevyempi palvelumuoto eikä tehostetun palveluasumisen kriteerijä ole syytä laskea, on realistista varautua osastolla 30 sairaansijaan ja valmistautua vuoden 2020 aikana sekä ikäihmisten palveluissa että omassa vuodeosastotoiminnassa toimintamalleihin, joissa vuodeosastolla ei odoteta jatkohoitopaikkaa ja kuntoutus on tehokasta sekä hoitoaikojen lyhentämiseen avohoitopalveluja edelleen kehittämällä. Tavoitteena on laskea sairaansijamäärä 25:een vuonna 2021. Akuuttihoitopaikkatarve on n. 20 sairaansijaa.

Avoterveydenhuollossa on edelleen haasteena hoitotakuuseen vastaaminen varsinkin jos takuu kiristyy. Palvelutason laskua jatketaan edelleen, mm kontroleja vähentämällä ja lääkäreiden ja hoitajien työnjakoa arvioimalla mm tehostamalla hoidon tarpeen arviointia. Keskitetyllä palveluneuvonnalla pyritään joustavampaan ja tehokkaampaan palveluun ja samalla vähentämään ns. väärin palveluiden käyttöä.

Avoterveydenhuollossa jätetään kahden eläköityvän hoitajan toimet täyttämättä, mikä onnistuu vuoden 2019 aikana tehdyillä toimintatapamuutoksilla. Terveystieteiden toimistotyön tehostamista on myös syytä arvioida mm sanelun purkujen, osaston toimistotyön ja potilastoimiston osalta. Tietojärjestelmien tehokas käyttö ja toimintakulttuurin arviointi mahdollistavat tämän. Päivystyksen ja osaston välistä yhteistyön kehittämistä jatketaan edelleen.

Kotisairaanhoidon lääkäripalveluja kehitetään yhdessä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Kehittämistyössä pyritään tehokkaaseen toimintaan mm hyödyntämällä tietojärjestelmiä ja lääkärin saatavuutta.

Laboratoriotoiminta siirtyy NordLabille maaliskuussa 2020. Toiminnan siirtyminen ei sinänsä vaikuta paljon toimintaamme mutta toimintatapoja pitää muuttaa siten ettei tule turhia kustannuksia.

Vuoden 2020 alusta radiologinen toiminta loppuu viikonloppuisin, mikä säästää palkkakuluja mutta lisää erikoissairaanhoidon menoja. Vuoden 2019 tietojen perusteella arvioitu säästöpotentiaali on n 20 000€/vuosi. Röntgenlaitteemme on hankittu 2000-luvun alussa ja laitteet on uusittava vuoden 2020 aikana, koska toisesta loppui huoltotuki ja toisessa on suuria remonttitarpeita.

Suun terveydenhuollossa kahden osa-aikaisen hammaslääkärin osa-aikaisuus jätetään täyttämättä.

Työllisyyden hoitoon työpaikkaperehdytetään terveyskeskuslääkäri vuoden 2019 aikana, jolloin voidaan luopua ostopalveluista.

Työterveyshuollon järjestäminen vuoden 2021 alusta selvitetään ja kilpailutetaan vuoden 2020 aikana. Erikoissairaanhoidon kustannusten nousun hillitsemiseksi omaa diagnostiikkaa ylläpidetään/kehitetään sekä sisäisellä että ulkoisella koulutuksella, mm endoskopia, rasiukset, ultraäänitutkimukset. Lisäksi omana toimintana

järjestetään erikoislääkärivastaanottoa, erikoissairaanhoito ei ole jalkautunut perusterveydenhuoltoon. Vuodeosastotoiminta pidetään aktiivisena jotta erikoissairaanhoidosta ei tule turhaa vuodeosastohoitoa.

3. Toiminnalliset tavoitteet

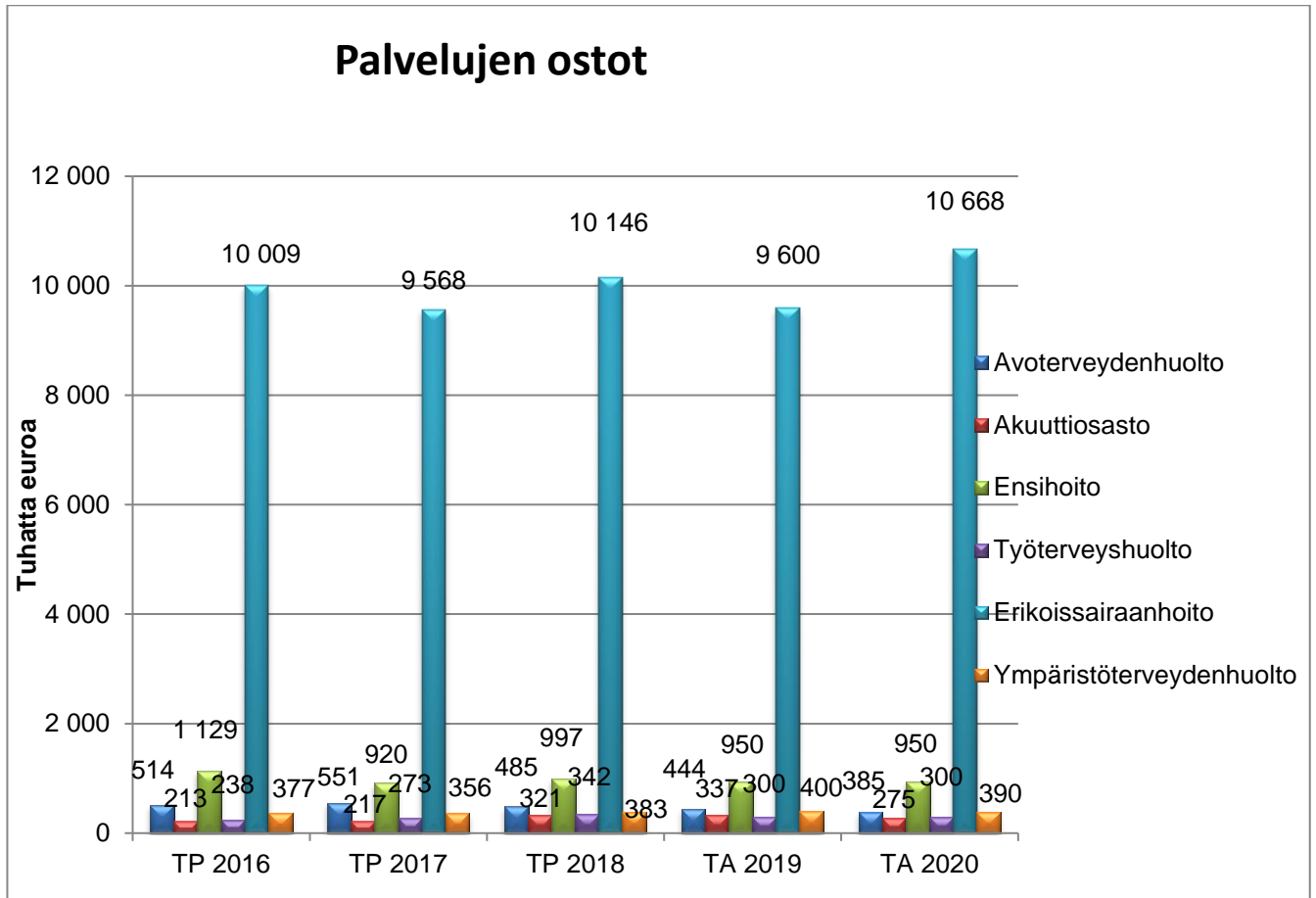
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Turvataan potilaan hoidon tarpeen arviointi ja hoitoon pääsy lain edellyttämässä ajassa	Kontrollien määrittäminen yksilöllisesti, kontrollien harventaminen Kiireellisten aikojen varaaminen Päivystyksen sujuvuus Hoidon tarpeen arvioinnin tehostaminen	Käyntien määrät Jonojen pituus
2. Vuodeosaston sairaansijamäärän laskuun varautuminen (25 ss v 2021)	Jatkohoitopaikkojen määrittäminen kriteerien mukaan Ennakoiva kotiuttaminen Kotihoidon ja kotiutustiimin hyödyntäminen	Sairaansijamäärä Kuormitus
3. Hoidon tarpeen arvioinnin ja keskitetyn palveluneuvonnan kehittäminen	Henkilöstön koulutus Henkilöstön määrittäminen Työnjaon arviointi	Koulutusten toteutuminen Käynnit lääkäri/hoitaja
4. Toiminnan kehittäminen ja tehostaminen: - Arvointi- ja kuntoutustoiminta - Kiireetön vastaanotto - Kansansairauksien ehkäisy ja hoitotoiminta - Päivystystoiminta	Työryhmä, joka määrittelee hoitopolun moniammatillisena työnä Keskitetyt palveluneuvonnan jahoidon tarpeen arvioinnin integraatio Hoitopolun määrittäminen (esim. diabetes), hyvän hoidon malli Työnjako sh/lääkäri, omahoito	Osastokuormitustaso Suoritemäärät, T3 (vrk) Toteutuminen Kutsujono-jono (vrk) Suoritemäärät Suoritteet (päivystys/vastaanotto) Asiakaspalaute (Roidu)

4. Henkilöstösuunnitelma

Resurssianalyysin pohjalta henkilöstöä kohdennetaan tarpeen mukaan, mikä tarkoittaa usein osaamisen lisäämistä vaihtelevien työnkuvien takia, tämä mahdollistaa mm eläköitymisen hyödyntämisen siten että toimia/virkoja ei täytetä.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-21 443 024	-20 625 490	-21 363 800	-21 150 000	-20 930 000
Toimintatulot	2 062 199	1 878 700	1 858 800	1 850 000	1 830 000
Toimintakate	-19 380 825	-18 746 790	-19 505 000	-19 300 000	-19 100 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	94	95	87	82	81
Henkilöstömenot €	-5 914 229	-5 920 370	-5 632 450	-5 390 000	-5 350 000
Muutos %	3,6	0,1	-4,9	-4,3	-0,7
Palvelujen ostot €	-13 001 434	-12 331 190	-13 482 840	-14 420 000	-14 960 000
Muutos %	6,5	-5,2	9,3	4,1	3,7
Toimintakate €/asukas	-2 629	-2 516	-2 683	-2 696	-2 709

2.2.6. VASTUUALUE: AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Aikuisten psykososiaalisten palveluiden asiakkaille pyritään luomaan aukoton, osaava ja yksilöllinen sekä osallisuutta lisäävä ja tukeva palvelu. Palvelun- ja hoidon avainsanoja ovat oikea-aikaisuus ja tarpeenmukaisuus.

Palvelut: Kasvatus ja perheneuvolanpalvelut, päihde- mielenterveyspalvelut, asumis- ja kuntoutuspalvelut, päivä- ja työtoimintapalvelut sekä työllisyyden hoito.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Rohkahanke v. 2019-2021: Toimintalinja 5: sosiaalinen osallisuus ja köyhyden torjunta. Erityistavoite 10.1: työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. RohKa-hankkeessa pääpaino on luoda yhdessä verkoston kanssa toimintamalli, johon sisältyy ennaltaehkäisevää työtä, sosiaalista kuntoutusta sekä soveltuvia tukipalveluja 18-60- vuotiaille syrjäytymisvaarassa oleville Kemijärveläisille päihde- ja mielenterveysasiakkaille.

Tehostettu ensikäynti pyritään saamaan toimivaksi myös rajapintoja ylittävien yhteistyökumppaneiden kanssa. Koulu ja oppilashuolto ovat erityisen tärkeitä asiakaspölyn rakentumisen kannalta. Toimilla pyritään ehkäisemään asiakkaiden avun- ja hoidon tarpeen kroonistuminen.

Työllisyyspalveluissa tehostettu ensikäynti merkitsee usein verkostoyhteistyönä tehtävää työttömän asiakkaan kokonaisvaltaista haltuunottoa ja ohjausta terveys- kuntoutus- sosiaali- koulutus- tai työllisyyspalveluissa. Tavoite on, että hänelle löydetään pysyvä, omiin tavoitteisiin pohjautuva ratkaisu.

Hallitusohjelmassa kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Kemijärven kaupunki on hakeutumassa hallitusohjelmassa valmisteltuun työllisyyden kuntakokeiluun. Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämistä vastuuta siirtyy tällöin määrääjäksi kunnille vuoden 2020 keväästä vuoden 2022 loppuun saakka. Toteutuessaan TE- toimistolta siirtyy Kemijärven kaupungin työllisyyspalvelujen asiakkaaksi keväällä v. 2020 noin 250 työttömää ja kriteerien täytyttyä kunta vastaanottaa uusia työttömiä koko kokeilun ajan. Asiakastyö lisääntyy merkittävästi, koska kokeilun tavoitteena on luoda tehostettu palvelumalli, joka pohjautuu yksilöllisempään asiakkaan kohtaamiseen.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Oikea-aikaisuus ja tarpeenmukaisuus palveluissa ja hoidossa korostuu	Tehostettu ensikäynti toimii psykososiaalisten palvelujen lisäksi oppilashuollossa	Asiakkaan pääsy palveluihin nopeutuu (odotusajat)
2. Yhteistyö järjestöjen kanssa	Tehostetaan yhteistyötä	Yhteistyökumppanuudet/määrä
3. Uuden työllisyysohjelman toimeenpano	Työryhmien perustaminen Nuorten palveluohjaus Yritys- ja elinkeinoelämän yhteistyön lisääminen	Työryhmät perustettu Kyllä/ei. Nuorten työttömien lukumäärä. Työllisyysaste.

4. Henkilöstösuunnitelma

Pyritään tulemaan toimeen nykyisillä henkilöstöresursseilla. Erikoistyöntekijöiden virkoihin on ollut hankalaa saada työntekijöitä ja palveluita on jouduttu täydentämään ostopalveluilla. Tulevassa pyritään saamaan kahden psykologin virkaan vakainainen työntekijä sekä puheterapeutin toinen virka täytettyä. Puheterapeutille

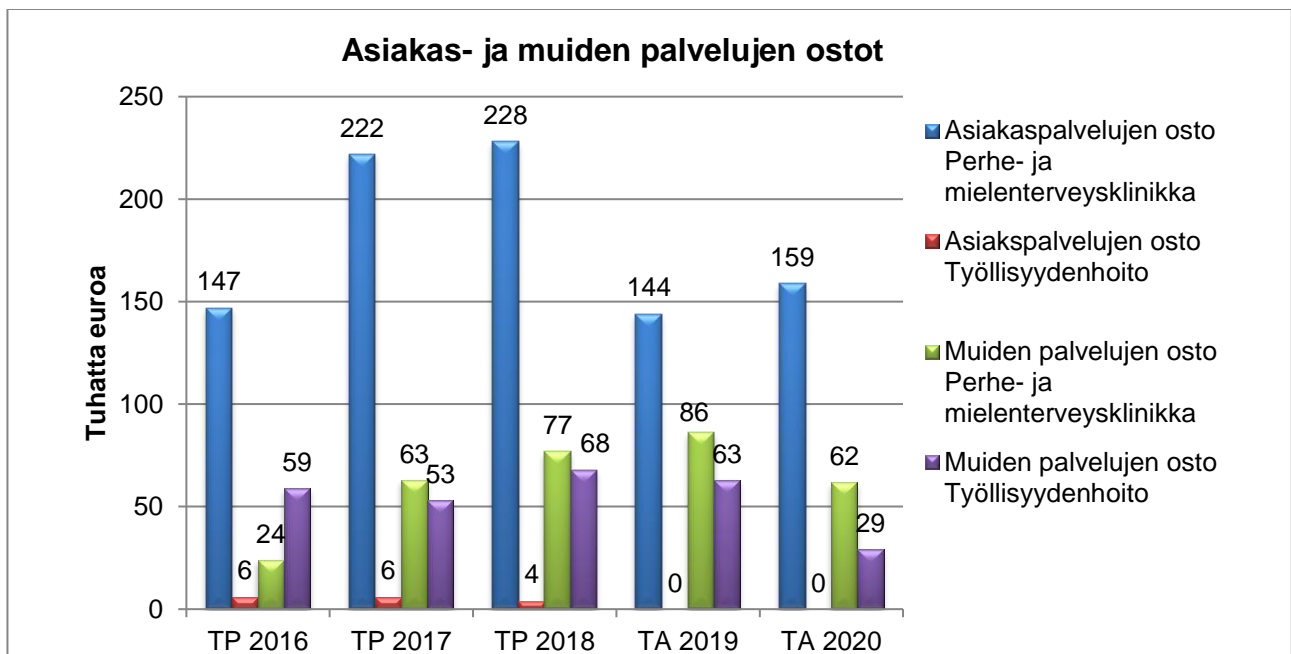
tarvetta myös lähikunnissa, joten suuri osa palkkamenoista tulisi sieltä. Puheterapeutin palvelut ovat tärkeitä myös aikuisten palveluissa. Nykyinen resurssi menee lähinnä lasten palveluihin. Puhekoulun kehittäminen.

Karpalossa tapahtuu lähivuosina henkilöstön eläkkeelle siirtymistä. Toiminnan kannalta tarvitaan nykyiset resurssit, joten toimet pyritään täyttämään.

Mikäli resursseihin kohdistuu pienentämispaineita, on tehtäviä siirrettävä muualle.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-3 241 033	-2 892 200	-2 862 000	-2 835 000	-2 820 000
Toimintatulot	361 707	258 700	267 000	250 000	245 000
Toimintakate	-2 879 326	-2 633 500	-2 595 000	-2 585 000	-2 575 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	28	26	29	29	29
Henkilöstömenot €	-1 870 671	-1 726 950	-1 691 350	-1 685 000	-1 680 000
Muutos %	4,5	-7,7	-2,1	-0,4	-0,3
Palvelujen ostot €	-378 334	-292 540	-250 470	-290 000	-290 000
Muutos %	-0,4	-22,7	14,4	-3,3	0
Toimintakate €/asukas	-390	-353	-357	-361	-365

2.2.7. VASTUUALUE: VAMMAISTEN PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Kehitysvammaisten erityispalvelujen ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen järjestäminen palvelutarpeen mukaisesti. Vammaiset henkilöt tarvitsevat yleensä vaihtelevia, pitkäkestoisia ja monimuotoisia tuki- ja palvelumuotoja elämän eri vaiheissa ja solmukohdissa.

Toiminta-ajatus tukee Kemijärven kaupunkistrategian arvoja kuntalaisten välisestä tasa-arvoisuudesta ja kuntastrategian strategista tavoitetta toimivat ja laadukkaat palvelut.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Palveluseteli henkilökohtainen apu
Päiväaikaisen toiminnan uudelleenjärjestely (palvelumuodot ja toimitilat)

3. Toiminnalliset tavoitteet

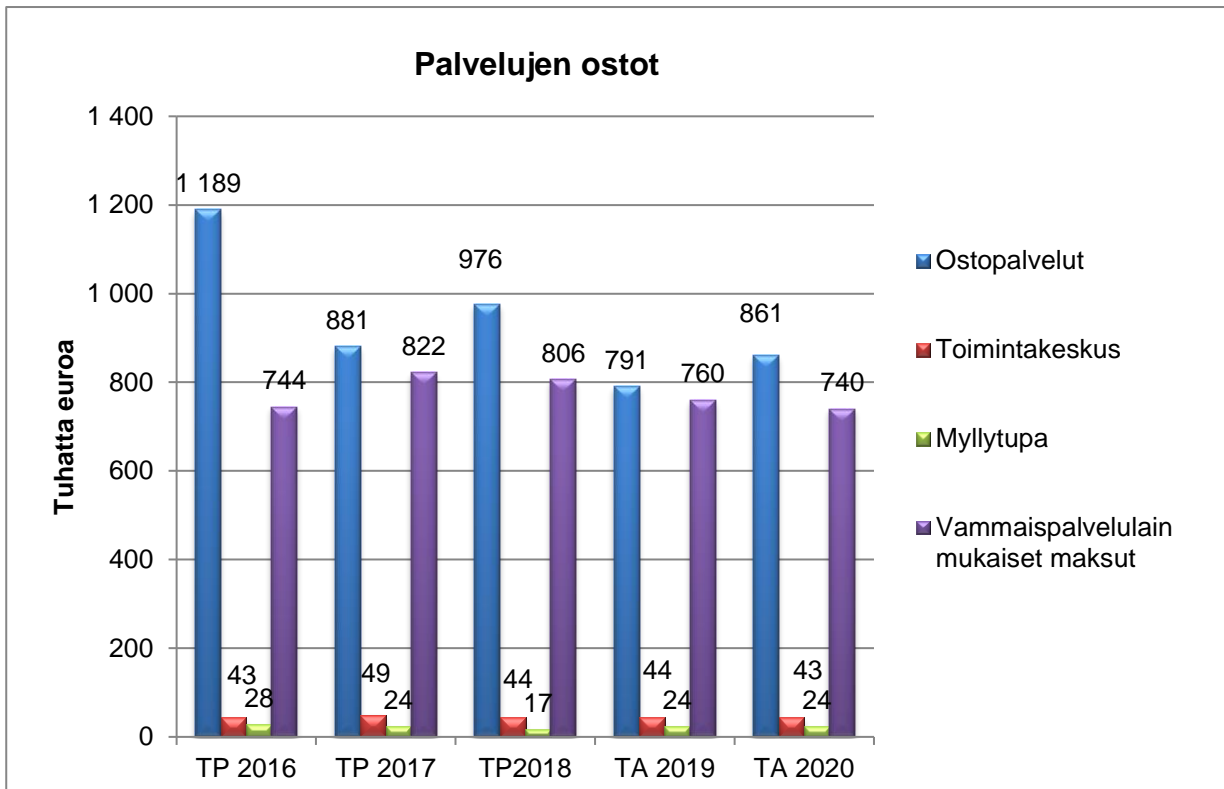
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Palveluseteli vammaisten henkilökohtainen apu	Palvelusetelin sääntökirja, muut asiakirjat. Palvelun tuottajaksi hakeutuminen ja tuottajien valinta. Perehdytys setelin käyttöön.	Palveluseteli henkilökohtaisen avun palveluihin 1.4.2020 alkaen.
2. Palvelujen joustaminen ja asiakkaiden hoito oikeassa paikassa oikeaan aikaan	Yksilölliset tarpeet palveluja suunniteltaessa ja toteuttaessa. Hoidon ja huolenpidon porrastus asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti.	Palvelupäätösten määrä.
3. Omavalvontasuunnitelmien mukainen laadukas palvelu	Omavalvontasuunnitelmien päivittäminen. Henkilöstön täydennyskoulutus.	Toteutuneet päivitykset. Koulutusten määrä.

4. Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön määrä on 34. Edellisen lisäksi fysioterapeutin työnkuvasta käytetään vammaisten palveluihin 12 %. Henkilöstön määrässä ja rakenteessa ei tapahdu muutoksia. Vastuualueen sisällä tehdään asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti henkilöstön työnkuvien tarkennuksia ja/tai muutoksia.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-4 630 451	-4 378 870	-4 261 440	-4 245 000	-4 110 000
Toimintatulot	480 139	394 500	396 440	385 000	360 000
Toimintakate	-4 150 312	-3 984 370	-3 865 000	-3 860 000	-3 750 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	31	33	33	33	33
Henkilöstömenot €	-1 802 066	-1 654 280	-1 668 390	-1 670 000	-1 670 000
Muutos %	-20,3	-8,2	0,9	0,1	0
Palvelujen ostot €	-2 185 984	-2 212 570	-2 090 990	-2 220 000	-2 300 000
Muutos %	17,5	1,2	-5,5	1,3	3,6
Toimintakate €/asukas	-563	-535	-532	-539	-532

2.2.8. VASTUUALUE: IKÄIHMISTEN PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Ikäihmisten palveluiden tehtävänä on tarjota ikääntyneille mahdollisuus terveeseen ja täysipainoiseen elämään tukemalla heidän hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta. Ikäihmisten palvelut sisältävät kuntouttavat ja kotiin tarjottavat palvelut, palveluasumisen, laitoshoidon, omaishoidon, veteraanikuntoutuksen ja veteraanien kotona asumista tukevat palvelut.

lääkään asiakkaan tarvitsemat palvelut perustuvat palvelutarpeen arviointiin. Hoidon porrastuksen myötä tavoitteenä on oikea ja asianmukainen palvelu ja hoito ikäihmisten hoitoketjussa.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Kotiin tarjottavien palvelujen kehittäminen siten, että hoito ja huolenpito toteutuvat ensisijaisesti asiakkaan kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa. Kotona asumista ja omatoimista pärjäämistä tuetaan voimavarakeskeisellä kuntouttavalla työotteella ja moniammatillisella kuntoutuksella sekä teknologisten ratkaisujen avulla. Kevyemmässä palvelutarpeessa olevat asiakkaat ohjataan omaehtoiseen, yksityisten palveluntuottajien tai kolmannen sektorin palvelujen piiriin. Asumispalveluja kehitetään keveämpiin asumisen ratkaisuihin palvelurakennesuosittelun mukaisesti.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Kotona asumisen turvallisuuden ja kotona asumista tukevien toimintaedellytysten kehittäminen	Kuntoutuksen kehittäminen yhteistyössä kaikilla hoidon porrastuksen tasoilla. Teknologian käyttöönoton laajentaminen kotiin tarjottavissa palveluissa	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä Kuntoutuksen toimintamalli laadittu moniammatillisen kuntoutustyöryhmän toimesta ja malli käytöön otettu. Uusien teknologiaratkaisujen käyttöönottojen määrä
2. Kotihoidon toiminnan kehittäminen kustannustehokkaasti ja resurssien entistä parempi ja asiakaslähtöisempi kohdentaminen ja hyödyntäminen.	Esimiestyön uudelleen organisointi. Kotihoidon palvelusetelin käyttöönotto. Ikäihmisten palveluohjauksen synkronointi keskitetyn palveluneuvonnan kanssa	Kotihoidon kustannukset/välittömien asiakastuntien määrä Jaettujen kh:n palvelusetelien lkm Yhteydenottojen määrä palveluohjaukseen keskitetyn palveluneuvonnan kautta/suoraan
3. Vanhusten asumispalvelujen kehittäminen palvelurakennesuosittelun mukaisesti	Keveämpien asumispalveluratkaisujen kehittäminen (palveluasuminen ja lyhytaikainen kuntouttava palveluasuminen, yhteisöasuminen sekä perhehoito) laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen sijaan	Asiakkaiden määrä tehostetussa palveluasumisessa, palveluasumisessa ja laitoshoidossa suhteessa palvelurakennesuosituksiin (indikaattorina 75-vuotta täyttäneet) Perhehoidon piirissä olevat asiakkaat

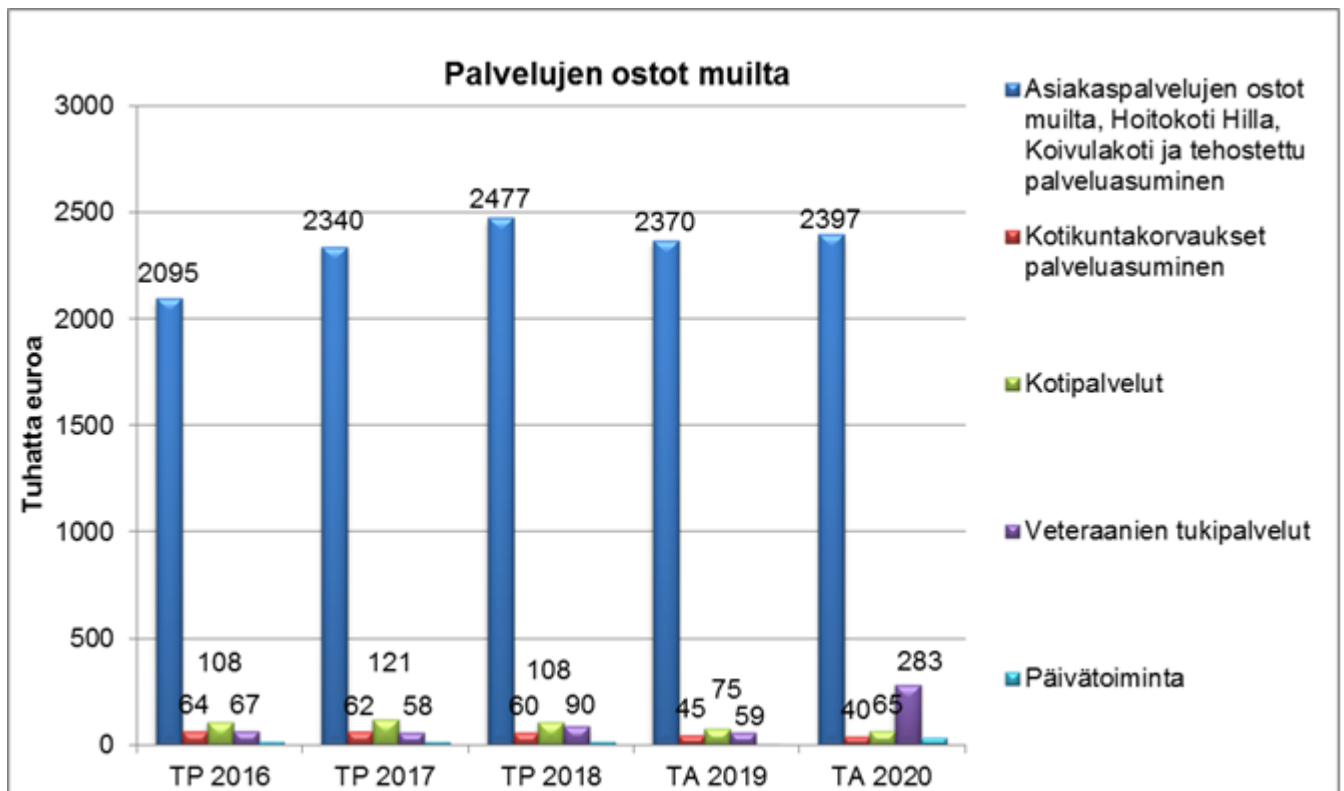
4. Henkilöstösuunnitelma

Kun tavoitellaan kotona asumista mahdollisimman pitkään ja kotona hoidettavat ovat entistä huonompikuntoisia, todennäköistä on, että kotihoidon työmäärää kasvaa ja näin ollen riittävät henkilöstöresurssit tulee turvata. Kotihoidon palvelusetelin käyttöönoton toteutuessa, tavoitteena on sijaisten tarpeen väheneminen. Vallitseva hoitoalan työntekijäpula näkyy kotihoidon arjessa, vakinaiset toimet on saatu vielä täytettyä, mutta kiinnostus hakeutua kotihoitoon näyttää koko ajan hiipuvan. Huolestuttavaa on, että ikäihmisten vastuualueen työntekijöiden keski-ikä on runsaat 51 vuotta, osa-aikaratkaisuja jaksamisen tueksi joudutaan tekemään entistä enemmän ja viiden vuoden sisällä vastuualueen noin 20 työntekijää on eläköitymässä. Oppisopimus-koulutukseen on ollut kiinnostusta ja sen vuoksi koulutuksen suunnittelu tulee käynnistää.

Kotihoidon esimiestyötä organisoidaan siten, että apulaisosastonhoitajalle siirtyy vastuu arjen toiminnan ylläpitämisestä ja osastonhoitaja keskittyy enemmän toiminnan kehittämiseen, henkilöstön tukemiseen ja uusien toimintatapojen käyttöönoton varmistamiseen, seurantaan, valvontaan ja arviointiin.

5. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-9 758 678	-9 567 860	-9 980 940	-9 920 000	-9 850 000
Toimintatulot	1 048 300	846 400	1 525 940	1 480 000	1 450 000
Toimintakate	-8 710 378	-8 721 460	-8 455 000	-8 440 000	-8 400 000

6.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	57	58	58	58	58
Henkilöstömenot €	-3 285 206	-2 792 230	-2 842 430	-2 840 000	-2 840 000
Muutos %	-49,6	-15,0	1,8	-0,1	0
Palvelujen ostot €	-3 090 974	-3 074 420	-3 340 940	-3 330 000	-3 300 000
Muutos %	-7,8	-0,5	8,6	-0,3	-0,9
Palveluseteli	-1 946 396	-2 615 000	-2 399 400	-2 700 000	-2 900 000
Muutos %	0	34,4	-8,2	12,5	7,4
Toimintakate €/asukas	-1 181	-1 171	-1 163	-1 179	-1 191

2.3. TEKNISET PALVELUT VASTUUALUE

1. Toiminta-ajatus

Maankäytön palveluihin sisältyy kaupungin maaomaisuuden hallinta, maankäytön suunnittelu ja kaavoitus sekä rakennusvalvonta.

Kunnallistekniikka vastaa liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden yllä- ja kunnossapidosta sekä niiden rakennuttamisesta.

Toiminta-ajatuksena on tuottaa kuntalaisille mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti laadukkaat maankäytön ja kunnallistekniikan palvelut. Asiakslähtöisyys, suunnitelmallisuus, laatu ja taloudellisuus ohjaavat koko organisaation toimintaa. Oman palvelutuotannon kilpailukykyä verrataan säännöllisesti yksityisen vastaavaan palvelutarjontaan.

Ostopalveluina tuotetaan ympäristönsuojelu- sekä palo- ja pelastustoimen tehtävät.

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kemijärven kaupungin väestön ikääntyminen ja asukasmäärän vähentyminen aiheuttaa haasteita myös tekniselle palvelualueelle etenkin maankäytön suunnittelulle. Positiivisena toimintaympäristön muutoksena voidaan pitää mahdollisen biosellutehdasinvestoinnin toteutumista ja matkailuelinkeinon lisääntymistä tunturi-kohteiden lisäksi myös keskustaaajaman osalta. Kaava- ja tonttisuunnittelussa otetaan entistä enemmän huomioon nämä toimintaympäristön muutokset.

Kunnallistekniikan osalta myös väestön ikääntyminen, asukasmäärän vähentyminen ja mahdollinen tehdasinvestointi ovat jo välillisesti vaikuttaneet mm. katujen rakentamisiin ja kunnossapitoon sekä aluesuunnitteluun. Ikääntynyt väestö huomioidaan yhä paremmin mm. lähiliikunta-alueiden suunnittelemisessa. Matkailua edistävässä virkistys-, reitti- ja yleisten alueiden hankesuunnittelussa pyritään mahdollisimman tiiviiseen yhteistyöhön elinkeinopalvelujen ja naapurikuntien kanssa. Oman kaluston käyttöasteita lisätään.

Vuoden 2019 voimaan astunut uusi yksityistielaki pienentää kuntien roolia yksityistieasioissa ja samalla asettaa kunnille uusia haasteita etenkin avustuskriteerien tiukkenemisten osalta. Kevään 2020 aikana tuodaan toimielimille uudet yksityistieavustuskriteerit päätettäväksi.

Kemijärven kaupungin osalta on laadittu säästösuunnitelma v. 2019 - v. 2022. Myös tekniselle palvelualueelle on laadittu vuosittainen säästöohjelma toimenpiteineen. Toimintakulut jäädytetään pääosin v. 2019 tasolle paitsi säästökohdeissa budjetti pienenee. Lisäksi seuraavana kolmena vuonna investoinnit pienenevät 100 000 euroa vuodessa verrattuna v. 2019 budjettiin.

3. Toiminnan painopistealueet

Toiminta painottuu palvelutuotannon tehostamiseen niin, että säästötavoitteet saavutetaan. Palvelun laatu pysyy pääsääntöisesti nykyisellä tasolla kuitenkin niin, että joissakin tapauksissa em. toimintaympäristön muutoksista ja säästötavoitteista johtuen laatua voidaan erikseen päätettäessä alentaa. Käyttötalousvaroja vähennetään hieman katujen, puistojen, liikuntapaikkojen kunnossapitopalveluissa sekä kaavoituksessa. Toimintoja tehostetaan ja keskitytään todellisten palvelutarpeitten täyttämisiin.

Oma pienentynyt konekalusto keskittyy avaintehtäviin ja yksityisen osuus kasvaa kone- ja urakointipalvelujen tuottamisessa. Myös yksityisteiden kokonaisavustussummaa hieman pienennetään. Asiantuntijapalveluita käytetään jatkossa vähemmän.

Henkilökunnan luonnollisen poistuman myötä pyritään myös saavuttamaan säästöjä, jolloin uusia työntekijöitä ei välttämättä palkata eläkkeelle jäävien tilalle.

Tiukkenevan talouden myötä yhä enemmän tulee kiinnittää huomiota myös kilpailutusmenetelmiin. Palvelutuotannon tarvekartoituksia ja inventointeja täsmennetään.

Säästötavoitteista huolimatta kaupungin kunnallistekninen infra tulee säilymään kohtuullisella tasolla niin, että korjaus velkaa voidaan pienentää hankesuunnitelman mukaisesti. Ennakoivalla kunnossapidolla vähennetään myös tulevia korjaustarpeita.

Yhteistyötä naapurikuntien kanssa tiivistetään mm. kartoittamalla yhteisiä hankkeita ja henkilöstöresursseja. Oman henkilökunnan osaamista edelleen kehitetään lähinnä koulutuksien avulla. Eläkkeelle jäävien hiljainen tietopääoma hyödynnetään ennen eläkkeelle siirtymistä.

Keskustan maankäytön suunnitelmallinen kehittäminen jatkuu. Kemijärven houkuttavuutta asuinpaikkana lisätään tonttitarjontaa edelleen kehittämällä ja markkinointia lisäämällä. Hyvää yhteistyötä elinkeinopuolen kanssa tehdashankkeen maankäytön osalta jatketaan.

Tonttivarannon osalta houkuttelevimpien tonttien osalta ne laitetaan yleiseen myyntiin, esim. huutokaupat.com sivuston kautta.

4. Talouden tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-3 192 161	-3 174 090	-2 984 260	-2 970 000	-2 930 000
Toimintatulot	1 443 468	1 070 280	944 260	940 000	920 000
Toimintakate	-1 748 693	-2 103 810	-2 040 000	-2 030 000	-2 010 000

*TP2018 ja TA2019 luvut ovat TA2020 organisaation mukaiset.

5.Toiminnan tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	14	14	13	13	13
Henkilöstömenot €	-786 210	-793 420	-771 870	-775 000	-775 000
Muutos %		0,9	-2,7	0,3	0
Palvelujen ostot €	-1 557 042	-1 499 940	-1 541 220	-1 520 000	-1 530 000
Muutos %		-3,6	2,7	-1,4	0,7
Toimintakate €/asukas	-236	-282	-281	-284	-285

TP2018 ja TA2019 luvut ovat TA2020 organisaation mukaiset (ilman teknisen palvelualueen johtamiskustannuksia)

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1. Alihankinnan kehittäminen	Alihankintasopimusten päivittäminen ja ajanmukaistaminen Kumppanuuksverkoston kehittäminen	Alihankintaprosentti
2. Tehokkuuden, kustannusten, hinnan ja palvelutason seuranta	Asiakastytyväisyyskyselyt, esim. ikääntyneet Yksikköhintavertailut	Yksikköhinta-, käyttöaste- ja asiakastytyväisyystavoitemittarit

3.	Puistojen, liikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden sekä reittien suunnitelmallinen kehittäminen.	Puistojen käyttö- ja hoitosuunnitelman päivittäminen. Ylläpidon keskittäminen. Vähemmän käytössä olevien kohteiden poistaminen Ikääntyvän väestöpohjan ja matkailun huomioiminen.	Hoitosuunnitelman toteutuminen Yhteiset kehittämistavoitteet elinkeinoyksikön ja peruspalvelujen kanssa.
4.	Yksityisteiden hoidon kehittäminen	Yksityistielakimuutoksen soveltaminen käytäntöön.	Yksityistieselvitys sisältäen toimenpide-ehdotukset.
5.	Ulkoilureittien ja taukopaikkojen kehittämishanke. Kelkkareittien kehittämishanke.	Yhteinen ulkoilureittiselvitys elinkeinoyksikön kanssa. Yhteiset kelkkareittihankkeet naapurikuntien kanssa. Yhdenmukainen kelkkareittisuunnittelu ja toteutus	Ulkoilureittien kehittämishanke. Ajantasaiset kelkkareittisuunnitelmat
6.	Riittävä liike- ym. tonttien saata- vuus:	Aktiivinen maanhankinta keskusta-alueella myös muut maanhankintakeinot kuin vapaaehtoiset maakaupat strategisilla alueilla.	Tonttivaranto
7.	Kaavoitushankkeiden osalta ei tapahdu etenemistä vähentyneistä resursseista johtuen. Pääpaino kaavoituksen osalta Patokankaan alueen kehittämisessä yhdessä elinkeinotoimen kanssa.	Patokankaalle Master Plan Forestin ekoteollisuuspuistosta sekä mahdolliset kaavamuutokset alueen kehittämiseksi. Keskustan ja Isokylän yleiskaavan loppuun saattaminen.	Toteutuma
8.	Sähköisiä ohjelmia lisätään palvelutuotannossa; mm. maanvuokralaskutus ja maaomaisuuden hallinta	Tarpeellisten ohjelmien hankinta, käyttökoulutus ja käyttöön otto	Toteutuma
9.	Louhi kuntapalvelimen kaavasisällön täydentäminen	Kaavamääräykset viedään sovelukseen	Toteutuma-aste
10.	Tonttien myynnin tehostaminen	Houkuttelevien tonttien myynti esim. huutokaupat.com sivuston kautta	Mydyt tontit

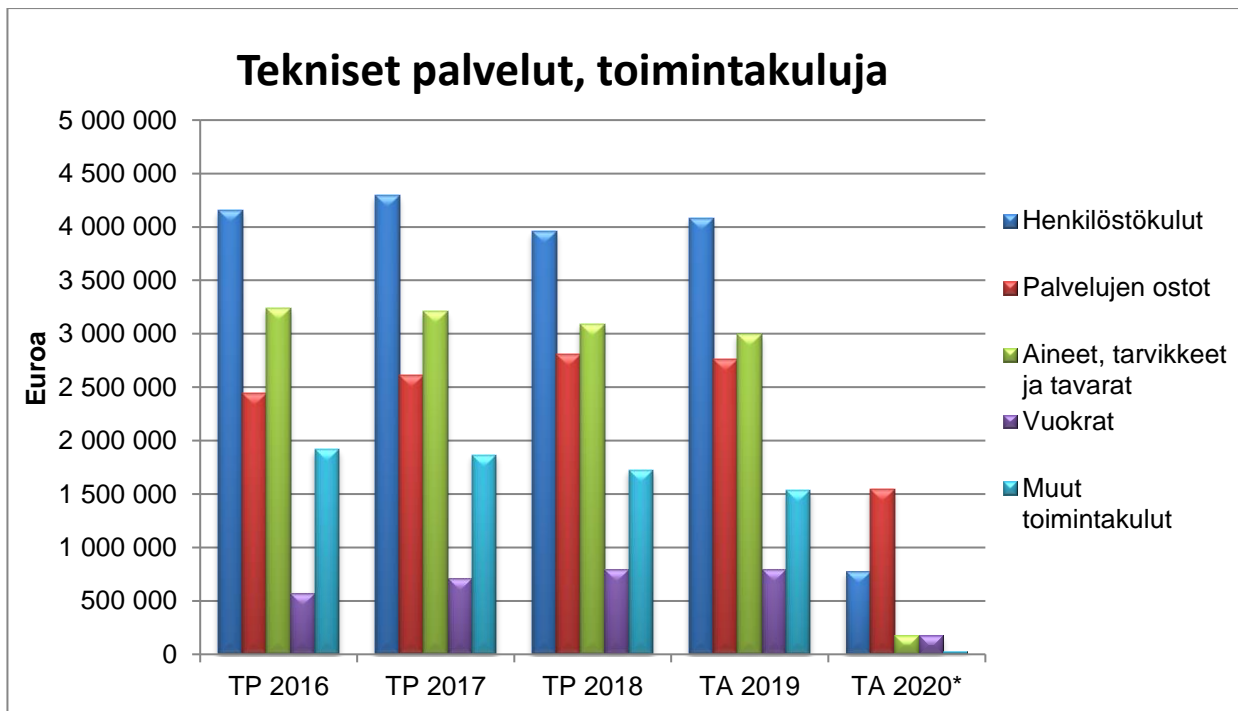
6. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Palvelualueen sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet. Esimiehet vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista sekä ohjaavat ja valvovat alaitensa toimintaa.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan työpaikkakokouksissa. Lautakunnat valvovat, että palvelualue toimii vahvistetun talousarvion ja kaupunginvaltuuston ja – hallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunta saa raportteja ja tiedonantoja palvelualueen toiminnasta ja ajankohtaisista asioista.

Riskien hallinta:

Riskien hallinnan apuna käytetään riskianalyseja ja mahdollisimman tarkkaa ennakkosuunnittelua. Talousriskejä ennaltaehkäistään avainhenkilöstön kustannusseurannan ja – laskennan osaamisen kehittämällä.

*tila-, laitoshuolto- ja ruokahuoltopalvelut eivät sisälly teknisiin palveluihin TA-vuodesta 2020 alkaen.

2.4. KEMIJÄRVEN TILAPALVELUT LIIKELAITOS

1. Toiminta-ajatus

Kemijärven kaupungin Tilapalvelut Liikelaitos on kaupungin kirjanpidosta eriytetty yksikkö. Liikelaitoksen toiminta rahoitetaan kohderahoitusperiaatteella.

Vastaamme rakennusomaisuuden kehittämisestä ja ylläpidosta sekä hyvästä vuokrausasteesta. Lisäksi vastaamme kaupungin investointiohjelmiin liittyvien kohteiden rakentamisesta ja peruskorjauksista kaupunginvaltuuston hyväksymän investointiohjelman mukaisesti. Sen lisäksi vastaamme kaupungin ruokapalveluista sekä laitoshuoltopalveluista.

Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, jotka ovat sekä käyttötalouden että investointien osalta sidottu tuloarvioin ja määrärahoihin talousarvioon sekä tehtäviin joiden menoihin ja tuloihin ei rahoituseriä lukuun ottamatta osoiteta määrärahaa tai tuloarvioita.

Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista. (Kuntaliitto 2016).

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Toimintaympäristössä haasteita on tuonut heikko kuntatalous. Tämä on näkynyt jo aiemmin palvelualueen toiminnassa taloudellisten resurssien supistumisena ja osittain palvelutason heikkenemisenä.

Myönteiset merkit elinkeinotoiminnan vahvistumisesta ja työttömyyden parantaminen asettaa haasteita tekniselle palvelualueelle mm. terveellisten ja turvallisten toimitilojen järjestämiselle lisääntyville palveluille. Suurhankkeiden realisoituminen tuo työtehtäviä ja investointitarpeita liikelaitoksen toimintaan.

Kaupungin omistamien kiinteistöyhtiöiden sekä kaupungin suorassa omistuksessa olevien kiinteistöjen omistukseen, huoltoon ja ylläpitoon liittyvät tehtävät ovat talousarviovuonna samassa organisaatiossa.

Aiempien vuosien investointien siirrot aiheuttavat investointien kumuloitumista tuleville vuosille tai vaihtoehtoisesti joistain palveluista luopumista. Peruskorjausinvestointien siirtyessä korjausvelan määrä ja korjauskustannukset kasvavat nopeasti.

3. Toiminnan painopistealueet

Toimivien ja laadukkaiden palvelujen saamiseksi toiminnassa pyritään suunnitelmalliseen ja ennakoivaan toimintaan. Eri vastuualueille tehtyjen ja tehtävien toimenpideohjelmilla ja ohjelmien päivityksillä päästään suunnitelmalliseen toimintaan ja tätä myötä parempaan palvelutasoon. Palvelujen kehittämisessä jatketaan sähköisten palvelutarjonnan laajentamista sekä sähköisen asioinnin ja tiedonhallinnon kehittämistä.

Olenainen painopiste on kaupungin toimitilojen säilyttäminen kohtuullisessa kunnossa ja kertyneen korjausvelan vähentäminen pitkällä tähtäimellä sekä ennakoiva huoltotoiminta. Toimitiloille on laadittu pitkän tähtäimen ohjelmat, joiden mukaan toimitaan resurssien puitteissa. Tilojen yllä- ja kunnossapitokorjausten oikea-aikaisuus ja korjausmenetelmien valinta ovat toimintaympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden kannalta tärkeitä tekijöitä. Säästövaatimusten takia tehdyt korjausten siirtämiset tulevat myöhemmässä vaiheessa maksamaan huomattavasti enemmän. Pitkän tähtäimen ohjelmille haetaan laajapohjainen sitoutuminen. Ohjelmia laajennetaan kattamaan koko kaupungin toimintaympäristöä, ja tällä tavoin vastataan kaupunkistrategian määrittelemiä tavoitteisiin. Kiinteistökannan ikärakenne ja riittämättömät investoinnit ovat suurimpia taustasyitä sisäilmaongelmille, sisäilmaongelmien korjaaminen on taloudellisesti paljon raskaampaa kuin

ennakoivat huoltotoimenpiteet ja resursseja tulisi lisätä ennakkointiin aiemmin kuin pakollisiin korjauksiin myöhemmin.

Talousarviovuoden ja seuraavan suunnitteluvuoden tärkein investointihanke on kouluverkkopäätöksen edellyttämät investoinnit. Kaupungin 2 valmistuskeittiötä ovat elinkaarensa lopussa, ja suunnitteluvuosina selvästi kaupungin käyttötalouteen säästöä tuova investointi on monitoimikeittiön rakentaminen. Talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien investointitarve on toimitilojen osalta noin 4 miljoonaa euroa/vuosi. Tarkasteluun otetaan myös vaihtoehtoisia rahoitus- ja omistajuusmalleja.

Kaupungin kiinteistöomaisuuden, kiinteistöjen vuokraustoiminnan ja tiloihin liittyvien tukipalvelujen siirtymisellä tilaliikelaitokseen tuo tuottavuutta kustannusten oikealla kohdentamisella ja kannattavuusperiaatteella.

Sisäisen vuokran ensisijainen tehtävä on, että kuntalaiset saavat palvelunsa asianmukaisilla tilaresursseilla tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuina eli sisäiset vuokrat käytetään tilojen ylläpitoon ja kehittämiseen. Tilojen siirtyessä liikelaitokseen hallintokuntien maksamat sisäiset vuokrat kaupungin toimitilojen osalta tulevat kohdistumaan tiloihin myös pääomavuokran osalta, kun se kaupungin nykyisessä mallissa on mennyt kaupungin yleiseen kulutukseen. Pääomavuokra käsittää rakennuksille määritellystä korkotuottovaatimuksesta sekä korjausvastikkeesta. Eli ajan myötä pääomavuokralla rahoitetaan peruskorjaus- ja uudisrakennusinvestoinnit.

Talousarviovuoden pääomavuokra on 2,46 M€ joka on 4,94 €/h-m²/kk. Otanta 17 Suomen kaupungin pääomavuokrista vuonna 2014 antaa keskimääräiseksi pääomavuokraksi rakennuskustannus-indeksillä korjattuna 7,51 €/m²/kk (lähde Trellum Oy). Ero selittyy rakennusten paremmasta kunnosta sekä omistajan korkotuottovaatimuksesta.

Toimitilojen keskimääräinen sisäinen vuokra (rakennuksen ylläpito-+ pääomavuokra) talousarviovuonna on 10,47 €/m². Ylläpitovuokrassa energiakustannukset ja hallinnon kustannukset ovat keskimääräistä korkeammat verrattuna valtakunnan vastaaviin kuluihin. Kunnossapitotoissa kustannukset ovat keskiarvoa pienemmät, mikä tulee näkymään tulevaisuudessa nopeammin heikkenevänä rakennuskantana.

Kokonaisuudessaan hallintokunnilta talousarviovuonna perittävä sisäinen vuokra on 5,8 M€ (vuonna 2018 yhteensä 6 M€).

4. Talouden tunnusluvut	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-8 839 470	-8 580 000	-8 260 000
Toimintatulot	11 389 470	11 130 000	10 810 000
Toimintakate	2 550 000	2 550 000	2 550 000

5.Toiminnan tunnusluvut	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakin.virat ja toimet 31.12.	50	47	47
Henkilöstömenot €	-2 332 750	-2 263 000	-2 223 000
Muutos %		- 3 %	-2 %
Palvelujen ostot €	-2 246 850	-2 070 000	-1 960 000
Muutos %		-8 %	-5 %
Toimintakate €/asukas	348	331	326

6. Toiminnalliset tavoitteet	Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
1.	Kiinteistöjen kunnan säilyttäminen niukassa kaupunkitaloudessa resurssien puitteissa	Kiinteistöohjelman päivitys. Pitkän tähtäimen korjaussuunnitelman laatiminen	Ohjelmien toteutuminen. Korjausvelka M€ Kuntoluokka
2.	Hallittu luopuminen käytöstä poistetuista ja käytöstä poistuvista kiinteistöistä	Purkusuunnitelman tekeminen	Tyhjien kiinteistöjen käyttökustannukset (€)
3.	Digitalisaation hyödyntäminen tilapalveluissa	Automatiikan modernisointi	Energian säästö (MWh) Vahinkojen estäminen (kpl)
4.	Henkilöstöresurssien joustava, ennakoiva ja tehokas käyttö	Henkilömitoituksien oikea käyttö Varmistamme palveluiden joustavuuden ja reagoimme nopeasti tarvittaviin korjauksiin. Ikäjohtaminen	Tehokkuus m ² / t , €/ t Prosessit Suunnitelmat Kalenterit Yhteistyö työterveyshuolto
5.	Palveluiden tuottaminen asiakaslähtöisesti, tarvelähtöisesti ja laadukkaasti jatkuvan parantamisen mallilla	Kehittäminen yhteistyössä asiakas- ja sidosryhmien kanssa	Tyytyväisyyskartoitus Lähiruoka käyttöaste %
6.	Uudistamme ja hyödynnämme käytettävissä olevan tietotekniikan innovaatiot tehokkaasti	Versiopäivitykset ajallaan Varmistetaan olemassa olevien järjestelmien osaaminen ja varautuminen	Tuotannon ohjaus Laadun varmistus Jäljitettävyys

7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Liikelaitoksen sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet. Esimiehet vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista sekä ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan työpaikkakokouksissa. Johtokunta valvoo, että liikelaitos toimii vahvistetun talousarvion ja kaupunginvaltuuston – ja hallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Johtokunta saa raportteja ja tiedonantoja liikelaitoksen toiminnasta ja ajankohtaisista asioista.

Toiminnan riskit talousarviovuonna

Tilaliikelaitoksen toiminnan riskinä ovat omistajaohjauksen linjaukset. Infrastruktuurin toiminnan häiriöt, äkilliset ja ennalta arvaamattomat kiinteistöihin liittyvät ongelmat, omaisuusriski, korjausvelka ja sisäilmaongelmat ovat riskinä tilojen käyttäjille. Käytössä olevat selvästi korjaustarpeessa olevat rakennukset ovat omiaan tuomaan äkillisiä korjaustarpeita. Kaupunginvaltuuston päätökset varhaiskasvatuksen ja opetuksen keskitämisestä keskusta alueelle pienentää kiinteistöriskiä tuntuvasti.

3. TULOSLASKELMAOSA

3.1. KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA sis. kaupunki + liikelaitos (ULKAINEN)

TP2018 Kaupunki	TA2019 Kaupunki	TPE 2019 Kaupunki		TA2020 Kaupunki (yht)	TA2021 Kaupunki (yht)	TA2022 Kaupunki (yht)
			Toimintatuotot			
3 097 948	2 511 890	2 650 000	Myyntituotot	3 295 370		
2 740 170	2 653 300	2 800 000	Maksutuotot	2 872 590		
796 912	698 430	600 000	Tuet ja avustukset	676 210		
2 298 905	2 225 970	2 350 000	Vuokratuotot	2 249 340		
548 203	298 030	300 000	Muut tuotot	35 800		
9 482 138	8 387 620	8 700 000	Toimintatuotot yhteensä	9 129 310	8 904 800	8 684 500
			Toimintakulut			
-27 916 416	-27 272 590	-27 250 000	Henkilöstökulut	-26 244 910		
-26 412 591	-24 829 080	-26 170 000	Palvelujen ostot	-27 034 360		
-4 720 418	-4 432 650	-4 690 000	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 969 080		
-4 233 021	-4 930 010	-4 200 000	Avustukset	-4 873 270		
-993 061	-986 000	-900 000	Vuokrat	-1 078 590		
-336 152	-65 680	-280 000	Muut kulut	-58 100		
-64 611 659	-62 516 010	-63 490 000	Toimintakulut yhteensä	-63 258 310	-62 309 800	-61 399 500
-55 129 521	-54 128 390	-54 790 000	Toimintakate	-54 129 000	-53 405 000	-52 715 000
29 446 429	30 366 000	28 966 000	Verotulot	29 620 000	30 125 000	30 544 000
25 357 084	24 896 500	25 221 500	Valtionosuudet	26 350 000	26 150 000	25 850 000
			Rahoitustuotot ja kulut			
423 048	411 000	400 000	Korkotuotot	420 000	420 000	420 000
1 717 634	1 499 000	1 650 000	Muut rahoitustuotot	1 650 000	1 670 000	1 670 000
-233 650	-291 000	-250 000	Korkokulut	-290 000	-290 000	-290 000
-400 429	-380 000	-400 000	Muut rahoituskulut	-380 000	-400 000	-400 000
1 506 603	1 239 000	1 400 000	Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	1 400 000	1 400 000	1 400 000
1 180 595	2 373 110	797 500	Vuosikate	3 241 000	4 270 000	5 079 000
-2 418 516	-2 360 440	-2 660 000	Poistot ja arvonalentumiset			
			Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-2 325 300	-2 190 900	-2 120 500
0	0	0	Arvonalentumiset			
	600 000	600 000	Satunnaiset tuotot ja kulut yht.			
-1 237 921	612 670	-1 262 500	Tilikauden tulos	915 700	2 079 100	2 958 500
			Rahastojen muutos			
			Rahastojen vähennys			
-1 237 921	612 670	-1 262 500	Tilikauden yli-/alijäämä	915 700	2 079 100	2 958 500
-1,2	0,6	-1,3	Yli/alijäämä M€ tulos	0,9	2,1	3,0
-4,1	-3,3	-5,4	Yli/alijäämä taseessa M€	-4,5	-2,4	0,6
14,7	13,2	13,7	Toimintatuotot/-kulut %	14,0	14,3	14,1
48,81	101,0	30,0	Vuosikate/poistot %	139,4	195,0	239,6
160,1	84,0	109,2	Vuosikate €/asukas	445,8	596,4	720,4
7 375	7 300	7 300	Asukasmäärä	7 270	7 160	7 050

3.2. KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA sis. kaupunki + liikelaitos (SISÄINEN/ULKOINEN)

TP2018 Kaupunki	TA2019 Kaupunki	TPE 2019 Kaupunki		TA2020 Kaupunki (yht)	TA2021 Kaupunki (yht)	TA2022 Kaupunki (yht)
			Toimintatuotot			
6 556 885	3 810 540	3 850 000	Myyntituotot	6 345 870		
2 740 170	2 653 300	2 700 000	Maksutuotot	2 872 590		
838 230	698 430	650 000	Tuet ja avustukset	676 210		
8 710 803	8 564 110	8 700 000	Vuokratuotot	8 119 570		
2 834 953	2 567 800	2 950 000	Muut tuotot	475 250		
21 681 041	18 294 180	18 850 000	Toimintatuotot yhteensä	18 489 490	18 390 500	18 145 800
			Toimintakulut			
-27 916 416	-27 272 590	-27 250 000	Henkilöstökulut	-26 244 910		
-27 741 578	-26 127 730	-27 770 000	Palvelujen ostot	-28 329 820		
-4 722 133	-4 432 650	-4 690 000	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 975 680		
-4 274 339	-4 930 010	-4 200 000	Avustukset	-4 873 270		
-7 405 324	-7 324 140	-7 400 000	Vuokrat	-6 948 820		
-2 750 771	-2 335 450	-2 330 000	Muut kulut	-2 245 990		
-74 810 561	-72 422 570	-73 640 000	Toimintakulut yhteensä	-72 618 490	-71 795 500	-70 860 800
-53 129 520	-54 128 390	-54 790 000	Toimintakate	-54 129 000	-53 405 000	-52 715 000
29 446 429	30 366 000	28 966 000	Verotulot	29 620 000	30 125 000	30 544 000
25 357 084	24 896 500	25 221 500	Valtionosuudet	26 350 000	26 150 000	25 850 000
			Rahoitustuotot ja kulut			
423 048	411 000	400 000	Korkotuotot	487 500	420 000	420 000
1 717 634	1 499 000	1 650 000	Muut rahoitustuotot	1 650 000	1 670 000	1 670 000
-233 650	-291 000	-250 000	Korkokulut	-357 500	-290 000	-290 000
-400 429	-380 000	-400 000	Muut rahoituskulut	-380 000	-400 000	-400 000
1 506 603	1 239 000	1 400 000	Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	1 400 000	1 400 000	1 400 000
3 180 596	2 373 110	797 500	Vuosikate	3 241 000	4 270 000	5 079 000
-2 418 516	-2 360 440	-2 660 000	Poistot ja arvonalentumiset Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-2 325 300	-2 190 900	-2 120 500
0	0	0	Arvonalentumiset			
	600 000	600 000	Satunnaiset tuotot ja kulut yht.			
762 080	612 670	-1 262 500	Tilikauden tulos	915 700	2 079 100	2 958 500
			Rahastojen muutos Rahastojen vähennys			
762 080	612 670	-1 262 500	Tilikauden yli-/alijäämä	915 700	2 079 100	2 958 500
-1,2	0,6	-1,3	Yli/alijäämä M€ tulos	0,9	2,1	3,0
-4,1	-3,3	-5,4	Yli/alijäämä taseessa M€	-4,5	-2,4	0,6
14,7	13,2	25,6	Toimintatuotot/-kulut %	14,0	14,3	14,1
48,8	101,0	30,0	Vuosikate/poistot %	139,4	195,0	239,6
160,1	84,0	109,2	Vuosikate €/asukas	445,8	596,4	720,4
7 375	7 300	7 300	Asukasmäärä	7 270	7 160	7 050

3.3. KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 2020 (ULKONEN) kaupunki, liikelaitos ja yhteensä

TP2018 Kaupunki	TA2019 Kaupunki	TPE 2019 Kaupunki		TA2020 Kaupunki	TA2020 Liikelaitos	TA2020 Kaupunki (yht)
			Toimintatuotot			
3 097 948	2 511 890	2 650 000	Myyntituotot	2 116 370	1 179 000	3 295 370
2 740 170	2 653 300	2 800 000	Maksutuotot	2 872 590	0	2 872 590
796 912	698 430	600 000	Tuet ja avustukset	676 210	0	676 210
2 298 905	2 225 970	2 350 000	Vuokratuotot	731 880	1 517 460	2 249 340
548 203	298 030	300 000	Muut tuotot	35 800	0	35 800
9 482 138	8 387 620	8 700 000	Toimintatuotot yhteensä	6 432 850	2 696 460	9 129 310
			Toimintakulut			
-27 916 416	-27 272 590	-27 250 000	Henkilöstökulut	-23 912 160	-2 332 750	-26 244 910
-26 412 591	-24 829 080	-26 170 000	Palvelujen ostot	-25 025 350	-2 009 010	-27 034 360
-4 720 418	-4 432 650	-4 690 000	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 373 870	-2 595 210	-3 969 080
-4 233 021	-4 930 010	-4 200 000	Avustukset	-4 873 270	0	-4 873 270
-993 061	-986 000	-900 000	Vuokrat	-879 090	-199 500	-1 078 590
-336 152	-65 680	-280 000	Muut kulut	-46 100	-12 000	-58 100
-64 611 659	-62 516 010	-63 490 000	Toimintakulut yhteensä	-56 109 840	-7 148 470	-63 258 310
-55 129 521	-54 128 390	-54 790 000	Toimintakate	-49 676 990	-4 452 010	-54 129 000
29 446 429	30 366 000	28 966 000	Verotulot	29 620 000	0	29 620 000
25 357 084	24 896 500	25 221 500	Valtionosuudet	26 350 000	0	26 350 000
			Rahoitustuotot ja kulut			
423 048	411 000	400 000	Korkotuotot	420 000	0	420 000
1 717 634	1 499 000	1 650 000	Muut rahoitustuotot	1 650 000	0	1 650 000
-233 650	-291 000	-250 000	Korkokulut	-290 000	0	-290 000
-400 429	-380 000	-400 000	Muut rahoituskulut	-380 000	0	-380 000
1 506 603	1 239 000	1 400 000	Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	1 400 000	0	1 400 000
1 180 595	2 373 110	797 500	Vuosikate	7 693 010	-4 452 010	3 241 000
			Poistot ja arvonalentumiset			
-2 418 516	-2 360 440	-2 660 000	Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-1 038 100	-1 287 200	-2 325 300
0	0	0	Arvonalentumiset			
	600 000	600 000	Satunnaiset tuotot ja kulut yht.			
-1 237 921	612 670	-1 262 500	Tilikauden tulos	6 654 910	-5 739 210	915 700
			Rahastojen muutos Rahastojen vähennys			
-1 237 921	612 670	-1 262 500	Tilikauden yli-/alijäämä	6 654 910	-5 739 210	915 700
-1,2	0,6	-1,3	Yli/alijäämä M€ tulos	6,7	-5,7	0,9
-4,1	-3,3	-5,4	Yli/alijäämä taseessa M€			-4,5
14,7	13,2	13,7	Toimintatuotot/-kulut %	11,5	37,7	14,0
48,81	101,0	30,0	Vuosikate/poistot %	741,1	-345,9	139,4
160,1	84,0	109,2	Vuosikate €/asukas	1 058,2	-612,4	445,8
7 375	7 300	7 300	Asukasmäärä	7 270	7 270	7 270

3.4. KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 2020 (SISÄINEN/ULKOINEN) kaupunki, liikelaitos ja yhteensä

TP2018 Kaupunki	TA2019 Kaupunki	TPE 2019 Kaupunki		TA2020 Kaupunki	TA2020 Liikelaitos	TA2020 Kaupunki (yht)
			Toimintatuotot			
6 556 885	3 810 540	3 850 000	Myyntituotot	2 344 090	4 001 780	6 345 870
2 740 170	2 653 300	2 700 000	Maksutuotot	2 872 590		2 872 590
838 230	698 430	650 000	Tuet ja avustukset	676 210		676 210
8 710 803	8 564 110	8 700 000	Vuokratuotot	731 880	7 387 690	8 119 570
2 834 953	2 567 800	2 950 000	Muut tuotot	475 250		475 250
21 681 041	18 294 180	18 850 000	Toimintatuotot yhteensä	7 100 020	11 389 470	18 489 490
			Toimintakulut			
-27 916 416	-27 272 590	-27 250 000	Henkilöstökulut	-23 912 160	-2 332 750	-26 244 910
-27 741 578	-26 127 730	-27 770 000	Palvelujen ostot	-26 082 970	-2 246 850	-28 329 820
			Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 373 870	-2 601 810	-3 975 680
-4 722 133	-4 432 650	-4 690 000	Avustukset	-4 873 270	0	-4 873 270
-4 274 339	-4 930 010	-4 200 000	Vuokrat	-6 506 510	-442 310	-6 948 820
-7405324	-7 324 140	-7 400 000	Muut kulut	-1 030 240	-1 215 750	-2 245 990
-2 750 771	-2 335 450	-2 330 000				
-74 810 561	-72 422 570	-73 640 000	Toimintakulut yhteensä	-63 779 020	-8 839 470	-72 618 490
-53 129 520	-54 128 390	-54 790 000	Toimintakate	-56 679 000	2 550 000	-54 129 000
29 446 429	30 366 000	28 966 000	Verotulot	29 620 000	0	29 620 000
25 357 084	24 896 500	25 221 500	Valtionosuudet	26 350 000	0	26 350 000
			Rahoitustuotot ja kulut			
423 048	411 000	400 000	Korkotuotot	487 500	0	487 500
1 717 634	1 499 000	1 650 000	Muut rahoitustuotot	1 650 000	0	1 650 000
-233 650	-291 000	-250 000	Korkokulut	-290 000	-67 500	-357 500
-400 429	-380 000	-400 000	Muut rahoituskulut	-380 000	0	-380 000
1 506 603	1 239 000	1 400 000	Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	1 467 500	-67 500	1 400 000
3 180 596	2 373 110	797 500	Vuosikate	758 500	2 482 500	3 241 000
			Poistot ja arvonalentumiset			
-2 418 516	-2 360 440	-2 660 000	Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-1 038 100	-1 287 200	-2 325 300
0	0	0	Arvonalentumiset			
	600 000	600 000	Satunnaiset tuotot ja kulut yht.			
762 080	612 670	-1 262 500	Tilikauden tulos	-279 600	1 195 300	915 700
			Rahastojen muutos			
			Rahastojen vähennys			
762 080	612 670	-1 262 500	Tilikauden yli-/alijäämä	-279 600	1 195 300	915 700
-1,2	0,6	-1,3	Yli/alijäämä M€ tulos	6,7	-5,7	0,9
-4,1	-3,3	-5,4	Yli/alijäämä taseessa M€			-4,5
14,7	13,2	25,6	Toimintatuotot/-kulut %	12	38	14
48,81	101,0	30,0	Vuosikate/poistot %	741	-346	139
160,1	84	109,2	Vuosikate €/asukas	1 058	-612	446
7 375	7 300	7 300	Asukasmäärä	7 270	7 270	7 270

3.5. KAUPUNGIN TULOSLASKELMAN PERUSTELUT (SIS. LIIKELAITOS)

Kemijärven Tilapalvelut liikelaitoksen vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen

	Liikelaitos TA2020	Kaupungin muut tehtävät TA 2020	Yhteensä TA2020
Ulkoisen myynti	2 696 460	6 432 850	9 129 310
Verotulot ja valtionosuudet	0	55 970 000	55 970 000
Henkilöstökulut	-2 332 750	-23 912 160	-26 244 910
Ulkoiset materiaali- ja palveluostot	-4 604 220	-26 399 220	-31 003 440
Liiketoiminnan muut kulut	-211 500	-5 798 460	-6 009 960
Vaikutus kaupungin toimintakatteeseen	-4 452 010	6 293 010	1 841 000
Ulkoiset rahoituserät	0	1 400 000	1 400 000
Vaikutus kaupungin vuosikatteeseen	-4 452 010	7 693 010	3 241 000
Vaikutus kaupungin poistoihin	-1 287 200	-1 038 100	-2 325 300
Vaikutus kaupungin tilikauden tulokseen	-5 739 210	6 654 910	915 700

Toimintatuotot

Toimintatuotot ovat käyttötalousosan kaikkien tulosalueiden toimintatulojen yhteissumma. Tuloslaskelmas-
osassa tuotot on eritelty tulolajitarkkuudella. Myynti- ja maksutuotot kirjataan suoriteperusteisesti tuloksi sille
tilikaudelle, jonka aikana suorite on luovutettu. Tuloista vähennetään ennen tuloslaskelmaan merkitsemistä
mm. myynnin perusteella määräytyvät välilliset verot (esim. arvonlisävero).

**Kemijärven kaupungin ulkoiset toimintatulot ovat 9,1 milj. euroa ja lisäystä 0,7 milj. euroa vuoden
2019 talousarvioon verrattuna.**

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot	9 696 344	9 319 136	9 482 138	8 387 620	9 129 310	8 904 800	8 684 500
myyntituotot	2 667 534	2 490 729	3 097 948	2 511 890	3 295 370		
maksutuotot	3 182 342	3 186 432	2 740 170	2 653 300	2 872 590		
tuot ja avustukset	1 039 792	809 518	796 912	698 430	676 210		
vuokratuotot	2 354 743	2 396 152	2 298 905	2 225 970	2 249 340		
muut toimintatuotot	451 933	436 305	548 203	298 030	35 800		

Toimintakulut

Toimintamenot ovat käyttötalousosan kaikkien tulosalueiden toimintamenojen yhteissumma. Kulut on eritelty
menolajitarkkuudella.

**Kemijärven kaupungin ulkoiset toimintamenot ovat -63,3 milj. euroa. Vuoden 2019 talousarvioon ver-
rattuna menoissa on lisäystä 0,7 milj. euroa.**

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintamenot	-64 771 518	-65 035 212	-64 611 659	-62 516 010	-63 258 310	-62 309 800	-61 399 500
henkilöstökulut	-29 952 883	-31 869 828	-27 916 416	-27 272 590	-26 244 910		
palvelujen ostot	-26 034 025	-24 562 944	-26 412 591	-24 829 080	-27 034 360		
aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 764 936	-4 777 908	-4 720 418	-4 432 650	-3 969 080		
avustukset	-3 011 932	-2 418 562	-4 233 021	-4 930 010	-4 873 270		
vuokrat	-675 801	-907 034	-993 061	-986 000	-1 078 590		
muut toimintakulut	-331 941	-498 934	-336 152	-65 680	-58 100		

Toimintakate

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoja on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Kemijärven kaupungin (sis. liikelaitos) toimintakate on -54,1 milj. euroa, Toimintakate on sama kuin edellisen vuoden 2019 talousarvion toimintakate.

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintakate	-55 075 174	-55 716 075	-55 129 520	-54 128 390	-54 129 000	-53 405 000	-52 715 000

Verotulokohtaan kirjataan kaupungin tulovero, kaupungin osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä veronkantajan tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden verotuloksi. Verovuoden 2018 verotuksessa kertyi kunnallisverotuloja 29,4 milj. euroa ja kuluvana vuonna 2019 ennakoitaan kunnallisverotuloja kertyvän saman verran johtuen verokorttiuudistuksesta ja verotilitysrytmin muutoksesta. osa vuoden 2019 verotuloista tilitetään vasta vuoden 2020 puolella. Vuodelle 2020 budjetoidaan verotuloja 29,6 milj. euroa.

Verotiedot talousarvioon vuodelle 2020 ja suunnitelmavuosille 2021-2022 on laskettu kuntaliiton antamin verotuksellisin ennakkotiedoin.

Verotulokertymäarvio taloussuunnitelmassa on seuraava:

1000 €	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2021
kunnallisvero	23 378	23 640	23 514	23 821	24 600	23 930	24 371	24 748
kiinteistövero	3 956	4 419	4 347	4 326	4 400	4 460	4 460	4 460
yhteisövero	1 208	1 045	1 292	1 298	1 366	1 230	1 294	1 336
yhteensä	28 542	29 105	29 153	29 446	30 366	29 620	30 125	30 544
muutos%	0,6 %	2,0 %	0,2 %	1,0 %	3,1 %	-2,5 %	1,7 %	1,4 %

Valtionosuudet

Tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja –avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Lisäksi valtionosuuksiin kirjataan mahdollinen harkinnanvarainen rahoitusavustus.

Kaupunki on saanut viisi kertaa harkinnanvaraista rahoitusavustusta, viimeksi vuonna 2005. Vuodelle 2019 haettiin harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 1,5 milj. euroa, mutta sitä ei saatu. Vuosille 2020 – 2022 ei ole budjetoitu harkinnanvaraista avustusta.

Kemijärvelle on saatu lukio- ja ammatilliseen koulutukseen harkinnanvaraiset korotukset yksikköhintoihin vuodelle 2012 ja lukioon v. 2013-2019. Perusopetukseen harkinnanvaraista korotusta ei sen sijaan ole saatu. Vuonna 2016 saatiin turvapaikanhakijoiden valmistavaan opetukseen noin 0,5 miljoonaa euroa. Valtionosuudet laskevat väestömäärän pienenemisen myötä myös jatkossa. Valtionosuuskompensaatio loppuvuonna 2019 kiky-sopimukseen liittyen oli n. 325 500 euroa, mikä tilitettiin marras-jolukuun valtionosuustilitysten yhteydessä.

Valtionosuuksien kehitys vuosina 2014-2021

Kemijärvi oli suuri menettäjä vuoden 2014 valtionosuusuudistuksessa, sillä uudistuksen myötä valtionosuudet pienenevät yhteensä 235 euroa/asukas neljän vuoden siirtymäajan kuluessa. Tämä tarkoittaa yhteensä lähes 1,9 miljoonan euron valtionosuuksien pienentymistä suunnittelukaudella. Lisäksi peruspalvelujen kustannusten kattamiseen suunnatun valtionosuuden prosenttiosuus on pienentynyt 25 %:in mikä tarkoittaa

Kemijärvellä vuosittain satojen tuhansien menetystä. Ensi vuodelle on arvioitu valtionosuuksien määräksi 26,4 milj. euroa. Vuonna 2014 valtionosuus sisälsi ammatilliseen koulutukseen saadun valtionosuuden, joka vuodesta 2015 lähtien on mennyt uudelle koulutuksen järjestäjälle; Rovaniemen koulutuskuntayhtymälle.

Kilpailukyky sopimus ja maan hallituksen budjettiriihen vaikutus näkyy verotulojen lisäksi myös kaupungin saamista valtionosuuksissa. Valtionosuudet kasvavat noin 1,1 milj. euroa vuoden 2019 tasoon nähden.

Verotulotasaus

Vuodelle 2012 saatiin verotulotasauksista 3,4 milj. euroa ja vuodelle 2016 4,4 milj. euroa. Kasvua selittää kiinteistöveron poisto verotulotasauksesta vuodesta 2012 eteenpäin ja vuosien 2015-2016 osalta myös vuonna 2014 tehdyn valtionosuusuudistuksen muutokset. Tasausjärjestelmä muuttuu vuonna 2020 ja valtionosuuksia tasataan laskennallisten verotulojen perusteella kahden vuoden viiveellä. Vuodelle 2020 arvioidaan verotulotasauksen kasvavan vuoden 2019 tasosta n. 0,4 milj. euroa. Vuosien 2020-2021 verotulotasauksen arvioidaan olevan 0,3 milj. euroa vuoden 2020 tasoa suurempi.

1000 €	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
verotulotasaus	3,5	3,7	4,5	4,4	4,5	4,4	4,1	4,5	4,8	4,8

Rahoitustuotot

Rahoituksen tuloista ilmoitetaan erikseen korkotulot ja muut rahoitustulot. Korkotuloissa ilmoitetaan antolainoista sekä muista sijoituksista ja talletuksista saadut korkotulot suoriteperiaatteen mukaisesti jaksotettuna.

Tuottoihin sisältyy vuodelle 2020 Itä-Lapin Energian tulouttamaa myyntituottoa 1,5 miljoonaa euroa ja Kemijärven lämmön ja veden kaupungille maksama korkotuotto 0,4 miljoonaa euroa.

Rahoituskulut

Rahoituksen menoista ilmoitetaan erikseen korkomenot ja muut rahoitusmenot. Korkomenoihin kuuluvat pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot suoriteperiaatteen mukaisesti jaksotettuna. Lainojen korkokulut ovat vuonna 2020 noin 0,3 milj. euroa.

Rahoituskuluihin sisältyy Itä-Lapin Energian osakasmaksua 0,4 milj. euroa.

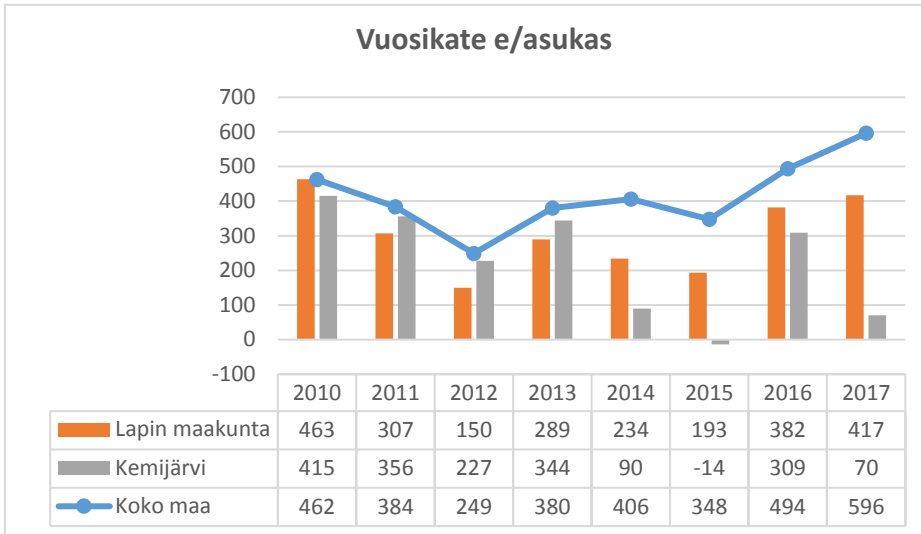
Vuosikate

Vuosikate ilmoittaa, riittääkö kunnan tulo-rahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Kemijärven kaupungin ja liikelaitoksen yhdistetty vuosikate on 3,2 milj. euroa. Vuosikate kattaa vuoden 2020 poistot. Satunnaisia tuloja ei ole budjetoitu, mutta tytäryhtiöiden tuloksesta voi tulla erillistuloutuksia.

Investointimenot ovat vuonna 2020 nettona yhteensä 6,0 milj. euroa. Vuosikate ei riitä investointien nettomenojen kattamiseen talousarviovuonna, eikä suunnitelmavuosina 2021-2022. Vuosikate vuosille 2020-2022 on yhteensä 12,6 milj. euroa ja nettoinvestoinnit yhteensä 16,4 milj. euroa. Investointisuunnitelman tekeminen pitäisi saada paremmalle tasolle tekemällä investointisuunnitelma ja niiden kannattavuuslaskelmat sekä vaikutuslaskelmat käyttötalouden menoihin esim. 10 vuoden ajanjaksolle, tätä tullaan edellyttämään vuonna 2020 aloittavalta tilaliikelaitokselta.

Lähde: Tilastokeskus

Poistot

Poistoina ilmoitetaan poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan.

Tilikauden tulos/ yli-/alijäämä

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen järjestelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Kemijärven kaupungin (sis. liikelaitos) tilikauden tulos on 915 700 euroa vuoden 2020 talousarviossa.

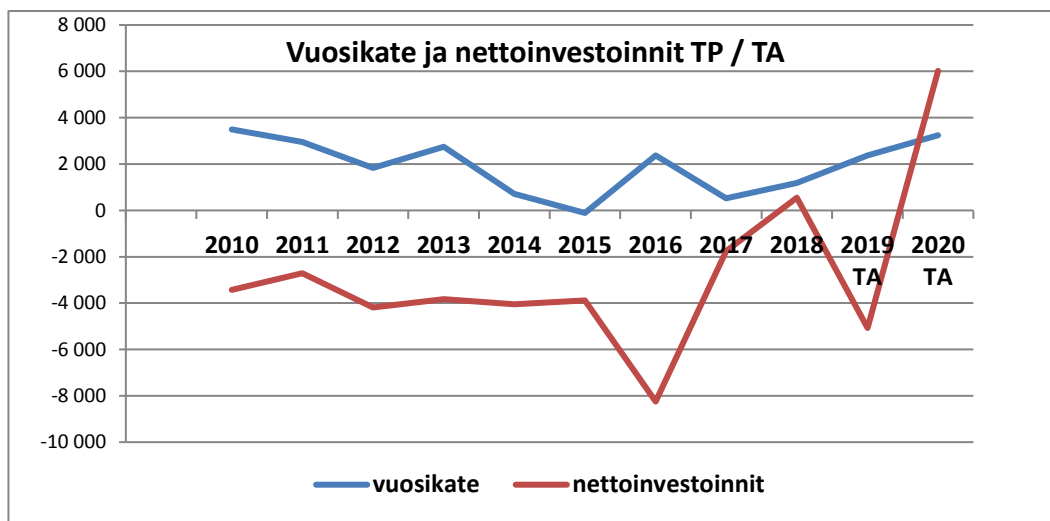
Kaupungin tulos on ollut ylijäämäinen vuosina 2007-2011. Vuosina 2012-2015 tulos on ollut alijäämäinen. Vuoden 2016 tilinpäätös oli ylijäämäinen liiketoimintakaupan johdosta ja kertyneitä alijäämiä saatiin katettua niin, että kaupungin kumulatiivinen alijäämäkertymä oli tilinpäätöksen 2016 mukaan enää -1,0 milj. euroa. Vuosien 2017-2018 tulos oli jälleen negatiivinen ja vuoden 2019 tuloksen arvioidaan tilinpäätösennusteen mukaan olevan -1,7 milj. euroa alijäämäinen. Kumulatiivisia alijäämiä arvioidaan vuoden 2019 lopussa olevan jälleen noin -5,8 miljoonan euron verran.

	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Ali-/ylijäämä	-0,08	-1,99	-2,7	4,2	-1,9	-1,2	-1,3	0,9	2,1	2,9
kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-0,7	-2,0	-5,2	-1,0	-2,9	-4,1	-5,4	-4,5	-2,4	0,6

Talousarvio- ja suunnitelmavuosina 2020-2022 tilikauden tuloksen ennakoidaan muodostuvan ylijäämäiseksi ja kertyneet alijäämät saadaan katettua vuoteen 2023 mennessä.

Talouskehitys 2014-2022

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintakate	-57 831	-55 015	-55 075	-55 716	-55 130	-54 790	-54 129	-53 405	-52 715
Muutos %	5,0	-4,9	0,1	1,2	-1,1	-0,6	-1,2	-1,3	-1,3
Tulorahoitus	57 989	54 270	56 200	56 243	56 310	55 588	57 370	57 675	57 794
Muutos %	1,6	-6,4	3,6	0,0	0,2	-1,3	3,2	0,5	0,2
Vuosikate	711	-110	2 369	527	1 181	798	3 241	4 270	5 079
Yli-/alijäämä	-1 999	-2 730	4 209	-1 844	-1 227	-1 263	916	2 079	2 959
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-2 513	-5 243	-1 034	-2 878	-4 105	-5 368	-4 452	-2 373	586
Nettoinvestoinnit	-4 055	-3 886	8 249	-1 763	555	-4 350	-5 944	-5 654	-4 899
Lainakanta milj. €	32,2	32,6	32,9	34,5	32,7	37,7	42,9	47,4	51,2

4. INVESTOINTIOSA

Kaupunginjohtajan esitys

Investointiosan sitovuus valtuustoon nähden on hankkeen tai hankeryhmään myönnetty nettomääräraha. Määräraha on hankekohtainen, jos kustannusarvio on yli 160.000 € (ilman alv); Muut määrärahat ovat hankeryhmittäin. Kalustehankinnoissa aktivointiraja on 10.000 € (ilman alv).

	Kust.arvio	Aik. käyttö	TA 2020	TA 2021	TS 2022
KAUPUNGINHALLITUS					
Muu kalusto					
Investointimeno			-355 000	-285 000	-180 000
Netto			-355 000	-285 000	-180 000
<i>Hallinto- ja tukipalvelualueen hankkeet</i>			-120 000	-135 000	-65 000
<i>Hyvinvointipalvelualueen hankkeet</i>			-195 000	-110 000	-75 000
<i>Teknisen vastuualueen hankkeet</i>			-20 000	-20 000	-20 000
<i>Liikelayoksen hankkeet</i>			-20 000	-20 000	-20 000
Osakkeet ja osuudet:					
Itä-Lapin Energia					
Investointimeno			-133 500	-133 500	-133 500
Netto			-133 500	-133 500	-133 500
Investointimenot			-488 500	-418 500	-313 500
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ KAUPUNGINHALLITUS			-488 500	-418 500	-313 500
HYVINVOINTILAUTAKUNTA					
Varhaiskasvatuspalvelut					
Investointimeno			-110 000		
Netto			-110 000	0	0
<i>Jyväskylänpuiston päiväkodin irtaimisto</i>			-110 000		
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut					
Investointimeno			-60 000		
Avustus			20 000		
Netto			-40 000	0	0
<i>Kulttuurikeskuksen näyttämön esirippu ja kulissit</i>			-20 000		
<i>Liikuntahallin elektroniset liikuntavälineet</i>			-40 000		
Sairauksien ehkäisy ja hoito					
Investointimeno			-500 000		
Netto			-500 000	0	0
<i>Mammografialaite</i>			-100 000		
<i>Röntgenlaite</i>			-400 000		
			0		
Investointimenot			-670 000	0	0
Investointitulot / avustus			20 000	0	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ HYVINVOINTILAUTAKUNTA			-650 000	0	0

	Kust.arvio	Aik. käyttö	TA 2020	TA 2021	TS 2022
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Maa- ja vesialueet					
Investointimeno			-100 000	-100 000	-100 000
Netto			-100 000	-100 000	-100 000
Kunnallistekniikka					
Katuvalojen uusiminen					
Investointimeno	-1 200 000	-900 266	-100 000	-100 000	-70 000
Netto			-100 000	-100 000	-70 000
<i>Katuvalokeskusten ja valaisinten uusiminen</i>					
Muut liikenneväylät					
Investointimeno			-350 000	-350 000	-400 000
Netto			-350 000	-350 000	-400 000
Kehittämissuun. mukaiset pienet peruskorjaukset:					
<i>Teollisuustie</i>			-80 000		
<i>Varikkotie (osa)</i>			-70 000		
<i>Pienet perusparannukset</i>			-50 000		
Päällysteet:			-150 000	-200 000	-200 000
<i>Kevyen liikenteen päällysteet</i>					
<i>Ajoratojen uudelleen päällytys</i>					
Metsämiehentien peruskorjaus					
investointimeno			-230 000	-200 000	
Netto			-230 000	-200 000	0
Vaaratien peruskorjaus					
Investointimeno			0	0	-200 000
Netto			0	0	-200 000
Kiuaskorventien vesihuollon ja kadun peruskorjaus (loppuosa)					
Investointimeno				-100 000	
Netto			0	-100 000	0
Puistot ja lähiliikuntapaikat					
<i>Leikkipuistojen uusiminen</i>			-50 000	-50 000	-40 000
<i>Puistot, satamat, telarannat, peruskorjaus</i>			-25 000	-25 000	-25 000
Netto			-75 000	-75 000	-65 000
Liikuntapaikat ja ympäristötyöt					
<i>Reitistöjen ja laavujen peruskorjaukset ja opastusten uusiminen</i>					
Investointimeno			-70 000	-30 000	-70 000
Netto			-70 000	-30 000	-70 000
Kemijärven säännöstelyn kehittäminen V2					
Investointimeno			-60 000	-60 000	-60 000
Netto			-60 000	-60 000	-60 000
<i>Pöyliöjärvi, Kemijärven osuus</i>					
Irtaimisto					
<i>Pelastustoimen investointiosuus</i>					
Investointimeno			-30 000	-30 000	-30 000
Netto			-30 000	-30 000	-30 000
Investointimenot			-1 015 000	-1 045 000	-995 000
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ TEKNINEN LAUTAKUNTA			-1 015 000	-1 045 000	-995 000

	Kust.arvio	Aik. käyttö	TA 2020	TA 2021	TS 2022
LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA					
Rakennukset:					
Koulukampus 2019-2021					
Menot	5 360 000	-60 000	-1 900 000	-3 400 000	
=Netto	5 360 000	-60 000	-1 900 000	-3 400 000	0
Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennus					
Menot	-2 500 000	-1 500 000	-1 000 000		
=Netto	-2 500 000	-1 500 000	-1 000 000	0	0
Lapponian korjaus 2019					
Menot			- 250 000	-70 000	-70 000
Pääsisäänkäynnin sähköovi					
Automaatiikan modernisointi					
Lämmönsiirtimien uusiminen (A,B ja D osat)					
Varavoimalaitteiden hankinta					
=Netto			-250 000	-70 000	-70 000
Keskuskeittiö					
Suunnittelu, toteutus	-2 700 000			-100 000	-2 600 000
=Netto	-2 700 000			-100 000	-2 600 000
Uimahalli, uusi					
Suunnittelumääräraha	-12 000 000			0	-200 000
=Netto	-12 000 000			0	-200 000
Peruskorjaukset ja toiminnalliset muutokset					
Menot			-620 000	-600 000	-700 000
=Netto	0		-620 000	-600 000	-700 000
<i>Sisäilmakorjaukset</i>					
<i>-liikuntahallin ilmankostutus ja IV-saneeraus</i>					
<i>-IV-peruskorjaus kulttuuritalo</i>					
<i>Yritystilojen peruskorjaukset</i>					
<i>-laboratoriotilojen toiminnalliset muutokset</i>					
<i>- jäähdytyksen ohjausjärjestelmän uusinta</i>					
<i>-IV-korjaukset</i>					
<i>-Vapaudenkatu 8 toimitilojen muutos II krs</i>					
<i>Kulttuurikeskuksen patteriverkostosaneeraus</i>					
<i>Energiasäästöhankeet</i>					
<i>-Asematie 36 lämpöpumppujen hankinta</i>					
<i>-liikuntahallin valaistuksen uusiminen II-vaihe</i>					
<i>Pienet peruskorjaukset</i>					
<i>-uimahallin kemikalinsäätölaitteiden korjaus</i>					
<i>- vesikaton osittainen korjaus</i>					

Irtaimisto:

Pienet hankkeet

Kiinteistönhoidon laitteet

Menot	-20 000	-20 000	-20 000
=Netto	-20 000	-20 000	-20 000

Investointimenot	-3 790 000	-4 190 000	-3 390 000
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA	-3 790 000	-4 190 000	-3 390 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ KOKO KAUPUNKI			
Investointimenot	-5 963 500	-5 653 500	-4 898 500
Investointitulot/avustukset	20 000	0	0
YHTEENSÄ NETTO	-5 943 500	-5 653 500	-4 898 500

5. RAHOITUSOSA

Rahoitusosa on esitetty vuoden 2020 osalta kaupunki + liikelaitos ja yhteensä.

TP2018	TA2019	TPE2019	Rahoitusosa	TA2020 kaupunki	TA2020 liikelaitos	TA2020 kaupunki (yht)
			Toiminnan rahavirta			
1 180	2 373	798	Vuosikate	7 693	-4 452	3 241
0	600	600	Satunnaiset erät			
-535	0		Tulorahoituksen korjauserät			
645	2 973	1 398	Toiminnan rahavirta	7 693	-4 452	3 241
			Investointien rahavirta			
-1 723	-5 074	-3 800	Investointimenot	-2 174	-3 790	-5 964
100	0	0	Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	0	20
147	0	0	Investointimenojen oikaisut			
2 302	0	0	Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot			
826	-5 074	-3 800	Investointien rahavirta	-2 154	-3 790	-5 944
1 471	-2 101	-2 402	Toiminnan ja investointien rahavirta	5 539	-8 242	-2 703
			Rahoituksen rahavirta			
			Antolainauksen muutokset			
-50	0	0	Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
142	0	0	Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
92	0	0	Antolainauksen muutokset	0	0	0
			Lainakannan muutokset			
7 200	10 000	10 000	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 600	0	10 600
-4 961	-5 034	-5 034	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 580	0	-5 580
-4 000	0	2 000	Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000	0	2 000
			josta LL pitkäaik. lainojen lisäys		4 350	
			josta LL pitkäaik.lainojen vähennys		-400	
-1 761	4 966	6 966	Lainakannan muutokset	7 020	3 950	7 020
0	0	0	Oman pääoman muutokset	0	0	0
			Muut maksuvalmiuden muutokset			
68		50	Toimeksiant. varojen ja pääomien muut			
-14		-14	Vaihto-omaisuuden muutos			
855		800	Saamisten muutos			
-379		-200	Korottomien velkojen muutos			
530	0	636	Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0
-1 139	4 966	7 602	Rahoituksen rahavirta	7 020	3 950	7 020
332	2 865	5 200	Vaikutus maksuvalmiuteen	12 559	-4 292	4 317
2 216		1 580	Rahavarat 31.12.	14 139	9 847	14 164
1 884		1 884	Rahavarat 1.1.	1 580	14 139	9 847
332	0	-304		12 559	-4 292	4 317
32 699	37 665		LAINAKANTA	42 685	0	42 685

Rahoitusosa on esitetty myös vuosien 2020-2022 osalta kaupunki (sis. liikelaitos) yhteensä

TP2018	TA2019	TPE2019	Rahoitusosa	TA2020	TA2021	TA2022
			Toiminnan rahavirta			
1 180	2 373	798	Vuosikate	3 241	4 270	5 079
0	600	600	Satunnaiset erät			
-535	0		Tulorahoituksen korjauserät			
645	2 973	1 398	Toiminnan rahavirta	3 241	4 270	5 079
			Investointien rahavirta			
-1 723	-5 074	-3 800	Investointimenot	-5 964	-5 704	-4 899
100	0	0	Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	0	0
147	0	0	Investointimenojen oikaisu			
2 302	0	0	Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot			
826	-5 074	-3 800	Investointien rahavirta	-5 944	-5 704	-4 899
1 471	-2 101	-2 402	Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 703	-1 434	180
			Rahoituksen rahavirta			
			Antolainauksen muutokset			
-50	0	0	Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
142	0	0	Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
92	0	0	Antolainauksen muutokset	0	0	0
			Lainakannan muutokset			
7 200	10 000	10 000	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 600	11 000	10 500
-4 961	-5 034	-5 034	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 580	-6 240	-6 760
-4 000	0	2 000	Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000	2 000	3 000
-1 761	4 966	6 966	Lainakannan muutokset	7 020	6 760	6 740
0	0	0	Oman pääoman muutokset			
			Muut maksuvalmiuden muutokset			
68		50	Toimeksiant. varojen ja pääomien muut			
-14		-14	Vaihto-omaisuuden muutos			
855		800	Saamisten muutos			
-379		-200	Korottomien velkojen muutos			
530	0	636	Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0
-1 139	4 966	7 602	Rahoituksen rahavirta	7 020	6 760	6 740
332	2 865	5 200	Vaikutus maksuvalmiuteen	4 317	5 326	6 920
2 216		1 580	Rahavarat 31.12.	5 897	11 223	18 143
1 884		1 884	Rahavarat 1.1.	1 580	5 897	11 223
332	0	-304		4 317	5 326	6 920
32 699	37 665	37,7	LAINAKANTA	42 685	47 445	51 185

			Toiminnan ja investointien rahavirran			
1 471	-2 101	-2 402	kertymä(kumulatiivinen)	-2 703	-1 434	180
826	-5 074	-3 800	Investointien omahankintameno	-5 944	-5 704	-4 839
72,8	47,0		Investointien tulorahoitus %	54,5	74,9	103,7
17,4	23,0		Pääomamenojen tulorahoitus %	28,1	35,8	43,6
0,2	0,5		Lainanhoitokate	0,6	0,7	0,8
11,2	14,0		Kassan riittävyys pv	18,0	23,0	29,0
7 375	7 300	7 300	Asukasmäärä 31.12.	7 270	7 160	7 150

TUNNUSLUVUT

Investointien omahankintameno

Investointimenot, joista vähennetty rahoitusosuudet

Investointien tulorahoitus %

$100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omarahoitusosuus}$

Pääomamenojen tulorahoitus %

$100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainan lyhennykset}$

Lainanhoitokate

$(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2
tydyttävä 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden

Kassan riittävyys pv

$(365 * \text{rahavarat varainhoitovuoden lopussa} / \text{Kassasta maksut varainhoitovuonna})$

Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14-30 päivän kassan riittävyyttä

Rahoitusosan perustelut

Tarkoitus ja rakenne

Rahoituslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Sen avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit ja muut pääomamenot sekä pääomarahoitus yhteen laskelmaan.

Rahoituslaskelmassa esitetään, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Rahoituslaskelma antaa kuvan tulorahoituksen riittävyydestä, investoinneista, pääomarahoituksesta sekä rahoitusaseman muutoksista.

Tulorahoitus

Rahoituslaskelman kohtaan ”Tulorahoitus” otetaan vuosikate ja satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Lisäksi tulorahoitusta oikaistaan pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä.

Kemijärven kaupungin vuosikate v. 2020 on 3,2 milj. euroa.

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa käyttöomaisuuteen ja muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin käytettyjä varoja tilivuoden aikana.

Kemijärven kaupungin käyttöomaisuusnettoinvestoinnit ovat -5,9 milj. euroa vuoden 2020 talousarviossa. Suunnitelmakaudella 2021-2022 investointitaso on nettona v. 2021 -5,7 milj. euroa ja v. 2022 -4,9 milj. euroa.

Rahoitustoiminta

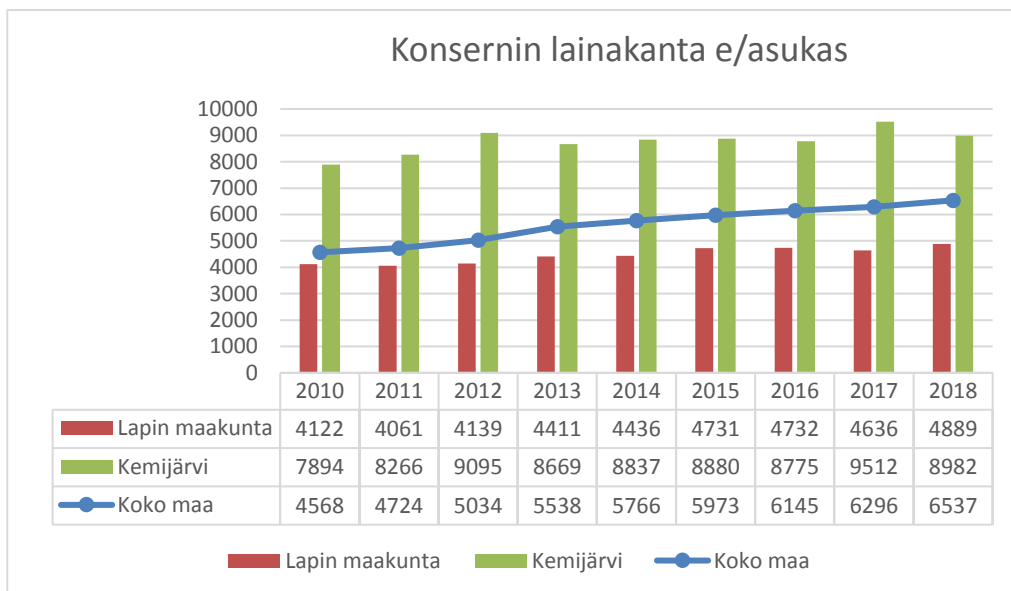
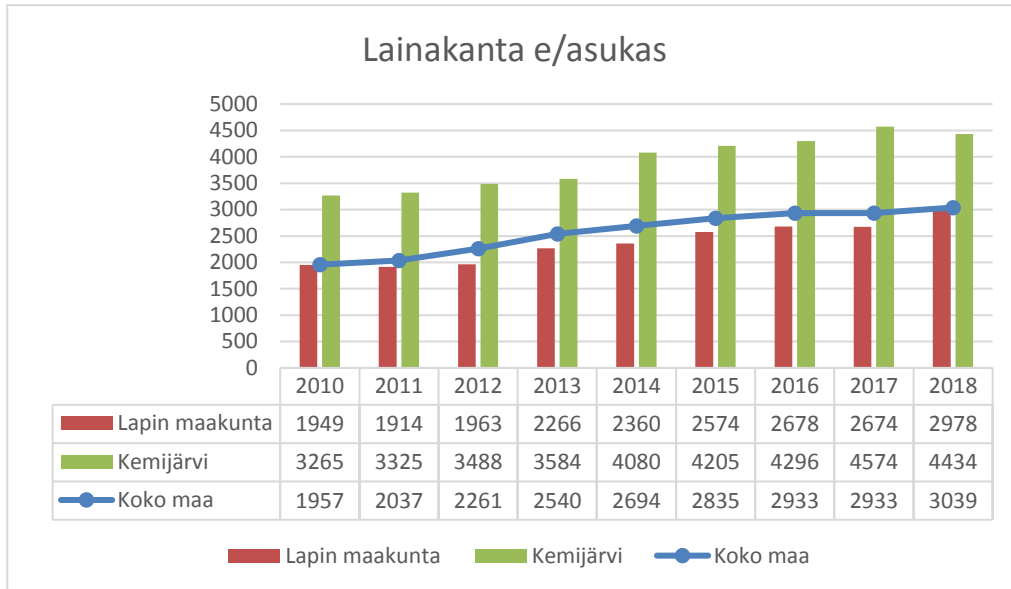
Antolainauksen muutokset

Kunnan myöntämät lainat, jotka taseessa esitetään pysyvienvastaavien ryhmässä. Sijoitukset, käsitellään ryhmässä Antolainauksen muutokset.

Lainakannan muutos

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta ottaa tilivuoden aikana uutta pitkäaikaista lainaa tai uusii niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset tilikauden aikana.

Kemijärven kaupunki lyhentää v. 2020 pitkäaikaisia lainoja 5,6 milj. euroa ja ottaa uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 10,6 milj. euroa. Lisäksi otetaan kassanhallintaan lyhytaikaista lainaa kuntatodistuksilla. Lainakanta kasvaa vuosina 2020-2022. Velkamäärä on taloussuunnitelmakauden lopussa suuri ja kaikki talouden liik-kumavara on jatkossa käytettävä lainamäärän lyhentämiseen. Lainanhoitokuluja pyritään vähentämään lainasalkun hoitamisella ja hyödyntämällä lyhytaikaisten lainojen alhaisia kokonaiskorkokuluja. Myös rakennus-ten rakentaminen leasing-rahoituksella lieventää suunnitelmakaudella lainanhoitokuluja.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirran sekä rahoitustoiminnan yhteenlasku osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen.

Kassavarat pidetään lainanotolla riittävinä maksuvalmiuden turvaamiseksi.

6. TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS

6.1. Kemijärven lämpö ja vesi Oy

1. Toiminta-ajatus

Lämpöosasto:

Tuottaa ja jakaa korkeatasoista sekä kohtuuhintaista kaukolämpöenergiaa Kemijärven keskustaajamassa, käsittäen Sipovaaran, Kallaanvaaran ja Tohmon alueet sekä erillisinä yksiköinä Suomun alue, Pyhätunturin alue sekä Pelkosenniemen keskustaajama.

Tuottaa sähköä myyntiin mahdollisimman paljon.

Vesiosasto:

Tuotetaan asiakkaille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä taloudellisesti ja varmasti sekä huolehditaan jätevesien keräilystä ja puhdistamisesta asetettujen puhdistusmäärausten mukaisesti.

2. Painopistealueet

Lämpöosasto:

Tuottaa mahdollisimman suuri osa sähkö- ja kaukolämpöenergiasta kotimaisilla hinnaltaan kilpailukykyisillä polttoaineilla.

Vesiosasto:

Vanhojen valurautaisten vesi- ja viemäriverkoston osien saneerauksien jatkamien.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Lämpöosasto:

Käytetään voimalaitosta ja muita lämpökeskuksia mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti, näin varmistetaan asiakkaille edullinen kaukolämmön hinta.

Pyhällä ja Suomulla laajennetaan kaukolämpöverkostoa kysynnän mukaan.

Vaihdetaan vanhoja kaukolämpömittareita uusiin kaukoluettaviin mittareihin.

Vesiosasto:

Rakennetaan uusi vesi- ja viemärijohto sillan alapuolelle Kallaanvaarasta Keskustaan varmistamaan keskustaajaman vedensaanti ja jätevesien johdatus jätevedenpuhdistamolle (n. 1 milj€, v.2019-2020).

Pyritään vesi- ja viemärlaitosten taksavertailussa lähelle maan keskimääräistä tasoa.

Vesijohtoverkoston saneerausta jatketaan saneerausohjelman mukaisesti.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	7837	7191	6742	6876	7014
Liikevoitto	2081	1333	1039	1110	1170
Tilikauden tulos	2100	517	592	522	608
Tase	30396	33000	33000	33000	33000
Investoinnit	1323	999	1100	900	900
Henkilöstö lkm	13	11	11	12	12
Omavaraisuusaste	9	6	6	6	6
Lainakanta	18855	18005	17155	16305	15455

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Sisäinen valvonta muodostuu sisäisestä seurannasta, jota suorittaa hallitus seurantaraporttien ja toimitusjohtajan suullisten raporttien avulla. Sisäinen tarkkailu on yhtiössä jatkuvaa toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen. Se on yleistä rationaalista toimintaa suunnittelun, päätöksenteon, toimeenpanon ja valvonnan muodostamassa toimintaketjussa.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Siihen kuuluu riskien tunnistaminen. Suureen riskiluokkaan yhtiön toiminnassa kuuluu lämmön ja veden tuottamisen sekä toimittamisen varmuus, nämä otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa. Riskienhallinnan avulla pyritään myös löytämään uusia toimintamahdollisuuksia.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

Henkilöstön tarve: hallinto 1, lämpöosasto 7 ja vesiosasto 4 henkilöä.

6.2. Koillis-Lapin Sähkö Oy

1. Toiminta-ajatus

Koillis-Lapin Sähkö Oy on alueensa vastuullinen ja palveleva sähkön siirtäjä.

2. Painopistealueet

- Verkko-omaisuuden hallinta
- Yrityshallinto
- Talous

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Verkko-omaisuuden hallinta

- Särkikankaan länsiosan maakaapelointi Kemijärvellä
- Luuksinsalmen vesistöalitus Kemijärvellä
- Pelkosenniemi-Savukoski välin 20 ja 45 kV:n johdon saneerauksen jatkaminen
- Savukosken sähköaseman päämuuntajan uusinta
- Naruskan johdon alkupään uusinta
- Isokeron muuntajakentän 110 kV:n erottimien uusinta
- häiriöviestinnän kehittäminen

Yrityshallinto

- yksikköhintojen käyttöönotto verkonrakennuksessa ja kunnossapidossa
- kantaverkon liittymisjohdon suunnittelu ja rakentamisen käynnistys

Talous

- uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotto vuoden loppuun mennessä
- valmistautuminen Datahubin käyttöönottoon

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	7963	8136	7695	7695	7695
Liikevoitto	1368	886	796	681	849
Tilikauden tulos	10	132	145	94	132
Tase	35840	36423	37533	37335	38523
Investoinnit	2254	2340	3127	4175	1950
Henkilöstö lkm	15	16	16	16	16
Omavaraisuusaste	73	75	74	71	73
Lainakanta	6000	5500	6000	7800	7700

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Yleistä

- Energiaviraston valvontamalli pakottaa korkeaan investointitahtiin, rahoituksen varmistaminen investointeihin on yhtiön johdon tärkeimpiä tehtäviä lähitulevaisuudessa

Häviösähkön hankinta ja lainojen korot

- häviösähkön hinta on kiinnitetty vuoteen 2021 saakka
- lainan korko on kiinnitetty vuoteen 2027 saakka

Työturvallisuus

- työsuojelupäällikkö organisoii ja johtaa työsuojelutoimintaa työnantajan edustajana
- työsuojelutoimikunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa ja käsittelee työturvallisuuteen liittyvät asiat
- työturvallisuusriskit on kartoitettu ja niiden pohjalta on laadittu toimenpideohjelma
- käytössä on ennakoiva työhyvinvointimalli KesTo

Sähkön siirto ja jakeluverkko

- jakeluverkko on vakuutettu suurтуhojen varalta
- varallaolojärjestelmä toimii ympäri vuorokauden
- toimialueen metsäammattilaisia on koulutettu myrskytuhojen raivauksiin
- jakeluverkkoa saneerataan säänkestäväksi
- käytönvalvontajärjestelmä on kahdennettu

Ostolaskujen hyväksymiskäytäntö

- ostolaskujen hyväksymisessä käytetään aina kaksiportaista hyväksyntää
- ostolaskun hyväksyjä ei koskaan toimi laskun maksajana

Tietohallinto

- yhteistyökumppaneina käytetään ainoastaan vakiintuneita ja luotettavia toimijoita
- keskeiset sopimukset on skannattu ja varmistettu

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakituinen	14,6	15	16	16	16
Määräaikainen	0,3	1	0	0	0

6.3. Itä-Lapin Energia Oy

1. Toiminta-ajatus

Hankkia yhtiön hallinnoimilla tuotanto-osuuksilla omistajille paras mahdollinen tuotto.

2. Painopistealueet

- tuotantohankkeet

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

- osakkuus Kemijärven Biojalostamon voimalaitoksessa
- edullisen rahoituksen hankinta investoinnille

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	630	756	837	871	896
Liikevoitto	53	50	111	145	170
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0
Tase	10 416	10 204	13 716	13 728	13 740
Investoinnit	12	12	3 512	12	12
Henkilöstö lkm	1	1	1	1	1
Omavaraisuusaste	59	62	48	51	53
Lainakanta	3 793	3 588	6 883	6 503	6 123

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Yleistä

- nykyisen lainan korko on suojattu 2027 saakka
- sähköenergian markkinahinta on nousussa, mikä parantaa rahoitusvirtaa omistajille
- uusi voimalaitosinvestointi rahoitetaan pääosin lainalla

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

Henkilöstö säilyy ennallaan.

6.4. Keski-Lapin Voima Oy

1. Toiminta-ajatus

Hankkia Juotaksen voimalaitoksella tuotetulla sähköllä omistajakunnille paras mahdollinen tuotto.

2. Painopistealueet

- yhtiön omistusjärjestelyt ja rahoitusratkaisut

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

- yhtiön omistusjärjestelyjen toteutus ja rahoituksen järjestäminen

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	309	302	302	310	310
Liikevoitto	31	17	22	30	31
Tilikauden tulos	1	11	14	21	24
Tase	1680	1646	1551	1463	1378
Investoinnit	1	0	0	0	0
Henkilöstö lkm	1	1	1	1	1
Omavaraisuusaste	29	30	33	36	40
Lainakanta	880	835	726	617	508

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Yleistä

- yhtiön rahoitustilanne on erittäin heikko ja edellyttää toimenpiteitä

Voimalaitos

- voimalaitoksen juoksupyörä on käyttöikänsä päässä, tästä johtuen käyttökeskeytyksen riski on suuri

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

Henkilöstö pysyy ennallaan.

6.5. Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot

1. Toiminta-ajatus

Omistaa ja hallitsee kiinteistöjä ja asuinrakennuksia sekä vuokraa huoneistoja kemijärveläisille asukkaille. Toimii valtion rahoittaman asuntotuotannon ja vuokrauksen säännösten mukaisesti.

2. Painopistealueet

Vuokra-asumisen ja asuntojen tarjonnan turvaaminen paikkakunnan asukkaille. Asuinalueiden ja – talojen viihtyvyyden ja häiriöttömyyden edistäminen. Kiinteistöjen kunnan seuranta ja remontoiminen budjetin määräämässä laajuudessa ja kulutusseurannan parantaminen. Vuokrasaatavien vähentäminen ja uusien rästien syntyminen ennaltaehkäisy. Erityisryhmien asuttamisen kustannusten jakaminen lain mukaisesti.

Väestön vähenemisen seurauksena tyhjiä vuokra-asuntoja vähentämistä tehdään edelleen yhtiön asun- tostrategian mukaan yhdessä Kiinteistö Oy Kemijärven Tövelin kanssa.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Käyttöaste on pudonnut alle 70 %:n. Valtiokonttorin ja kaupungin toimenpiteillä varmistetaan yhtiön selviyty- minen vuosina 2020–23. Valtiokonttorin lainanlyhennyksiä on siirretty ja kaupunki ja Valtiokonttori ovat myöntäneet yhtiölle avustuksia. Vuoden 2020 aikana päätetään 2-3 talon purkamisesta ja aloitetaan purku- jen järjestäminen. Uuden tehtaan rakentaminen huomioidaan suunnitelmissa.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	1998	2 000	1 980	1 920	1900
Liikevoitto	260	250	250	250	250
Tilikauden tulos	66	0	0	0	0
Tase	12 151	12 000	11 500	11 000	11 000
Investoinnit					
Henkilöstö lkm					
Omavaraisuusaste	11,2 %	11,5 %	12 %	12,5 %	12,5 %
Lainakanta	10 477	10 420	10 200	9 500	9 000

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Hallitus suorittaa sisäistä valvontaa toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja kirjanpitäjän aineistojen perusteella. Toimitusjohtaja esittelee kaikissa hallituksen kokouksissa ajankohtaiset asiat käyttökelpoisessa muodossa ja olennainen tieto raportoidaan. Hallituksen riskienhallinnan tavoitteena on yhtiön olemassaolon ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Liikeriskien ottaminen kuuluu liiketoimintaan ja niistä informoidaan konsernijohtoa.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa.

6.6. Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli

1. Toiminta-ajatus

Asuintalojen omistus ja asuntojen vuokraus Kemijärven kaupungissa

2. Painopistealueet

Vuokra-asumisen ja -asuntojen saatavuuden turvaaminen paikkakunnalla sekä asukkaita tyydyttävän asuin- ympäristön järjestäminen. Tarkoituksena on asuntojen hallinnan keskittäminen kaupungin organisaatiossa yhden toimijan tehtäväksi. Toimii Vuokrataloyhtiön rinnalla ja toteuttaa asuntojen vuokrausta ja organisoii tyhjen asuntojen myynti- yms. keinoja. Toimitaan Kemijärven kaupungin asuntosuunnitelman mukaan.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Asuntoja lokakuussa 2019 yhteensä 186 kpl ja vuoden 2019 käyttöaste 83 %. Käyttöaste laskee vähitellen. Talousarviovuonna valmistaudutaan purkamaan yksi asuinkerrostalo. Uuden tehtaan tulo huomioidaan päätöksissä.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	901	927	940	940	950
Liikevoitto	111	100	100	100	100
Tilikauden tulos	84				
Tase	3 528	3476	3240	3118	3110
Investoinnit					
Henkilöstö lkm					
Omavaraisuusaste	9 %	10%	10%	10 %	10 %
Lainakanta	2 664	2 554	2 446	2 346	2 226

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Hallitus suorittaa sisäistä valvontaa toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja kirjanpitäjän aineistojen perusteella. Toimitusjohtaja esittelee kaikissa hallituksen kokouksissa ajankohtaiset asiat käyttökelpoisessa muodossa ja vain olennainen tieto raportoidaan.

Hallituksen riskienhallinnan tavoitteena on yhtiön olemassaolon ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Liiketoiminnan riskien ottaminen kuuluu liiketoimintaan ja niistä informoidaan konsernijohtoa

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa.

6.7. Kemijärven Roikka Oy

1. Toiminta-ajatus

Hoitaa kaupungin omistamien vuokrataloyhtiöiden sekä kaupungin tilaliikelaitoksen isännöinnin ja kiinteistönhoidon.

2. Painopistealueet

Vuokratalojen talouden hoito kustannustehokkaasti. Kemijärven tilaliikelaitoksen tilojen kiinteistöhoito, kunnossapito ja isännöinti hoidetaan kustannustehokkaasti sekä pyritään resurssien mukaan jatkuvaan laadun parantamiseen. Tyhjien asuntojen vähentäminen purkamalla osa taloista. Asuntojen kunnostaminen vuokratavaksi yhtiöiden suunnitelmien mukaisesti. Vuokratähtien tehokas seuranta ja perintä.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Suoritetaan kiinteistöyhtiöiden talouden tervehtyttämistä varautumalla tyhjien asuntojen purkamiseen tai vaihtoehtoisesti myyntiin. Luovutaan 2-4 kerrostalosta 2 vuoden kuluessa.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	699	1 600	1 600	1 600	1 600
Liikevoitto	-6				
Tilikauden tulos	-12				
Tase	296	296	296	296	296
Investoinnit					
Henkilöstö lkm	10	9	28	27	27
Omavaraisuusaste	32 %	32 %	32 %	32 %	32 %
Lainakanta					

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Hallitus suorittaa sisäistä valvontaa toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja kirjanpitäjän aineistojen perusteella. Toimitusjohtaja esittelee kaikissa hallituksen kokouksissa ajankohtaiset asiat käyttökelpoisessa muodossa ja vain olennainen tieto raportoidaan.

Hallituksen riskienhallinnan tavoitteena on yhtiön olemassaolon ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Liiketoiminnan riskien ottaminen kuuluu liiketoimintaan ja niistä informoidaan konsernihoitoa.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

Yhtiön henkilömäärä on 8 loppuvuodesta 2019. Henkilöstö kasvaa talousarviovuonna 19, kun kaupungin tilaliikelaitoksen henkilöstö siirtyy Kemijärven Roikka Oy:n palvelukseen.

6.8. Kiinteistö Oy Kemijärven Kaarlonkeskus

1. Toiminta-ajatus

Kiinteistön omistus ja hallinnointi osoitteessa Annaliisankatu 4.

2. Painopistealueet

Suojellun kiinteistön säilyttäminen mahdollisimman alkuperäisessä asussa, huomioiden kuitenkin nykyiset viranomaismääräykset ja osakkaiden tarpeet.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	96	97	98	99	100
Liikevoitto	9				
Tilikauden tulos	9				
Tase	1 501	1 500	1 500	1 500	1 500
Investoinnit					
Henkilöstö lkm					
Omavaraisuusaste	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Lainakanta					

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Hallitus suorittaa sisäistä valvontaa toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja kirjanpitäjän aineistojen perusteella. Toimitusjohtaja esittelee kaikissa hallituksen kokouksissa ajankohtaiset asiat käyttökelpoisessa muodossa ja vain olennainen tieto raportoidaan.

Hallituksen riskienhallinnan tavoitteena on yhtiön olemassaolon ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen. Liikeriskien ottaminen kuuluu liiketoimintaan ja niistä informoidaan konsernijohtoa.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

Yhtiöllä ei ole henkilöstöä

6.9. Kemijärven Kehitys Oy

1. Toiminta-ajatus

Kemijärven Kehitys Oy:n toiminta on osa kaupungin elinkeinotoimintaa. Kehitysyhtiö luo puitteet ja tarjoaa palveluja alueen yritysten taloudellisen aktiviteetin kasvulle ja kehittymiselle sekä uusien yritysten sijoittumiselle. Kehitysyhtiöllä on kyky itsenäiseen ja tarvittaessa nopeaan päätöksentekoon kuitenkin niin, että omistajilta tulee elinkeinostrategian ohjaus.

2. Painopistealueet

Kemijärven Kehitys Oy toteuttaa kaupungin kanssa tehtävän palvelusopimuksen painopistealueita. Erityisesti resursseja kohdennetaan metsä- / bio- ja matkailusektoreiden kehittämiseen. Näille toimialoille suunnatut investoinnit mahdollistavat laajemmin muiden toimialojen kehittymisen alueen ostovoiman ja palvelukysynnän kasvamisen myötä.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Yhtiön tavoitteena on tuottaa kaupungin strategian mukaiset elinkeino- ja matkailupalvelut palvelusopimuksen mukaisesti. Kaupungin elinkeinopalveluiden siirto osaksi Kehitysyhtiötä mahdollistaa yhtiön kehittymisen ja kasvun.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	36	731	726	750	770
Liikevoitto	-89	-19	0,2	1	1
Tilikauden tulos	-89	-19	0,2	1	1
Tase	521	650	620	600	600
Investoinnit	10	10	10	10	10
Henkilöstö lkm	0,2	5	6	6	6
Omavaraisuusaste					
Lainakanta	0	0	0	0	0

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Yhtiössä toteutetaan sisäistä valvontaa seurannan avulla. Tehtävää suorittaa hallitus Toimitusjohtajan antamien tilannekatsausten kautta. Sisäinen tarkkailu on yhtiössä jatkuvaa toimintaa, jolla varmistetaan koko toiminnan ja henkilöstön osalta asianmukainen toiminta.

Yhtiöllä on toimiva hallitus, joka seuraa yhtiön toimintaa.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022 (henkilötyövuosina, ilman hankkeita)

	TP 2017	TPE 2018	TA 2019	TOT 30.9.	TS 2020	TS 2021
Vakituinen	0,1	0,2	4	4	5,5	5,5
Määräaikainen			1	1	0,5	0,5

Tässä henkilöstösuunnitelmassa ei ole huomioitu mahdollista Boreal Bioref Oy:n investoinnin aloitusta. Ko. investoinnin käynnistyessä tarve henkilöstön lisäykselle yritysneuvontaan on 2 henkilötyövuotta.

6.10. Elwira Oy

1. Toiminta-ajatus

Ser-tuotteiden vastaanotto- ja purkutoiminta

2. Painopistealueet

Kylmälaitteiden murskaus

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Toiminnalliset korjausinvestoinnit. Selvitys ilmaston puhdistamisesta (kartoitus/mahdollinen puhdistus).
Tuotannon loppupään korjausinvestoinnin selvitys.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	820	830	840	850	850
Liikevoitto	130	40	90	110	100
Tilikauden tulos	95	30	70	90	80
Tase	1106	1045 (845)	1115 (915)	1205 (1005)	1285 (1085)
Investoinnit					
Henkilöstö lkm	12	12	12	12	12
Omavaraisuusaste	87,8	92	92	92	92
Lainakanta	88	-	-	-	-

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Ympäristösertifikaatti ja pelastussuunnitelmat.

Säännölliset hallituksen kokoukset ja hyvä kanssakäyminen hallituksen puheenjohtajan kanssa.

Asiakassopimus hintoineen on tehty syksyllä 2018. Sopimus on voimassa toistaiseksi, molemminpuolinen irtisanomisaika on 3 kuukautta.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vakituinen	5	6	6	6	6
Määräaikainen	7	6	6	6	6

6.11. Kemijärven Jäähalli Oy

1. Toiminta-ajatus

Mahdollistaa vuosittain Kemijärvellä jääurheiluseurojen ja muun jääliikunnan toiminnot vuoden alusta kevääseen ja alkusyksystä vuoden loppuun.

2. Painopistealueet

Jääurheiluseurojen ja paikallisten koulujen jääliikuntatoiminnot.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Tarjota kohtuuhintaista jääaikaa kemijärveläisten jääurheiluseurojen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	30	20	22	22	22
Liikevoitto					
Tilikauden tulos	2	0	0	0	0
Tase					
Investoinnit					
Henkilöstö lkm	1	1	1	1	1
Omavaraisuusaste					
Lainakanta	0	0	0	0	0

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Yhtiön hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 24.6.2015 Jäähalli Oy:n sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät toimenpiteet.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020–2022

Henkilötyövuosia kertyy 1 ko. ajalla. Osa-aikainen toimitusjohtaja sekä kentänhoitaja, joka lomautetaan vuosittain kesäkuukausien ajaksi, jolloin hallilla ei ole jääliikuntatoimintaa.

6.12. Saura-säätiö

1. Toiminta-ajatus

Saura-säätiö on Kemijärven kaupunkikonserniin kuuluva säätiö. Säätiön toiminta-ajatus on määritelty jo perustamisvaiheessa, sitä on päivitetty vuonna 2016 vastaamaan uutta säätiölakia ja se on kirjattu säätiön sääntöihin. Saura-säätiön tarkoituksena on järjestää ja kehittää työikäisille hyvinvointia tukevia, työelämään valmentavia, osaamista vahvistavia ja työllistymistä edistäviä arviointi-, ohjaus- ja valmennuspalveluita sekä työtoimintaa ja työtä.

2. Painopistealueet

Säätiö tuottaa Kemijärven kaupungille Kumppanuus- ja palvelusopimuksella (2019- 2020) monipuolisia työhön kuntoutuksen palveluita, Lapin aluehallintoviraston avustuksen tuella nuorten työpajatoimintaa sekä Kelalle ammatillisen kuntoutuksen palveluita. Säätiön arviointi-, ohjaus- ja valmennuspalvelut ovat yksilölliset tarpeet huomioivaa sopimukseen ja luottamukseen perustuvaa tavoitteellista toimintaa. Palveluiden kehittämisessä ja tuottamisessa huomioidaan asiakkaan ja yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaiset toiminnot/palvelut sekä alueellinen työttömyysrakenteen painottaen toimintansa laaja-alaisesti työttömien ja nuorten yhteiskuntatakuun piiriin kuuluville asiakkaille.

Säätiön työhön kuntoutuspalvelut täydentävät kaupungin peruspalvelujärjestelmää. Saura-säätiön painopistealueina ovat yksilö- ryhmä- ja työtoiminnan keinoin asiakkaiden

- 1) hyvinvointia tukevien
- 2) työelämään valmentavien
- 3) koulutukseen suuntaavien
- 4) työllistymistä edistävien palveluiden tuottaminen.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Toiminnan tavoitteena on asiakkaiden syrjäytymisen ehkäisemisen lisäksi parantaa kohderyhmän sijoittumista koulutukseen tai työhön. Säätiö tukee osaltaan monialaisessa verkostoyhteistyössä Kemijärven kaupungin kanssa laatiman työllisyyden edistämisen strategian vuosille 2019- 2021 toteutumista.

Vuoden 2020 kehittämisen painopistealueet ovat:

- nuorten valmennuspalvelut
  - o nivelvaihteyden tehostaminen
  - o sisällöllinen kehittäminen (avoimet ryhmät sekä nuorten työpajatoiminta)
  - o nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjaustyö
- osaamisen kehittäminen
  - o oppimisympäristöjen tunnistaminen
  - o osaamisen tunnistaminen ja dokumentointi (osaamistodistukset)
  - o verkosto- ja nivelvaihteyden ammatillisten oppilaitosten kanssa
- maahanmuuttajatyö
  - o kaksisuuntaisen kotoutumisen tuki

Säätiön rinnalla toimii siirtymätyömarkkinarakenteena Osuuskunta Uurto, jonka tarkoituksena on tarjota työelämälähtöisiä koulutusmahdollisuuksia ja työn tekemisen tilaisuuksia niille, jotka eivät suoraan työllisty avoimille työmarkkinoille.

Säätiön toiminnoissa noudatetaan valtakunnallisia työhönvalmennuksesta annettuja ohjeita sekä laatustandardeja ja tavoitteiden toteutumista mitataan useilla eri mittareilla mm.

- kaupunkisopimuksen määrällinen toteutuminen
- asiakassijoittumisen aste % (muuhun, kuin työttömyyteen)
- SOVARI- sosiaalisen vahvistumisen valtakunnallinen mittari

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	628 461	430 264	436 000	440 000	440 000
Liikevoitto					
Tilikauden tulos	- 4 209	- 27 041			
Tase	211 313	176 788			
Investoinnit					
Henkilöstö lkm	20	17	8	9	9
Omavaraisuusaste	40 %	27 %			
Lainakanta	22 500	22 500	22 500	22 500	0

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Säätiön toimintaohjeet ja työntekijöiden perehdytysmateriaali päivitetään vuosittain.

Säätiön toimipisteen ja palveluiden riskianalyysit on laadittu vuoden 2016 aikana ja osin päivitetty/ päivitetään vuosien 2019- 2020, pelastussuunnitelma on päivitetty 7.5.2018 sekä omavalvontasuunnitelma 24.10.2019.

Säätiön työsuojeluohjeistus on päivitetty toukokuussa 2018 ja työsuojeluhenkilöstön toimintakausi 21.5.2018- 31.12.2019. Säätiön tapaturma-/vaaratilanne ilmoitukset, poikkeamat käsitellään neljännesvuosittain johtoryhmässä ja tarvittaessa henkilöstöpalavereissa.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020- 2022

Saura-säätiöllä on henkilökuntaa vuonna 2020 yhteensä 8,5 htv:tä.

- toimitusjohtaja (vakituinen)
  - o toimitusjohtaja Pirjo Lehtola työlomalla 1.9.2019- 31.8.2020
  - o toimitusjohtajan sijaisena Outi Hedemäki 1.9.2019- 31.8.2020
- yksilövalmennusprosessia 3 hlöä (1 vakituinen, 2 määräaikaista)
  - o Vuoden 2020 aikana yksilövalmennusprosessin tuottamiseen palkataan 1 uusi henkilö (sosiologi).
- työvalmennusprosessissa 2 hlöä (2 vakituista)
- hanketyössä 1 hlö (määräaikainen)
- nuorisotalon alueellisen ja paikallisen avustuksen kautta 0,5

Määräaikaisuuden perusteena ovat palvelusopimukset (mm. KELA) ja hanketyö.

Säätiön eri valmennuspalveluiden toteuttamisessa palveluntilaaja voi määritellä henkilöstön vaadittavan koulutustaustan ja työkokemuksen (vrt. KELA standardit). Säätiön henkilöstön koulutustaso on korkea ja henkilöstö on erittäin koulutusmyönteistä, ammattilista lisäkoulutusta hankitaan tarpeen mukaisesti. Vuoden 2019-2020 aikana 1 (2) henkilöä osallistuu Neuropsykiatrinen valmentaja- oppisopimuskoulutukseen.